

Zanglievende uitspanningen

Olivier Porjeere

bron

Olivier Porjeere, *Zanglievende uitspanningen*. Martinus de Bruijn, Amsterdam 1788

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/porj001zang01_01/colofon.htm

© 2009 dbnl

Voorbericht.

Veele waardige vrienden, zoo in mijne lieve gemeenten te Abkoude, Delfshaven, en Alkmaar, in welken ik bijna 28 jaaren met lust en zegen mijn dienstwerk heb verricht - wijl onze wederzijdsche liefde nimmer vergaat - als in andere steden en plaatsen, hebben reeds vóór verscheiden jaaren, en vooräl tans, op mij aanhoudend begeert, om van mijne zanglievende Uitspanningen ook iets met mijnen naam aan het licht te geeven. Ik voldoe nu en naar vermoogen aan dit genegen verzoek. De meesten deezer Stukjes kunnen ook gezongen worden, op de zangwijzen der liederen van mijnen geestelijken Vader, en dierbaaren vriend, den Zaligen SCHUTTE.

Meer dan één mijner Stukjes zijn in handen van vrienden en vriendinnen; ik heb van dezelve tans eenigen uitgegeeven, op dat die naar mijn handschrift te beter mogten ter waereld koomen - ook met de noodige veränderingen, hier en daar gemaakt. Ik heb enkel op te merken, dat bij de Gedagten vóór het H: Avondmaal ter voorbereiding was gepredikt uit

Esther IX:12. _b en op de Bediening Jesaiä XXXVII:11. _b en aangaande de Gedagten bij het H. Avondmaal, dat die bediening in Lentemaand, geduurende de Lijdensgeschiedenis inviel, waar bij de stof was, Matth: XXVII. 45, 46, 47. Eindelijk nopens den Storm- en IJszang: dat Delfshaven voorzien is van een Ooster-midden-en Westerhoofd. Het Eerste met zijn bankje is mijne dikwijls bezogte plaats geweest, waar ik bij de schoone Maas veel voedzel voor mijne gedagten vond.

De Voorzang doet zien, welk mijn hoofdoogmerk zij. De genegenheid plukke 'er die zoete vruchten van.

Voorzang.

Munt het slaan der Filomeelen
 Boven alle stemmen uit,
 't Vinkje slaat in boschprieelen
 Ook op zijnen toon geluid;
 Hofheer wandelt langs zijn vliet.
 Veldman arbeid in 't verschiet.
 Beemd-en-woudvriend, wel te vreden,
 Gaan zich bij 't muziek vertreden.

Neêrlands zangerige dalen
 Zijn tans aan den wondertoon
 Van bezielde nachtegaalen
 Door verheven kunst gewoon;
 Zucht voor waare Poëzij
 Zet haar uieuwen luister bij;
 Dichters van gewijde chooren
 Laaten Englenklanken hooren.

Hoor ik zulke kunstelingen,
 Dan word deeze vraag gedaan:
 'Durft gij, naast dat hemelsch zingen,
 Uw gebrekkig toontje slaan?'
 Dan: - Natuur, die voor mij pleit,
 Antwoord dus met minzaamheid:
 'Wijsheid heeft mijn groene dreeven
 Ook aan 't Vinkje vrij gegeven.'

VIII

Ja! dit antwoord geeft mij wenken,
Om aan vriendelijk geweld
Zijn begeerte in zang te schenken;
Schoon op zwakker snaar gesteld:
Mooglijk vind een matte geest,
Die mijn stukjes zingt of leest,
Bij de traanen op de wangen,
Stof en lust tot lofgezangen.

Mooglijk dringen blijde galmen
't Hart van ieder' Siöniet
Meer tot Godgewijde psalmen,
In Immanuëls gebied:
Mooglijk leert het zangbevél
Moed en pligt bij 't wijs bestel,
Zich aan stof verstandig speenen,
Meerder danken - minder weenen.

Jesus! Bron van allen zegen!
Die al 't werk bekroonen moet,
Wees mijn needrig doel genegen!
'k Val uw liefde stil te voet:
't Hart, u biddend toegekeerd,
Smeekt - zoo 't niet te veel begeert,
Dat mijn zangen en gedichten
Vreugde kweeken - leeren - stichten.

Zanglievende uitspanningen.

De huisklok.

STEM: *Wijkt Schepselen, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 40.

Gij spreekt, door 't heen- en weder slaan,
ô Huisklok! mij geduurig aan,
Wijl mijne stondjes grafwaart gaan;
Wie weet hoe kort mijn tijd zal duuren!
Uw wékker drijft mijn slaapzucht uit,
En roept, met rinkelend geluid,
Dat op mijn koestrend leger stuit:
Tel, sterveling, uw vliegende uren.

Gij loopt niet zonder zwaar gewigt;
Hier geeft gij mij ook onderricht;
Ik leer mijn' wezenlijken pligt,
Niet zelden door de zwaare pakken:
Nu loopt gij traag, dan loopt gij vóór,
Zoo wijk ik steeds van 't midden spoor,
En breng al vast mijn dagen door:
De zonde baart mij ongemakken.

Gij schiet in uwen loop te kort,
Zoo 't lood niet opgewonden word;
Mijn ziel, die ras ter aarde stort,
Word door het lichaam neêrgetrokken;
Hoe noodig is mij Jesus kragt
Om, onder een verdraaid geslacht,
En al te zwaare zonden vracht,
Mij nimmer weg te laten lokken.

Wanneer uw telkens wentlend rad
Gebrek aan smoutige olie had,
Daar 't daaglijksch kleine vuilnis vat,
Dan zoudt ge in uwen gang niet slaagen;
Zoo moet ook de olie van Gods geest,
Het hart van ieder, die hem vreest,
En onder die mij allermeeft
Doen wandlen, zal ik God behaagen.

De weg van Gods voorzienigheid,
Waar op hij zijne kindren leid,
Zoo blinkende van majesteit,
Word mij geleert door uwe raadren;
Het een draait op het ander aan,
Maar doet den hamer telkens slaan;
Zoo doen des Hemels wijze paên,
Hoe die ooit wentlen - nut vergaadren.

Hooimaand
Leerschool.

STEM: *Wijkt doodsche trekken.*
SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 29.

Op eenen morgen
In 't onweêr jongst geborgen,
Bij 't wijken mijner zorgen,
Bij 't luchtje - lief bekoeld,
Zat ik, wijl huisman woelt,
In 't groenend veldgestoelt.
't Hooi trok mijne oogen,
't Lag, aan zijn' stam ontoogen,
In zon en wind te droogen,
't Werd om-en-omgekeerd
Geschud, gelucht, verteerd,
Wijl Landman 't droog begeert:
God schonk aan Veldenaar
Een rijk gezegend jaar;
Schoon tevens menig vlaag,
Zoo wel ter proeve, als plaag,
Op veld, en vee, en lam,
Al gustend nederkwam;
Maar nooit den moed benam.

De Morgenwangen,
Met goud fluweel omhangen,
Verwelkomd door gezangen,
Zijn naauwlijks in 't gezicht,
Of Veldenaar verricht
Zijn' hooi - en - ochtendpligt:
'k Zag roozen strooiën,
Elk ging hier vroeg aan 't hooiën,
En wou zijn taak voltooiën;
De traagheid bleef te bed;
Maar vlijt gaf hier de wet;
Elk liep met vluggen tred.
De tweetand greep den hóóp,
Daar 't zweet den grond bedroop,
Dra zwaaide een slinger slag
't Geen zaamgeschooven lag,
Elk torschte wat hij kon,
En maakte, wat hij won,
Tot Rooken in de Zon.

De Wisselwagen,
Die 't oogst geschenk zal draagen,
Bij 't kraaken zijner schraagen,
Werd zwaar en hoog gelaên:
Daar kwam de veldgiste aan,
Als voorbodin van 't graan:
'k Zag 't windje speelen
Met blad en doode steelen;
De vrucht van Veldmans teelen,
Met dank- en Landgebeên,
Gevlochten ondereen,
Ten hooiberg ingereên.
Gindsch word de laatste vracht,
Al juichend opgebracht.
Straks rust de moede schaar,
In 't huis van Veldenaar;
Het dankmaal staat gereed,
Betaalt het drabbig zweet,
Men zingt, en drinkt, en eet.

ô Ruime landen!
De zorg van all' die handen,
Die werkend zaamenspanen,
Leer mij mijn' gouden tijd,
Die ongemerkt ontglijd
Behartigen met vlijt:
Die moed in 't werken,
Leer mij den moed en vlerken,
Verdubbelen, versterken,
Om, schoon een onweêr brult,
Te zien, met taai geduld,
Op God, die hoop vervult:
De moeite neemt een keer,
Na storm komt lieflijk weêr;
De Hemelblijschap wagt,
Verzadigt, en verzagt.
Gij roept, gestorven gras,
Daar 't volk zoo ijvrig was:
De gouden dag snelt ras.

De klimop.

STEM: *ô Lustboschaadje, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 81.

Gij groene Klimöp, rijk van blaadren,
 Gij doet mij, leerend, nut vergaadren,
 Gij klimt om hoog, geslingerd om den boom,
 Bij 't glijden van den stroom.

Zoo moest mijn ziel de laagere aarde
 Verlaaten; Hem, die haar bewaarde,
 Omhelzen met de handen van geloof,
 Voor 't waereldlokken doof.

ô Veil! dat de aandacht weet te binden,
 Gij pronkt in herfst en guure winden,
 Uw groente, frisch in 't naakte winter uur,
 Vertoont zich op den duur.

Zoo moest mijn ziel in barre dagen
Niet kwijnen; neen; maar vruchten draagen,
En hoop, geloof, en liefde, in 't strengst seizoen,
Haar heilge werking doen.

Gij bloeit als andre boomen sterven,
Geen hagel doet u 't leeven derven,
Uw bezië rijpt, al danst, in 't Winterweêr,
De sneeuwvlok op en neêr.

Zoo moest mijn ziel in doodsche tijden,
Als andren laauw zijn, zich verblijden
In God, en vrolijk groeiënd staan,
Met blad en vrucht belaên.

Trek mij naar boven door uw kragten,
Verlos mijn hart van stofgedagten,
ô Levensboom! Gij moet mijn leven voên,
In 't zoet en bar seizoen.

Het beemdgras.

STEM: *Nu eens uit de borst gezongen.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 1.

Groen bekleede Landpriëlen
Lokken mij in hunnen schoot,
Koetjes graazen, Kalfjes speelen,
Bij het gloeiënd morgenrood.
't Teder Beemdgras wenkt mijn' geest,
Die in 't Veldgroen goedheid leest,
Om mij lessen meê te deelen,
Daar de koetong scheerend snijjt,
Voedzel van het Landtapijt.

Dodonaeus ruime werken
 Koomen op het veld te pas,
 Velden zijn des Scheppers kerken,
 Door het groen en talrijk gras;
 Gaf mij Diöscorides
 Menig nutte Buitenles,
 'k Zing dit Lied, om op te merken,
 Dat mij 't gras een beeldenis
 Van den zagten ootmoed is.

't Wijkt, wanneer het word vertreeden,
 't Buigt zich, wijl het tierig wast,
 Door de melktong afgesneeden,
 Houd het zijnen wortel vast;
 't Heft zijn hoofdje weêr om hoog,
 En verrukt op nieuw het oog.
 Treffende hoedaanigheden!
 't Voed dien, die het trapt en scheert,
 Hier word elk met mij geleerd.

Zegt dan, neêrgedrukte zielen,
Ziende op deezen groenen steel,
In 't vermorslen onzer hielen
Krijgen we ons bescheiden deel:
Wij, getrapt, zijn overtuigd,
Dat, daar 't needrig gras zich buigt,
Wij voor hooge vrijmagt knielen,
Wars van haat en albedil,
Rustende in Jehovahs wil.

Gij, mijn ziel, sla biddende oogen
Op dien God, die nieren proeft;
Hij is met mijn smart bewoogen;
Schoon bezoeking mij bedroeft:
Word ik van den mensch gesmaad,
Neêrgeworpen en gehaat,
God zal mijne traanen droogen.
'k Smeek, dat ik op zijnen weg,
In mijn diepten Amen zeg.

De zwaluw.

STEM: *Is Jesus zelf mijn zielevriend.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 106.

ô Zwaluw! die den zomer mint
En nestelt aan de hooibergs roeden,
Of plankjes bij de huisliên vind
Om in uw kunstig nest uwe eitjes uit te broeden,
Ik zie u, uit de sloot
Den modder voor uw wooning pikken,
Om daar uw huis mede op te schikken,
Elk helpt zijn' trouwen werkgenoot.

Gij leert mij, dat ik, vaak te laag,
In modderagtig slijk blijf wroeten,
Ik moet, daar ik mij zelf beklaag,
Dit dor en dwaas gedrag met zilte traanen boeten.

Gij vliegt laag langs den grond,
Om ranke muggen op te vangen;
Och! dat ik nooit aan 't niet bleef hangen,
Maar 't hooge heilgoed zocht en vond.

ô Diertje! dat den zangtijd kiest;
Maar vlugt voor koude najaarswinden,
En, eer de kille vloed befrist,
U elders zoo verschuilt, dat ik u niet kan vinden:

ô Prent van mijn bestaan!
Ik moest geen norsche vlaag ontloopen,
Maar hoopen, zelfs door vrees bekroopen;
Schoon 't al geschokt ten grond mogt gaan.

Dan ook: dit kennelijk gedrag
Moest mij met wijze zorg doen waaken,
Om, in een' juist bekwaamen dag,
Al biddende gebruik van tijd en uur te maaken;
Gij werkt in 't best seizoen,
En zorgt voor nest en teedre jongen,
Zoo moest ik, door mijn' pligt gedrongen,
Met blijden lust mijn' arbeid doen.

Gij staat zoo vroeg op als het licht,
Om uwen Schepper zingend te eeren,
Ik, daar ge uw werk zoo vroeg verricht
Word door uw stem beschaamd op mijne zagte veêren.
Als gij uw veêrtjes pluist
En 't nachtstof schudt uit uwe vlerken,
Dan leert me uw ijvrig ochtendwerken,
Hoe stof door reiniging verhuist.

Gij steigert zomtjids naar de zon,
Zoo moest mijn ziel de hoogte kiezen,
Och! dat ik 't aardsche meer verwon!
En nooit de Levenszon mogt uit het oog verliezen!
Op 't Windje, dat gij mint,
Vliegt gij veel sneller dan de schichten,
De geest doe mij voor u niet zwichten!
Ik drijf op vleuglen van dien Wind.

Zoo strekt gij voor een traag gemoed,
Ten leerbeeld in den lieven Zomer,
Och! maakte ik alle dagen spoed!
'k Ben traag, en zonder hulp zijn vlerk en tong nog loomer:
Ik voel dat ik bezwijk...
Maak mij ô Geest, hoe neêrgeboogen,
Der Zwaluw, door uw alvermoogen,
In vlugt, en ernst, en zorg gelijk.

De arend.

Het rijk der bontgevlakte dieren
Geeft speelstof voor mijn fluit,
Ik kies, voor deeze reis, den grootschen Arend uit.
Den Arend staag gewoon te zwieren,
In 't ongenaakbaar hoog, waar niets zijn wieken stuit,
Verhef ik op mijn dankbre luit.
Ik speel, wijl vogels tierelieren,
En, bij 't gevlochten bed, de Lentebruiloft vieren.

ô Koning van die pluimen draagen!
Mijn toeleg is hier niet,
Om laf te beuzelen van 't opperst Rijksgebied
U door Jupijn in vroege dagen
Op vogelen verleend, die fabel baart verdriet;
Waar 't oog op de opperoorzaak ziet,
Daar schept het Christen hart behaagen
Om van Gods wijsheid, in uw grootheid, te gewaagen.

Ik staar op die hoedanigheden,
Door God aan u verleend,
Waar in zich Wijsheid met Almoogenheid verëent;
Gij schijnt de wolken door te treden;
Och! wierd mijn laage ziel aan lastig stof gespeent!
Mijn aardschgezindheid word beweent!
Gij huisvest nimmer hier beneden;
Och! steeg mijn hart om hoog op vlerken van gebeden!

Uw sterkte doet uw' vijand beeven;
Doch ik heb moed noch kragt!..
Maar word ook in mijn zwak de kragt van God volbragt;
Dan zal ik 't nooit gewonnen geeven.
Door uwe snelle vlugt word traagheid diep verächt,
't Ontbreekt me ook hier aan moed en magt;
Maar schraagt mijn God het vordrend leeven
Dan zal ik snellend naar het ongeziene streeven.

Uw oog kan door de nevels dringen,
Daar 't diämantig gloeit,
Mijn zielöog, door een wolk van stuivend stof geboeid,
Laat zich door dikke walmen dwingen!
't Oog word door ongeloof in 't zien te ras vermoeid,
En schemert, als de moeite groeit;
Gij, moedig in bejegeningen
Beschaamt het moedloos hart der treurige aardelingen.

Gij spoedt zoo regt, als snel in 't vliegen,
Hoe krom is mijn gedrag!
Het mangelt mij te veel aan redelijk ontzag!
'k Let niet genoeg op 't lokkend liegen!
Och of 'er meer bewijs van leeven op mij lag!
Hoe zou 't gemoed dan dag aan dag,
Bedugt zijn voor het loos bedriegen,
En zich door 't blinkend Niet, niet slaapziek laten wiegen.

Uw scherpe reuk word hoog gepreezen,
Men zingt van uw verstand,
Gij kiest uw woonplaats bij het stil gelegen strand,
Wie kan u op de rots beleezen?
Mijn dwaaze domheid neemt te dikwijls de overhand!
Hoe moest mijn hart naar 't Vaderland
Gekeerd, al 't waereldsch woelen vreezen!
En Siöns rots de rots en rust van 't harte weezen.

Hij, die u nader meent te kennen,
Zegt dat ge uw prille jeugd
Door veedren ruil vernieuwt - mogt ik van deugd tot deugd,
Al wandlend mij aan God gewinnen;
Hoe zou dan mijn gemoed, in zulk een God verheugd,
Door invloed van die Hemelvreugd
(Daar andren in de zonden rennen)
Vernieuwd zich spoeden op de geestelijke pennen.

Hoe ongelijk moet ik mij noemen
Aan u, ô Hemelvrind!
Maar 't geen waar in mijn ziel zich u gelijk bevind,
Valt zeer te laaken, nooit te roemen,
't Is dat ik, daar gij 't aas als uwe spijs bemint
Mij zie al te aardsch- en aasgezind!
Zou ik mijn zondig hart verbloemen?
ô Neen! die trekken zijn tot in de hel te doemen.

ô God! uw eindeloos vermoogen
Dat hemelsch leeven doet,
Vergun mij, die te veel in drabbige aarde wroet,
Door invloed van uw' geest bewoogen,
Te zweeven boven 't stof, te zijn daar 'k weezen moet;
Gij, die den Arend schiept en hoedt,
En in uw woord mij stelt voor oogen,
Versterk en trek mijn ziel, dan zal ik U verhoogen.

De eikenboom.

ô Eikenboom! zoo hoog geächt
Bij Celten, en bij andre volken,
Gij steekt uw kruin schier in de wolken,
Ik heb een' zang u toegedagt.

Ik leer, terwijl ik van u zing.
'k Zal u niet, als de Prins der Booiën,
Met Goddelijken lof bestrooiën;
Wijk dodoneesche beuzeling.

Gij heft uw bladrijk hoofd om hoog;
Och! mogt ik voor den Hemel leeven
Belust op Paradijsche dreeven,
Trok Eden meer mijn hart en oog!

In dolle stormen staat gij pal,
Gij wortelt, schoon de winden blaazen,
Gij tart de Orkaanen hoe ze ook raazen,
Bij angst van bosch en berg en dal.

Hoe moest ik met geduld en moed,
Bij teisterende tegenheden,
De noodelooze zorg vertreedden;
Hoe tril ik als het onweêr woed!..

Hoe vrolijk groeit gij, daar gij leeft,
't Natuurrijk roemt u als een wonder;
Tref u de ratelende donder,
't Is Almagt die mij lessen geeft.

Hoe treurig kwijnt mijn zwakke ziel!
Zij moest, al moet haar heilzon taanen,
Toch stil zijn, - in de wildste Orkaanen
Toch hoopen; schoon ze in flauwte viel.

Hoe dankbaar toont ge u aan die hand,
Die u met warme mest wil voeden,
En u, al groeiënde, behoeden,
Gij groent voor die u heeft geplant.

Hoe schaars ben ik in dankbaarheid!
'k Moest duizend Hallelujahs zingen,
Voor duizend Hemelzegeningen,
Tot lof der hoogste Majesteit.

ô Voedster van 't aloud geslacht!
Die, daar men 't voedend graan niet smaakte,
Uwe eikels tot een veldspijs maakte,
Gelijk Lukaan met de oudheid dagt.

Hoe moest ik anderen tot nut,
Met al wat in mij is verstrekken!
Wat voordeel moest men van mij trekken!
Van mij, door 's Hemels hand beschut.

Almoogend God! uw Majesteit
Staat blinkende op den Eik te leezen;
Mogt ik in uwen Lusthof weezen
Een Eik van uw Gerechtigheid.

Hoe rijk is uw Natuurtooneel!
Hier loopen magt en wijsheid zaamen;
Een Eik kan leeren en beschaamen;
Wees Gij mijn doel, mijn eeuwig deel.

Verheffing van het hoogste goed.

STEM: *Je ne suis qu'une bergere.*

God in Goëls bloed bevredigd,
't Hart verzegeld door zijn' Geest,
't Heilverbond door God beëdigd,
Siöns werk en bruiloffeest,
Voorsmaak uit de Hemeldreeven,
Waare Troost in tegenspoed,
Christlijk sterven - eeuwig leven,
Is bij mij het hoogste goed.

*Senirs gladde dennenboomen,
 Libans Cederheerlijkheên,
 Basans Eiken, Judaas stroomen,
 't Welbetreedden Elpenbeen
 Van de kunstigste Chittieten,
 Memfis stikzel duur en fijn,
 Kunnen 't goed der Siönieten
 Nimmer evenredig zijn

Purper van Elizaas oorden,
 Tharsis zilver, Dedans pragt,
 Al het stofgoud van het noorden,
 Syrië met zijn smaragd,
 Morgenlandsche muskadellen,
 Pannahs honig, Minnits graan,
 Jebus blanke waterwellen
 Moeten hier beneden staan.

* Deze en de volgende speelingen zijn meest ontleend uit *Ezech: XXVII*.

Damasceensche smaaklijkheden,
Chelbons wijn en witte wol,
Liggen hier in 't zand vertreeden,
Maaken nooit de wenschen vol:
Dans en Javans kalmusgiften,
Dedans kostlijk wagenwant,
Zijn nooit, bij 't bedaarde ziften,
Tegen Siöns Goed bestand.

Laaten Kedar vette kudden,
Scheba, Rhama speserij
In den schoot van Tyrus schudden,
Uit het gouden eeuwgetij,
Kilmad' hemelsblauwe pakken,
Kisten vol van 't schoonst gewaad
Zenden, all' die schoonheên zakken,
Zinken, wen het Niet vergaat.

Laaten, in de rijkste jaaren,
Topas winst voor 't Moorenland;
Ofir gouden bergen baaren,
Daar de vrek van watertand,
Laaten all' de Palestijnen
Zwemmen in den overvloed,
Handel drijven met Robijnen,
Alles zwigt voor 't Hemelgoed.

Sidons riemen, Arvads roeiërs,
Tyrus Schippers rijk en blij,
Dennen schepen, Cedren boeiërs
Zeilen 't Eeuwig Goed voorbij:
Gabal handle met zijn wijzen
In het tyrisch stadgebied,
Mesech moog zijn vaten prijzen,
Tubal kent het Beste niet.

Lydiërs en Persiëanen,
Naast Puteërs vol en rijk,
Arabiersche karavaanen
Torschen niet dan blinkend slijk.
Waaren all' hunn' beukelaaren
Helmen, schilden, louter goud,
Sion laat dat alles vaaren,
Daar men heerlijkheid op bouwt.

Jaspis met Agaat, Juweelen
Parel - Chrysoliet - Smaragd -
Zijn min veilig voor het steelen;
List verschalkt de magt en wacht.
Harans glinsterende steenen,
Purperächtig karmozijn,
Baaten niets, als 't hart moet weenen,
Balzemen geen zielepijn.

Babels geile lekkernijën,
Miswaas drank en zomervrucht,
Bethers groene landerijën;
Jebus triplend zangerucht,
Karmels lieffelijkste toppen,
Hesbons vijvers, Bathrabbin,
Hermons zilvren morgendroppen
Neemen Siöns hart niet in.

Laat Togarmaas paard verschijnen,
Gilboä, vol ruiterij,
't Lokäas zijn voor Filistynen,
Voeg 'er Bethels inkomst bij;
Schenk ô Landstroom rijkste gaven,
Havila, door goud gevoed,
Roeme op uitgewerkte staaven,
't Haalt niet bij mijn hoogste goed.

Laaten all' de Gamadieten
Strijden tegen Siöns God,
Zinnelooze Kananieten
Vloeken op der vroomen lot,
Schrikverbreidende Enaks kindren,
Loeren op 't oprechte bloed,
Niets zal mindren, noch verhindren,
't Eeuwig Nut van 't Eeuwig goed.

Dit geeft rust in woelge dagen,
Vrede in bangen oorlogstijd,
Invloed om gebrek te draagen,
Kragten in den felsten strijd,
Blijdschap in benaauwende uren,
Rijkdom in den armsten staat,
Sterkte om honger te verduuren,
Moed, wanneer het tegen gaat.

Goel vol van lieslijkheden,
Rust voor 't afgetobt gemoed!
Uw nabijheid is mijn Eden,
Laafnis heb ik in uw bloed:
Uw nabijheid doet mij zingen;
't Hoogste goed is ziele spijs:
Voorsmaak voert uw zwervelingen
Reeds op aarde in 't Paradijs.

Moet ik in Adullam vluchten,
Of naar Chered's ingewand,
In mijn Maön onheil duchten,
Word mijn Ziklag gansch verbrand;
Wil geen Kehila mij dekken,
Schrei ik in mijn Engedi?
Dit kan nieuwen moed verwekken,
Als ik op mijn Heilgoed zie.

Niets gaat U, mijn God, te boven,
Uw Nabijheid is mijn Al;
'k Roep uit stille steenrotsklooven,
Schenk mij die in 't traanendal!
Wat ik nu of ooit moet derven,
'k Geef 'er alles om U aan;
Zoo ik zonder U moest zwerven,
Ach! dan was 't met mij gedaan!

't Hart klopt, hijgend van verlangen,
Naar dat Paradijs genot,
Daar ik hemelsche gezangen
Op zal draagen aan mijn' God:
Gosens licht en lieflijkheden
Worden daar gezien, gesmaakt,
Wierd ik, op mijn pleitgebeden,
Van Egypte los gemaakt!

Laat ik op den Hemel wagten,
Wagten op Jehovahs tijd,
Hemel wijrook geeft mij kragten,
Kalmus maakt het hart verblijd:
Noorde-en-Zuidewinden waaiën,
Mijrrhebergen geeven geur,
'k Zal eens Hemelöogsten maaiën,
Eeuwig vlied het dalgetreur.

Voeren mij dan Goëls wenken
Op den stamberg Baäla,
Nepthoäh zal water schenken,
Bochim wijkt voor Beracha:
Eerlang word' ik opgenoomen.
'k Volg mijn' leidsman, vol van moed;
't Vol genot zal eindlijk koomen;
Boven wagt mij 't Hoogste goed.

Het oog op Goël.

STEM: *Mogt ik voor den Hemel leeven.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 48.

Goël heeft mij, in mijn nooden,
En mijn dooden,
Bij gestaan;
Goël ziet mij, in mijn zugten,
En mijn vlugten,
Gunstig aan.

Goël, op U wil ik bouwen,
En vertrouwen,
Hoe het gaat;
Goël zal mijn traanen droogen,
En verhoogen
Uit mijn kwaad.

Goël deed me in donkre dalen
Adem haalen,
Met gezang;
Goël deed mij moedig stappen,
En vertrappen
Draak en slang.

Goël heeft den dood vertreedden,
Zaligheden
Wagten mij;
Goël zal mij nooit begeeven;
't Zalig leeven
Maakt me blij.

**Zugthart en Vredemond.
Tweezang.**

STEM: *Goël, die de zielen minde.*
SCHUTTE, Gez. D. III. blz. 176.

ZUGTHART.

Dat nu lillende Elzen klaagen!
 Door benaauwdheid klimt mijn leed!
 Ach! ik beef voor onweêrvlaagen!
 Daar mijn Heiland mij vergeet!
 Hoor mijn stem, ô ruisschend beekje!
 Dat al dommlend valt en springt;
 'k Schuil in dit belommerd streekje,
 Daar geen mensch mijn traanen dwingt.
 Windje, dat de blaadjes schommelt,
 Dropje, dat den tak begiet,
 Hier word op de borst getrommeld!..
 Zugthart vind zijn' Heiland niet!...

VREDEMOND.

ô Zugthart! zijn uw klaaggezangen
 Dan nimmer aan een' eind gebragt?
 Gij zit met bleekbestorven wangen
 Schoon Jesus op uw herkomst wagt:
 Ai! kom! laat Vredemond u raaden
 Grijp! grijp uw' Redder! houd hem vast!
 Gij kent van ouds zijn arm en daaden,
 Vlucht tot hem met uw' zielelast!

ZUGTHART.

Neen ik kan, ik durf niet koomen!..
 Zonden baaren mij den dood!...

VREDEMOND.

Grijp naar Jesus mantelzoomen,
 Daar gij meermaal hulp genoot.

ZUGTHART.

Ik ben Jesus gunst niet waardig!
 Traanen! traanen zijn mijn spijs!

VREDEMOND.

Jesus is ter hulp volvaardig,
 Vol van liefde, magtig, wijs.

ZUGTHART.

Andren, die zijn aanschijn zoeken,
Worden nu en dan verkwikt;
Ik, in moedeloze hoeken,
Blijf benaauwd, gedrukt, verschrikt!..

VREDEMOND.

Hebt gij in angst geen hulp? in smart geen troost gevonden?
Word door benaauwdheid nu uw bange ziel gekwelt?
Heeft hij niet uitgerukt? den vijand opgebonden?
Uw donkre en droeve ziel in licht en vreugd gestelt?
Kon de waarheid u bedriegen?

ZUGTHART.

'k Ben beducht voor zelfbedrog!

VREDEMOND.

Kan de God der liefde liegen!

ZUGTHART.

Neen; maar hij vergeet mij toch!...

VREDEMOND.

Jesus kan u niet vergeeten,
Jesus zal u hulpe biên.
Jesus laat u door mij weeten,
Dat gij 's Heeren heil zult zien.

ZUGTHART.

't Schijnt, of onder 't zingend spreken,
Mij, ô waarde Vredemond!
Iets van Jesus is gebleeken;
Zughart leunt op 't zout verbond.

ZAAMEN.

Jesus zal de ziel bevrijden,
De Eerzuil zij zijn' naam gesticht!
Wagt op Jesus! donkre tijden
Wijken voor het morgenlicht.

Kommervol en Moedrijk.

STEM: *als vooren.*

KOMMERSVOL.

Nimmer raak ik door mijn posten,
Telkens steigert mijn verdriet,
Wegen die mij traanen kosten
Stremmen een gemoedigd lied!
Hooge bergen, duistre paden,
Diepe dalen drukken mij!
'k Moet door wijde stroomen waaden,
In een windrig Jaargetij!
ô Mijn God! ik kan niet langer!
Hart en tong en kragt zijn slaauw!
't Mat gemoed word daaglijks banger!
Ik ben tot den dood in 't naauw.

MOEDRIJK.

Is Kommervol op nieuw vol kommer?
 Ja overmand van zwaarigheid?
 De klaagklank worstelt met de lommer;
 Is 't godlijk doen geen majesteit?
 Houd moed met half geknakte vlerken,
 Uw tijden zijn in 's-Heeren hand,
 God zal de ziel met kragt versterken;
 Wat strikken ook de booze spant.

KOMMERSVOL.

Neen! mijn hoop is afgesneeden!...
 En mijn weg is al te diep!...

MOEDRIJK.

Neen! God hoorde uw noodgebeden,
 Als uw hart om uitkomst riep.

KOMMERSVOL.

Uitkomst heb ik niet te wagten!...

Alles is mij toegemuurd!...**MOEDRIJK.**

Weg met zondige gedagten!
 Hoop! zoo lang het leeven duurt.

KOMMERVOL.

Hoop begint mij gansch te ontzinken!...
 Rondom donker, en beklemd,
 Moet ik Maraas water drinken!...
 Is voor mij ooit hulp bestemd?...

MOEDRIJK.

De God des aanzien kan de magt van magt berooven.
 De God des aanzien zal, wanneer gij 't minst verwacht,
 U helpen: ai! grijp moed! gij zult zijn wijsheid looven;
 Het licht word op zijn' tijd uit engten voortgebracht.
 Blijf op uw' verbondsgod hoopen!

KOMMERVOL.

Moedriek help! ik kan niet meer!...

MOEDRIJK.

God breekt ijzren grendels open.

KOMMERVOL.

Red mij Oppermagtig Heer!

MOEDRIJK.

Druk werkt aangenaame vruchten,
 Traanen worden afgedroogt.
 Nimmer hebt gij kwaad te duchten.
 God zij in zijn' weg verhoogd!

KOMMERVOL.

Zal 'er dan nog eindpaal koomen
Aan mijn maateloos geklag?
Al de moed schijnt mij benoemen!

Och! dat ik eens uitkomst zag.**ZAAMEN.**

't Godlijk woord gaat nooit verlooren;
Schoon de weg vol heuven is:
Blijdschap word uit smart gebooren;
't Licht blinkt na de duisternis.

Vrolijkhart en Weltevreden.

Op dezelfde wijze.

VROLIJKHART.

Reisgenoot, hoe staan de zaaken?
Blijft gij nog al wel te vreê?
Als de stormen 't huis doen kraaken,
Gaat dan uwe moed nog meê?
Ik blijf blijde liedren deunen;
Vrolijk ook in tegenspoed;
Ik mag door genade steunen
Op mijn' God; Hij is mij goed.
't Zijn in Mesech korte stonden
Voor een' reizend' vreemdeling;
Altoos heb ik hulp gevonden,
Hoe het voor-of-tegen ging.

WELTEVREDEN.

Ja Vrolijkhart! 'k leef weltevreden,
 Of schoon de weg wat bitter is;
 Ik steun, in felle tegenheden,
 Op 't goddelijk getuigenis.
 Ik ben, 't is waar, eene arme made!
 Een magtelooze in moed en pligt;
 Maar, door kragtdaadige genade
 Acht ik de zwaarste lasten ligt.

VROLIJKHART.

Laat ons blij dien Bondgod zingen!
 Hallelujah! God is goed!

WELTEVREDEN.

God geeft zijn kastijdelingen,
 Bij de roede, goeden moed.

VROLIJKHART.

Hallelujah! laat ons prijzen!
 Liefde tempert al 't verdriet.

WELTEVREDEN.

Vergenoegdheid maakt de wijzen
 Hier gelijk aan Moses lied.

VROLIJKHART.

Storm, en jagtsneeuw, Hagel, Donder,
 Al de moeite op mijnen togt,
 Brengen mijne vreugd niet onder;
 Goël heeft mij vrijgekogt.

WELTEVREDEN.

De God van 't vrêeverbond, een God van wetenschappen
 Is wijs en goed, wiens doen in eeuwigheid bestaat;
 In God berustend naar het land der rust te stappen
 Is zalig: Goël zorgt; schoon 't al te bersten slaat.
 Hallelujah! God zal 't maaken.

VROLIJKHART.

Wijkt gedrochten, voor dien God!

WELTEVREDEN.

Almagt plet de roode draaken.

VROLIJKHART.

Ja vergruist hun overschot.

WELTEVREDEN.

Wie zou ons van Goël rukken?
 Hij, die bij en voor ons is,
 Drukt hen, die ons willen drukken!
 'k Vrees voor geen verdoemenis.

VROLIJKHART.

Niemand kan dien band verbreeken.

'k Juich, daar ik op Almagt bouw;

Zij zal onze haaters wreken!

Goël blijft zijn volk getrouw.

ZAAMEN.

Groote God! twee hartevrinden

Geeven zich in uwe hand.

Onder 't buldren van de winden,

Spoeden wij naar 't Vaderland.

De benaauwde.

STEM: *God zal mij zijn aanzicht toonen.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 19.

Afgetobt en neêrgeboogen,
Zit ik bij de pakken stom,
Niemand is met mij bewoogen!
Och! dat mijne blijfchap klom!
Afgetobt en neêrgeboogen,
Daar ik treurgewaaden draag,
Roep ik uit, met schreiënde oogen,
Och! verdween mijn droeve vlaag!

Afgetobt en neêrgeboogen,
Hijg ik naar den dageraad!
Wie zal zilte traanen droogen
In mijn' hulpeloozen staat?
Afgetobt en neêrgeboogen,
Stapelt zich mijn zielverdriet!
Jesus moet mij weêr verhoogen;
Maar mijn Redder antwoord niet.

Afgetobt en neêrgeboogen,
Gansch in kragten uitgeput,
Zijn mij moed en troost ontvloogen,
'k Sidder, daar ik word geschud!
Afgetobt en neêrgeboogen,
Zie ik uit naar raad en vrind,
Ieder is aan mij onttoogen!
Daar de kommer 't hart verslind!

Afgetobt en neêrgeboogen,
Zugt ik boven en beneên!
'k Word bespot, verächt, bespoogen!
Ik verzink in tegenheên!
Afgetobt en neêrgeboogen,
Maak ik kirrend klaaggeluid!
Kragten worden uitgezoogen!
Al de vrolijkheid gaat uit.

Afgetobt en neêrgeboogen,
Blijf ik eenzaam toegemuurd!
ô Mijn God! toon mededoogen!
't Heeft reeds maanden lang geduurt.
Afgetobt en neêrgeboogen,
Zing ik dit droefgeestig lied!
Al mijn wroeten, al mijn poogen
Baaten of vertroosten niet!

Afgetobt en neêrgeboogen,
Kwelt mij zondig ongeduld!
Heeft de waarheid nooit geloogen,
Ach! hoe klimt dan eigen schuld!
Afgetobt en neêrgeboogen,
Hoop ik, in mijn-treurgeval,
Op Genade en Alvermoogen,
Die ik eeuwig roemen zal.

Het voorjaar.

STEM: *Wie viert met ons, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 86.

Hoe trippelt op - en neêr, dan laag dan hoog,
Het pluimgedierte en schatert langs de stroomen;
Hee beurt zich op, nu 't voorjaar is gekoomen,
Het springt en danst en klapwiekt voor mijn oog:
Het veld en dal verheugen zich nu meê,
Het speelend windje schraagt de vogelstemmen,
't Uitspanzel iacht, bij 't sluimren van de zee;
De stroomsnoek staat, daar vlugge baarsjes zwemmen.

't Uitspruitzel van het teder lentegroen
Vertoont zich malsch, en klimt uit warmer aarde,
De boom herleest, wiens knopje God bewaarde,
Het kabblend golsje zal zijn werking doen;
Het zagt geruisch, 't gezuis van stroom en wind,
Het trillend wapperblad, in 't kantlend draaiën,
Vertellen 's Hemels gunst, die schepslen mint;
Gods voetbank doet de Lenteweldaën maaiën.

Door 't dartlend hupplen van het kalf in 't veld,
Wijl Lentelammers roepende om de borsten
Van 't zoogend schaap naar moederuiërs dorsten,
Door 't beevend gras word 's Hoogsten lof vermeld;
De voorjaars bloem verspreid haar frisschen geur;
Het schommlend lover zal een hofferest vieren,
De zomer klopt aan Landmans bruine deur,
De zwaluw komt om door de lucht te zwieren.

Gindsch loopt en springt de koe in 't grasrijk land.
Het schaapje scheert en smult fluweelen klaver,
Het briesschend paard snijd gras voor ouden haver,
De bigge onthaalt zich aan den modderkant.
De blonde bloisem kruipt uit zijnen knop,
Daar lentewindjes zagt en dommlend waaiën.
Het vinkje gorgelt uit zijn roode krop
Het bosch weêrgalmt, en Tuinman staat te zaaiën.

De kleppende ojevaar vernieuwt zijn nest.
't Gevederd choor gevoelt zijn huwlijksdriften.
De Aardsgoedheid schenkt aan elk haar buitengiften.
De nachtegaal breekt los in 't zanggewest.
Wat adem heeft gaat mij al dankend voor,
Het haantje kraait, 't eibrenghoentje kakelt.
Het duifje trekkebekt, de vreugd breekt door.
't Genoegen word aan beemd en bosch geschakelt.

Mijn God! ik wijrook uw Voorzienigheid,
Zij is 't die ons met zegen wil bekroonen;
Zij doet de blijdschap in den schoot der aarde woenen:
'k Aanbid, hoe staamlend ook, uw Majesteit:
Bestraal, verkwik mijn ziel met godlijk licht!
En sterk haar vlerken, door uw kragt gedreeven;
Dan juich ik in het doen van mijnen pligt.
Dan zal ik, in de hoogte, dankbaar zweeven.

Mijne toevlucht.

'k Hef mijn hart naar 's Hoogsten troon;
't Godlijk oog ziet naar beneden;
'k Wagt verhooring in Gods Zoon,
Abrams zoon en schild en loon:
Hij, getrouw in tegenheden,
Hooft de stille smeekebeden:
God, met Majesteit bekleed,
Is tot mijne hulp gereed.

Levis priesterlijken drom
Zag men zijnen pligt betaalen,
't Reukwerk, dat ten Hemel klom,
Voegde aan 't Opperpriesterdom;
Mijrrhe, Onyche en Galbans schaaen
Kunnen bij dien geur niet haalen,
Die, in Goëls priesterwerk,
Zich verspreid door zijne kerk.

Nardus, Kalmus, Cinnamoom,
Uitgezogte Sarons bloemen,
Vruchten van den Appelboom,
Bij den levendigen stroom,
Deeden, ja, de Bruidkerk roemen;
Maar zij doelt, met die te noemen,
En met vruchten aan haar deur,
Op Messias kleedren geur.

Schoschannim, gij schraagt het lied,
't Liedelied op Englenwijzen;
Hoor wat ieder Siöniet
In zijn Vorst en Priester ziet:
Goëls lof moet troonwaart rijzen;
Schoonste! wie zou u niet prijzen?
Melchizedek sluit mij meê
In uw priesterlijke beê!

Mijn trooster.

STEM: *Sombre schaduw, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I blz. 42.

Waar zal ik mij heen begeeven!
Vond ik flegts één plaats voor mij!
Daar ik meer getroost mogt leven,
Meer getroost in God en vrij!
God moet mij dien troostweg baanen,
'k Hoop op zijn meêdoogenheid,
'k Zal hem, op beloften, maanen,
Waar hij mij in 't donker leid.

Zal een Jonathan mij redden?
Of een Michal mij behoën?
Geitenvellen, raadslîên, bedden,
Redden niet uit tegenspoën.
Samuël kan niet bevrijden,
Zoo bij Sechu God niet werkt;
God, de Trooster in het lijden,
God is 't, die het leed beperkt.

Zal ik troost in wouden wagten?
Red mij Nob uit zwaaren nood?
Geeft gij mijne ziel ooit kragten,
Achimelechs Priesterbrood?
Neen: een Doëg zou mij vangen,
Schoon ik zwaard en Efod nam,
Om aan heup en borst te hangen;
Zoo geen troost van boven kwam.

Zal het hof van Achis helpen?
Of Adullams ingewand?
Of zal Mispè traanen stelpen
In der Moäbieten land?
Zal mij Chered troosten, dekken?
Kehila of Engedi
Mij uit duizend rampen trekken,
Door een' held als Husai?

Geeft de geitklip veiligheden?
Helpt mij Ziklag uit den druk?
Zal ik langs de bergen treden?
Volgt mij daar het zoet geluk?
Neen: de Heer van alle heeren
Is de stuurder van mijn lot,
Hij alleen kan 't onheil weeren,
'k Vlucht dan hoopend tot mijn' God.

Daar zal ik mij heen begeeven,
Die beschikt een plaats voor mij,
Waar ik meer getroost kan leeven,
Meer getroost, gerust en blij.
God zal mij dien troostweg baanen,
'k Hoop op zijn meêdoogenheid.
'k Zal Hem op beloften maanen,
Waar en hoe zijn hand mij leid.

De voorzienigheid.

'k Hoor de gulle veldelingen
Bij den gouden graanoogst zingen,
'k Denk aan U, Voorzienigheid!
'k Denk aan U, daar landerijën
Stad en dorp en stulp verblijën,
En 't gehucht uw gunst verbreid.
't Veldmuziek, ô Opperheer!
Galmt uw goedheid keer op keer:
'k Zal met gulle veldelingen
Uwe menschenliefde zingen
In 't gezegend weêr.

Osirs eik kan tongloos spreken,
 In de zwangre tarweeeken,
 Van uw gunst op 't baarend veld.
 Gideön bleef rustig dorsschen,
 En bij 't juichend schooventorsschen
 Word hem dubbel heil voerspelt;
 Ruth en Boäs zaamlen veel,
 En Naömi krijgt haar deel;
 Ofirs eik kan tongloos spreken,
 In de zwangre tarweeeken,
 Van een grootsch tooneel.

Was uw landschuur, ô Hebreuwen!
 In de zegendruipende eeuwen,
 Volgepropt met weelig graan?
 Vloeiden melk- en- honigstroomen
 Langs uw vette en volle zoomen?
 Lachte u enkel voorspoed aan?
 Kreeg welëer elk zuiderstad
 Overvloed uit Sefarad?
 Gij, vermagerde Hebreuwen!
 Kent niet meer die zegen eeuwen,
 Die gij voormaals hadt.

'k Denk met eerbied aan uw wégen
ô Voorzienigheid! uw zegen
Deedt gij onverplicht en mild,
Op ons ander Kanan druipen;
Neêrlands vee en veld en kuipen
Zien 't gebrek door U gestilt.
Blijf, in ieder jaargetij,
Ons met uwe veldgunst bij!
Strooi op vloer en beemd en wegen
Ofraas aarde en Hemelzegen!
Denk vooral aan mij!

De zondige zorg verworpen.

Wijk kommerlijk zorgen!
Bij avond en morgen,
Bij nacht en bij dag,
Zoekt gij mij te kwellen,
Te slingren, te ontstellen,
Gij voedt het geklag.

Al zat ik verlegen,
Heeft God niet uit wegen
Van diepte gered?
Wijk kommerrijk zorgen!
Ik stort in 't verborgen
Mijn pleitend gebed.

Mijn zorgen, mijn zugten,
Mijn noodeloos duchten
 Voor prangend gevaar,
Mijn schrikken, mijn beeven
Maakt altoos in 't leeven,
 Mijn lasten te zwaar.

'k Moest de Almagt meer vreezen,
'k Moest zorgeloos weezen;
 Doch nooit zonder zorg;
'k Moest Wijsheid meer eeren,
'k Moest volgen en leeren,
 Gerust in mijn' Borg.

Wat helpen de klagten.
Benaauwde gedagten
 Verschrikken mijn' geest;
Hoe vaak is 't bedillen,
Als God nie: te willen,
 Nadeelig geweest.

Wil God mij beproeven,
Door onspoed bedroeven,
Ik heb het verdient;
Dan hoe het moog' loopen,
'k Moet wagten en hoopen,
Mijn God is mijn vriend.

In hobblende baaren,
In grootste gevaaren,
Ziet Vader mij aan;
In kommer en nooden,
Word bijstand geboden,
Gods raad zal bestaan.

Op drukkende wegen,
Groeit menigmaal zegen,
Mijn Jesus gaat meê;
Zijn Geest wil mij leiden,
't Geloovig verbeiden
Geeft blijfchap en vreê.

Wijk kommervol zorgen,
Bij avond en morgen,
Bij dag en bij nacht!
'k Zal Jesus gelooven.
Mijn weg word naar boven
Met Jesus volbragt.

Het verstreeken jaar.

STEM: *ô Donkre nacht, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. III. p. 39.

Al wederom een Jaar verstreeken.
ô Wentelende Tijd!
Ik zie, hoe ik mijn vlugge weken
In woelige onrust slijt;
Geduurige verwisselingen!
De mensch is een tafreel
Van staadige veranderingen
Op 's aardrijks schouwtooneel.

Al wederom een Jaar verstreeken.
Hoe is mij Hemelhulp
Op nieuw in mijnen weg gebleeken;
Ik zong in mijne stulp:
'k Mogt onverdiende gunsten prijzen
Op mij ruim uitgestort;
Maar ach! ik schoot in 't dankbewijzen
Ook dagelijksch te kort!

Al wederom een Jaar verstreeken.
Ik kende ook mijn verdriet;
Och! oogde ik meer, langs traanenbeeken,
Op 't eeuwig wijs Gebied:
Hoe dwaas wilde ik mijn eigen zaaken
Bestuuren dag aan dag,
Daar ik op Hem, die 't wel zou maaken
Niet onderworpen zag.

Al wederom een Jaar verstreeken.
In al mijn werk geschraagd.
Gezegend op het zegensmeeken
Door Hem die droeg en draagt.
Geen zwaare ziekte deed mij kermen,
Of, was ik min gezond,
'k Vond hulp - erkende ik al 't beschermen
Met daaden, hart, en mond!

Al wederom een Jaar verstreeken.
Vast nader ik mijn graf.
Och of ik, in mijn denken, spreken,
Meer acht op alles gaf!
Leerde ik omzigtig, waakzaam leeven,
't Is dra met mij gedaan!
Het slotuur is reeds opgeschreeven,
Om naar mijn huis te gaan.

Al wederom een Jaar verstreeken.
Ik reis met Jesus voort.
Die zal en kan mijn banden breeken:
Mijn ziel hoopt op zijn woord.
Wat mij in mijnen weg moet treffen,
Hoe donker die ooit zij;
Zijn zorg maakt berg en heuvel effen:
Genoeg: Hij denkt aan mij.

Al wederom een Jaar verstreeken.
Kwelt mij de magt der hel,
Mijn Redder zal mijn haaters wreeken.
Help mij Immanuël!
Zoo lang ik moet op aarde zwerven,
Kent Gij mijn proevend pad;
ô! Dat ik U, als ik zal sterven,
Tot mijnen Losser had!

Al wederom een Jaar verstreken.
Ik tel mijn' korten tijd.
Is nu en dan mijn moed bezweken,
'k Raak toch de hoop niet kwijt:
In druk, en strijd, en twijffelingen,
Denkt God aan zijn Verbond.
'k Zal bidden, wagten, weenen, zingen,
MIJN JESUS IS MIJN GROND.

De gebooren Jesus.

STEM: *Laat nu 't heilig vuur ontspringen.*

Is 'er ooit een Nieuws gebooren,
Daar het hart zich in verblijd;
't Was toen herders mogten hooren
Jesus komst op zijnen tijd:
Godlijk Nieuws moest nederdaalen
Uit de wolken op het veld;
Gods Gezant, vol hemelstraalen,
Heeft dat Eenig Nieuws gemeld.
Efrata, Gij moest gewaagen,
Vrolijk in dit woelig uur,
Van den schoonsten aller dagen,
Wonder blinkt het Godsbestuur:
Hoogverheven Heilgedagten!
Onnaarvorschbre Liefdepaên!
'k Zie, in een' der donkre nachten,
Siöns Wonderzon opgaan.

Heeft Augustus 't volk ontbooden,
Elk trekt naar zijn eigen Stad,
Hier regeerde een God der Goden;
Schoon August als heerscher zat:
Caesar, gij moet medewerken,
Dat de zuivre Moedermaagd,
Veilig onder 's Hoogsten vlerken,
't Heilig Kind naar Bethlem draagt:
Michaas woord van vroege jaaren
Kreeg zijn volle Orakelkragt;
Hier moest Davids Dochter baaren,
Jesus werd aan 't Licht gebragt.
Herders die dit Nachtnieuws hoorden,
Werden in de ziel geraakt;
Zoo bevestigt God zijn woorden,
Die beloften Amen maakt.

Hier staat, al wie denkt, verwonderd!
God in 't vleesch geöpenbaard!...
Hij, die in de wolken dondert,
Heer van hemel, zee en aard!
Die zijn waagnen maakt van wolken,
Wandelt op den wervelwind,
Sleutels heeft van lucht en kolken,
Storm en stroom door almagt bind.

Die, veel grooter dan zijn Moeder,
 Heilig in ontvangenis,
 Haar verstrekte tot Behoeder,
 Schoon zij zijne voedster is;
 Hij, die nimmer is geschaapen,
 Ademt thans in Efrata;
 De Albewaaker wil hier slaapen
 In een Karavansera.

Dra-bedeesde Veldenaaren,
 't Hart springe op, nu God bewijst,
 Onder 't lied der Engelschaaren,
 Dat uw Zon in 't Oosten rijst.
 Valt in 't gras vol ootmoed neder!
 Zingt en speelt een Herderlied!
 Daar uw oog, bij Migdal-Eder,
 Goddelijke glanssen ziet:
 Laat uw wolrijk schaapje rusten!
 Vliegt naar Bethlems wouderstal!
 Boodschapt langs die klaverkusten,
 't Eerbiedwaardig Buurtgeval.
 Preëk, wat hier uwe oogen zagen,
 In uw' Heiland, God en Goed!
 Hier is 's Vaders welbehaagen,
 En Mariäas vleesch en bloed.

Dat nu dankbre klanken zingen!
 Zingen Almagt, Liefde en Trouw!
 't Heilig Nieuws, door Hemellingen
 Uitgegalmd, verdrijft den rouw!
 't Slangenhoofd word nu vertreedden,
 Hier ligt Siöns zaligheid,
 't Voorwerp van de Lofgebeden,
 Blinkende vol majesteit:
 't Godlijk Kind is vol genade,
 Heerlijk in zijn zwagteldoek;
 't Slaat zijn lievelingen gade,
 In hun herderlijk bezoek.
 Ziet om hoog, verlostte zielen!
 Denkt van waar de boodschap kwam!
 Zingen, bidden, nederknielen,
 Voegt u bij en voor het Lam.

Heden is vol wonderheden.
 Heden werkt een vroom gelach.
 Heden zij God aanbeden!
 Heden word de nacht een dag.
 Heden luistren Salems strecken.
 Heden hupplen boom en woud.
 Heden juichen bron en beeken.
 Heden word Gods stad gebouwd.

Heden doet de lucht weërgalmen.
Heden brengt het leeven aan.
Heden hoort men Hemelsalmen.
Heden Cherubsharpen slaan.
Heden rolt langs zilvren vlieten.
Heden daalde uit 's Hemels hof.
Heden sterkt gekrookte rieten.
Heden zing ik Goëls lof.

**Aan den gekruisten Jesus,
na de wederafgepredikte lijdensstoffen.**

STEM: *God zal mij, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 19.

Liefste Jesus! bron van zegen!
Hoe erken ik best uw zorg?
'k Dank U; maar ik sta verlegen!
'k Buig mij voor U, groote Borg!
'k Oogde uw Liefde, in lijdensweeken,
Uit het stil Bethaniä,
Langs Jerusalemsche strecken,
Tot in uw begraafplaats na.

Schoonste Jesus, die de zonden
Hebt gedraagen aan het hout,
In uw lichaam; 't zijn uw wonden,
Die 't geloof, verrukt, beschouwt;
't Zijn uw ziel- en lichaams smarten,
Die het weggezondigd heil
Schenken aan benaauwde harten;
Hier spreekt liefde zonder peil.

Eenge Jesus, mogt ik deelen
In het heil, dus aangebragt,
Gij moet mijne wonden heelen,
Gij die zielesmart verzagt;
De eedle balzem van uw lijden
Word geplukt op Golgotha;
Gileäd kan niet bevrijden,
'k Zoek U op Kalvariä.

Dierbre Jesus, zaalge woorden
Van het Hemelsch Kruisverhaal,
Die we in deeze dagen hoorden,
Ademen een wondertaal;
Mogt ik in uw kruis bewondren
De eindelooze zondaarsmin;
Zwijgen Ebals schorre dondren,
Gerizim neemt harten in.

Stille Jesus, die in 't leeven
En in 't sterven hebt getoont,
Hoe ge U voor uw volk woudt geeven,
Dat Gods deugden had gehoont;
Leer me in nooden tot U vlugten,
Buig mijn' wil naar uwen wil;
Zie mijn traanen, hoor mijn zugten,
Maak me in alle wegen stil.

Goede Jesus, die mijn dagen
In het Tijdboek hebt bepaalt,
U zij voor uw vriendlijk draagen,
't Wijrökoffer blij betaald;
Zal ik de aarde eens moeten derven,
Roep ik alles dan vaarwel!
Laat ik in uwe armen sterven,
Gadelooze Immanuël!

Aan den opgestaenen Heiland.

STEM: *Nu eens uit de borst gezongen.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 1.

'k Offer U mijn morgentoonen,
Groote Jesus! Rust der ziel!
'k Laat het ongelooft U hoonen,
Daar ik voor uw hoogheid kniel;
U te zingen is mijn lust,
U, dien 't hart, als Heiland, kuscht,
U, wiens werk ik zie bekroonen,
Na den jongst volbragten strijd;
U zij deeze zang gewijd.

Gingt gij op den middag onder,
Gouden Troostzon der natuur!
Zag Kalvariä dit wonder
In het zielbeklemmend uur?
Klomt gij vrolijk, lieve Zon,
Toen de schoonste dag begon?
Wat verheugde u zoo bijzonder?
Riept gij, met dus op te gaan:
Nu is Jesus opgestaan?

Ja! de grond van 't graf moest beeven,
Daar het hart der wagtren lilt,
Goël moest verwinnend leeven,
Daar de Joodsche bloedraad trilt;
Wijkt nu zegel, wagt, en steen,
Voor den Vorst der Eeuwigheên!
De Engel zal u proeven geeven,
Dat Romein, noch hel, noch Jood,
Jesus houden in den dood.

Stap nu vóór den dag naar buiten,
Zoet gepaard vriendinnental,
Zwaarigheid moet u niet stuiten,
Zie, wat God u schenken zal;
Draag uw' balzem naar het graf,
Leg hier all' uw zorgen af,
Almagt zal een' weg ontsluiten
Die u dubbele vreugdestof
Baart in Josefs stillen hof.

't Rotzig hol moet ledig weezen,
Nader met heldinnenmoed,
Stap naar binnen zonder vreezen,
Daar wagt u der Engलगroet;
ô Denkwaardigst wonderoörd!
's Engels troostend morgenwoord
Zal uw' banger geest geneezen,
Rijs met vreugd, Natuurzon! rijs!
't Graf is hier een Paradijs.

Magdalena droog uw traanen,
Zing een danklied! Jesus komt
Langs de huppelende laanen;
'k Zie u straks door vreugd verstomd;
Red u hier geene Englentaal,
Jesus zal in zegepraal
U den vollen troostweg baanen;
Daar!... Uw Redder is nabij!...
Uw verlosser maakt u vrij...

't Enkel woord zal u herstellen;
Door dit woord, gepaard met kragt,
Wijkt al 't geen uw ziel kan kwellen;
'k Zie den dag na uwen nacht;
Uwe ziel word louter vreugd;
Alles is met u verheugd.
'k Zie uw' boezem kloppen, zwellen,
Nu gij, in den schoonsten tijd,
Vreugd, gevoel, en liefde zijt.

'k Zie u opgetoogen vliegen;
'k Hoor uw blijde boodschapstem.
Goëls hofwoord kan nooit liegen;
Droeve vrienden wagten hem;
Hij, die 't eeuwig heil bedoelt,
Maakt, hoe 't Sanhedrin ook woelt,
Om het volk in slaap te wiegen,
Helschen list en kragten slap,
Sterkt het zwak Discipelschap.

Simon, zie uw' Jesus naadren.
Emmaus voel, hoe rolt het bloed
Door Kleöpas hart en aadren,
Die hem met zijn' vriend ontmoet;
Treurig Tiental, uw geluk
Klimt juist in den diepsten druk;
Welk een geest werkt in de raadren!
Didimus, hoe blind en doof,
Nu wijkt al uw ongelooft.

Vrede, spreekt de Vorst van vrede
In 't gegrendeld Stadvertrek,
Liefde voegt haar teedre beede
Bij het minnelijkst gesprek;
Vlugt, ô slingerende vrees!
Hij, die uit het graf verrees,
Deelt ook zijn genade mede.
Siön breng, bij 't citerspel,
't Loflied aan Immanuël.

Goddelijke Zaligmaaker,
Nu juicht onze prediking!
Onvermoeide zielbewaaker,
Nu zingt ieder wagteling!
't Echt geloof, dat op u staart,
Is voor Jood noch dood vervaard,
Ja belacht den Schriftverzaaker;
Beliäl word uitgedaagt,
Daar de Hoop de harten schraagt.

Dood, uw prikkel is geweeken.
Hel, uw kragten zijn geknot.
Christentaal durft moedig spreken,
Steunende op den waaren God.
'k Zie de ontslooten Hemelpoort,
Edens Lofpsalm word gehoord,
Daar de hofslang ligt bezweeken.
Hoor! hoe galmt de vroome schaar
't Hallel in dit Jubeljaar.

Jesus leeft! al 't volk zal leeven,
Dat met hem is opgewekt.
't Heil staat met Gods inkt beschreeven,
't Heil dat ons uit onheil trekt.
Jesus leeft! de dood is dood.
Jesus leeft! en helpt in nood.
Reizang rol langs Sions dreeven!
'k Hoor den troost- en zegetoon,
Jesus leeft! en klimt ten troon.

't Zoutverbond, vol heilweldaaden,
Schenkt nu leeven aan den geest;
Voeten gaan op Hemelpaden.
Tongen juichen op dit Feest.
Harten zijn vervuld met troost.
Abrahams gezegend kroost
Draagt nu blanke lofgewaaden,
En omhelst in Kanaän,
Zijnen Bruidegom en Man.

Jesus leeft! de verre dooden
Zullen leeven langs de Zee.
Jesus leeft! de God der Goden
Antwoord op de Apostelbeê.
't Morgenland hoort Jesus stem.
't Heidendom eerbiedigt! Hem.
Sceba, Seba, opöntbooden,
Gaan met Tharsis hand aan hand;
Zien de kruisbanier geplant.

Dorre plaatsen zullen bloeiën;
Almagt zal daar wondren doen.
Dennen, Mijrthen zullen groeiën,
In het vruchtbaar Heilsaizoen.
Jesus heerscht in 't gansch Heeläl,
Jesus, die herscheppen zal,
Doornen, distlen uit kan roeiën,
Jesus leeft! de woestenij
Toont zich met de beemden blij.

'k Offer U mijn dankbre toonen,
Groote Jesus! Rust der ziel!
'k Buig mij voor den troon der troonen.
Och! dat al mijn hoogmoed viel!
U te zingen is mijn lust,
U, de Bron van Licht en Rust,
U, die bij uw volk wilt woonen,
U zij leeven, werk, en tijd,
Ziel en lichaam toegewijd.

Hemelvaartzang.

STEM: *ô Donkre nacht, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. III. blz. 39.

OF: *Psalm. 72.*

Bethanië, uw dadelboomen
Betoonen hunne vreugd;
Immanuël is opgenoomen.
De Olijfberg is verheugd.
'k Zal in 't gezicht der Tempellichten
Voor dien Immanuël,
Een Godgeheiligde Eerzuil stichten,
Bij 't beeven van de hel.

Vang, Golgotha! mijn menschenklanken,
Ik juich bij Kedrons beek;
Gethsemane, gij hoort mij danken
In uw olijvenstreek;
Hier is de zielestrijd gestreeden.
Hier kroop de Borg in 't stof.
Hier rollen nu mijn zanggebeden.
Hier zingen de Englen lof.

Uw' Gnazaftani doet mij zingen,
Beminnelijke Borg!
Hoe Godverlaaters, zwervelingen
Door uwe liefde en zorg,
In Gods gemeenschap 't leeven vinden.
Gansch de aarde staat verrukt!
Daar ge uw gevangnen wilt ontbinden;
Hoe zwaar de zonde drukt.

Triums! geringe Galileeuwen!
Uw Goël is verhoogd!
Triumf! Godzoekende Hebreuwen!
Die op uw' Losser oogt!
Triumf! Triumf met Salems galmen!
God wischte uw traanen af.
Triumf met de uitgezotste psalmen!
Die de Opperzanger gaf.

Uw koning leeft, en gij zult leven,
Hij trad in 't heiligdom.
Zijne Opvaart doet den afgrond beeven,
Appolliön zit stom.
Gij hebt voor dood noch hel te vreezen.
Uw Melchizedek bid.
Die zal uw hulp en toevlucht weezen,
In welk een' angst ge ook zit.

Liet Mirjam, ondersteund door Chooren,
In 't strandlied langs de zee,
Aan Moses 't wederantwoord hooren,
Zong 't reizend leger meê;
Daar Faro met zijn heir moest zinken
In 't hart van 't zout, als lood,
Nu moet vooräl de lofstem klinken;
Elk maak' den Hemel groot.

Geen Bondkist werd zoo blij gedraagen
Naar Siöns Tempeltop;
Moriä ziet den heilstond daagen
Immanuël vaart op;
Nu opent zich 't gordijn der wolken,
De Serafs wagten hem,
Een tweetal afgezonden tolken
Vervangt zijn lieve stem.

ô Zadok! droopen balzemgeuren
Op 't hoofd van Salomon,
Daar Nathan aan gewijde deuren
Zijn zegentaal begon;
Wou Benaja hen ondersteunen,
Daar 't leger vrolijk was,
Hier moesten hart en aarde dreunen,
Nu 't oog die opvaart las.

Juich Josafat! met blijde schaaren,
Bij 't slaan van Moäbiet!
Nu Bethlems Vorst is opgevaaren,
Juicht ieder Siöniet,
Laat Beracha uw klanken vangen,
'k Vind bij Gethsemané,
Een' bundel vol Triumfgezangen
Van zaligheid en vreê.

Wijk Elpenbeenen staatziewagen,
Waar op de grootste Held
Ooit is naar 't kapitaal gedraagen,
Met zang langs straat of veld;
'k Zag niemand ooit zoo zegepraalen,
Als Jesus - Jesus kon
Triumfen op de hel behaalen,
Die niemand ooit verwon.

'k Zing, Hallelujah! Heer der heeren!
Gij zult, in heerlijkheid,
De wildste volken zelfs regeeren
Bekleed met Majesteit.
Mijn Jesus, Goddelijke Koning,
Uw geest bestuur mijn' geest!
Maak van mijn hart uw eigen wooning!
Dan juich ik op dit Feest.

Wijkt ijdelheên der vleiënde aarde!
Die 'k overwinnen moet;
De Hemel is van grooter waarde,
Daar is mijn Eeuwig Goed:
Och! leefde ik, los van 't aardsch gewemel,
Gezetter voor mijn' God!
Gij zijt mijn Vaderland, ô Hemel!
Of schoon de waereld spot.

Triumf! mijn Koning kent mijn paden.
Hij weet wat mij ontbreekt.
Wat zal mij nu of immer schaaden?
't Is God, die haaters wreekt:
Mijn groote Losser is de stichter
Van mijn volmaakt geluk;
Mijn Boäs is mijn Vriend en Richter,
Mijn sterkte in mijnen druk.

ô Jongste Dag! gij doet mij zingen.
't Vooruitzicht troost in smart.
Hozanna! helpt mij Bondelingen!
Hier is de Rots van 't hart:
Hoe zal ik mij nog eens verblijën,
Met Hemelsch troongeluid!
Daar 'k nu mijne aardsche melodijën
Met Amen! Amen! sluit.

Pinksterzang.

STEM: *Wie zingt, doorluchtig Pinksterfcest.*

SCHUTTE, Gez. D. III, blz. 59.

Hebt ge ooit, ô Tempelgaanderij!
Geluistert naar de Melodij,
In 't hof van Salomon,
Bij 't ruisschen van den Libanon?
Sta nu geheel verwonderd!
God heeft u afgezonderd
Ter stichtplaats van zijn kerk
Door 't zeldzaamst wonderwerk.

Het stil geloof heeft hier gewagt,
En Goëls troostwoord is volbragt;
Hier word de Galileeuw
Een wonder van de Jubelëeuw:
't Geluid rolt naar beneden,
De Bron van zaligheden
Giet volle stroomen neêr.
Hier werkt de Hemelheer.

Klonk ooit een wonderbaar gedruis
In Serubbabels Beedehuis,
't Was op dit Pinksterfeest,
Bij 't nederdaalen van den Geest;
ô Vuurdoop! uwe vlammen
Verteeren hier geen stammen,
Noch Horebs heeten gloed
Verzengt hier 't stil gemoed.

Zijn knetterende donderslag
Wrocht niet dan trillend bergontzag
In 't hart van elk Hebreeuw
Bij 't morgenuur der strengere eeuw:
Bij geele blikzemslangen,
Door zwarten rook vervangen,
Was Sinaï bevreesd,
De woestenij bedeesd.

Natuur gevoelde, in grond en kruin,
Bij 't sterk geluid der wolkbazuin,
Een schokkend baarenswee,
Na 't stilstaan van de roode zee!
Wie dorst den God der vaadren,
Wie, dan een Moses naadren?
Hoe trilde elk reisgenoot!
Het leeven scheen een dood!

Maar hier, op Jebus offergrond,
Bij 't staaven van het nieuw verbond,
Breekt, ja - een zwaar geluid,
Gelijk een wind, ter wolken uit;
Dan: dit - en vuurge tongen,
Al de aandacht doorgedrongen,
Zijn zoo vol majesteit,
Als goedertierenheid.

Gelijk een zilvren regenstroom
De hijzop en den cederboom,
Bij 't koestren van de zon,
Doet drinken op den Libanon;
Zoo daalt hier grooter zegen,
Gelijk een Hemelregen;
Schoon Josefs akker zugt,
Ruischt hier de korenvrucht.

Wat hoor ik? Godgeleerde taal
Doorklinkt de daavrende Opperzaal!
Zie! hoe de heilstroom stort!
Daar Jood naast Heiden aandacht word:
Nu spreken plumpe tongen
Geleerd en onbedwongen,
Gods keurvolk staat vervoerd!
De menigte beroerd.

De Feestbeminnde Oosterling
Is spraakloos van verwondering!
Het Noordlijk woonend volk
Hooft, in den Visscher, 's Hemels tolk:
De zuidelijke buuren
Staan binnen Salems muuren,
In 't rookend Heiligdom,
Met Wester-Jooden, stom.

Nam Memfis schrandre Koningin,
Spraakkunstelijk, de harten in
Van elk die haar paleis
Mogt ingaan na een verre reis;
Gij zwartgeschroeide Mooren,
Die haare stem mogt hooren,
Naast Jood en Troglodiet,
Hier is vrij meer geschied.

Gij Pontus, dat op Mithridaat
Het oog, als op een Godheid, slaat,
En hem, in 't vorstlijk oord,
In twee- en twintig taalen hoort;
Bezoek den tweeden Tempel,
En hoor op Siöns drempel,
Gods groote wonderdaên,
Met hartöntroering aan.

Natuur, gebruik, en onderwijs
Vereerden uwen Vorst dien prijs,
Waar op zijn kunde roemt;
Maar welk van drie men immer noemt,
't Heeft alles hier ontbrooken;
Hier heeft de Geest gesproken,
Hier; schoon de dwaasheid spot,
Hier spreekt het werk van God.

ô Dekzeldraagend Joodendom!
Ziet gij naar Jafne greetig om,
En moet daar uw Rabbijn,
Het voorwerp van uwe aandacht zijn?
Daar word uw oor betoverd;
Maar hier de ziel veröverd;
Of merkt ge een Almagt niet,
Die hier heur stralen schiet?

Blijft gij, moedwillig ongelooft!
Voor de inspraak van de waarheid doof?
Ontkent gij, zonder grond,
't Geen op onwrikbre pijlers stond?
En tegen 't zinloos drijven
Voor eeuwig vast zal blijven?
De zoon van Pethuël
Tart al de magt der hel.

ô Petrus! vroome Apostel! ja,
Gij preëkt door invloed van genaê;
't Profetisch woord geeft kragt
Aan al wat gij hebt voortgebracht:
Ja Twaalfal, 't kan niet missen,
Of Gods getuigenissen,
Zijn nu; schoon de afgrond brult,
Gehandhaafd en vervuld.

Triumf! nu word Messias schaar
Een nooitgekende vreugd gewaar;
Moriä juicht en beeft,
Daar God zijn Hemeltekens geeft:
'k Hoor Maagd en Jongelingen,
Naast knecht en ouden zingen;
Het zangchoor profeteert,
Door Goëls geest geleerd.

Gij stremt, ô naadrend bloed en vuur!
Geen vrolijkheid van 't zaligst uur;
Geen rookdamp dempt de vreugd,
Die 't nieuwgebooren volk verheugt:
Geen Zonne duisternissen
Ontroeren 't ruim gewissen;
Al keert de Maan in bloed,
Toch juicht het vroom gemoed.

Al brult eens uit Jerusalem,
De Richterlijke donderstem,
Dat aarde en hemel lilt
En 't volk den laatsten doodsniik gilt;
Al ziet men 't al verzonken,
Al blijft geen star meer pronken,
Al krimpt der Heemlen kragt;
Toch blijft het dag bij nacht.

Breek goddelijke geest, het hart,
Dat Goëls vreëbanieren tart;
Schenk leeven uit den dood,
Dan maakt de mensch uw liefde groot:
Verkwik door zon en regen,
Elk ziel, die uwen zegen
Al snakkende verbeid,
Toon gunst en Majesteit!

Volvoer in mij 't begonnen werk!
Breid 's Heilands duurgekogte kerk
Aan 's aardrijks paalen uit,
Door 't Euangelisch heilgeluid!
Vorst Jesus! Held der helden!
'k Wil uwen lof vermelden;
'k Zie Uwe krijgstrofeen!
Triumf in Eeuwigheên!

De weduwnaar.

STEM: *Schreit oogen schreit: enz.*

Kruisgezangen.

Nu dreigt de moed het moedig hart te ontzinken!
 Daar 'tforsch gefolterd word!
 Hier schiet mijn kragt te kort..
 Dit nokkend hart moet Marahs teugen drinken!..
 Wie wischt mijn traanen af?..
 Bij 't Vrouwe- en Moedergraf!..

Gevoelde een hart aardschvaderlijke smarten,
 Toen God aan Abraham
 Zijn Sara vrij ontnam,
 Gevoelde één hart het scheuren van Twee harten,
 Ik weet wat droefheid is,
 Nu ik mijn gade mis!...

Geen Priester sleet ooit aangenaamer stonden,
Met zijne Elizabeth,
In 't leeven naar Gods wet;
Geen Priester heeft ooit meer vermaak gevonden
Dan ik met mijne gaê,
In 't leeven door genaê.

Mijn God! nu is mijne Echtvriendin gestorven!
'k Herdenk, hoe hartlijk wij
Door deeze woestenij,
Mijn God! door u gesterkt, al wandlend zworven;
Verëenigd van gemoed,
In voor- en tegenspoed.

Ontvluchtte mij mijn liefvelijke Hinde?
ô God! wat bittere slag!
ô Nooit vergeeten dag!
Ontvluchtte mij, die ik, die mij beminde?
Waar bleef mijn Bondvriendin?
Zij vloog den Hemel in!

Ik zal, zoo lang de traanklier vogt wil missen,
Bedroefd zijn als heur man,
Zoo 'k niet meer schreiën kan
Breng ik, zoo lang ik leef, getuigenissen
Door stomme zugten aan,
Wen 'k bij haare asch blijf staan.

Ach! Moederlief! uw dierbre Weesjens kermen!
Van uwen Troetelschoot,
En liefde en zorg ontbloot!
Ach! Moederlief! wie zal ons Kroost beschermen?
Wie?... zagt... 'er leeft een God.
De stuurman van mijn lot.

Och! mogt ik in mijns vaders wil berusten!
Mijn geest is overstelpt!...
't Is God, die drukt, en helpt.
Och! mogt ik, daar we elkaër bij 't afscheid kuschten,
Zoo lang ik adem haal,
Gedenken aan uw taal.

Ik zal, en wil zoo uwe als mijne weezen,
Hoe diep bedroefd, getrouw,
Bezorgen, zaalge vrouw!
Ik moet, en wil met hun den Schepper vreezen;
Sla 't oog, ô God van troost!
Op mij en 't weêrloos kroost.

Vaar wel! Vaar wel mijn teedre zielbeminde!
Verlost van moeite en pijn,
Uit Sinaas smartwoestijn:
Vaar wel! tot dat ik U haast wedervinde
In 't Hemelsch kanaän,
Daar wagt ge op uwen man.

De weduwe.

STEM: *Daal blinkend Serasijnendom*
SCHUTTE, Gez. D. III. p. 33.

Gelijk een bloempje, moedeloos,
Geschud, gewiegd, bewoogen,
Den wind schept zonder tusschenpoos,
En traantjes draagt in de oogen;
Zoo tril ik, daar mijne Echtgenoot
Moest knielen voor den bleeken dood,
Mijn moed is weggezonden!
ô Zwaare schok! mijn Echtbed kraakt!
ô Norsche pijn! die 't leeven raakt
Van die mij was geschonken!

Mijn Elimelech is niet meer!
Mijn lust, mijn vergenoegen!
Wij, die zoo zoet gepaard welêer,
Elkanders lasten droegen!
Wij heilig lagchende of bedroefd,
Dan eens gezegend, dan beproefd,
Al worstlend door de stroomen,
Elkaêr getrouw in lief en leed,
Verbonden door den Tempelêed,
Wij zijn elkaêr ontnoomen!

Ook is mijn Machlon weggerukt!
Dat nu mijne oogen vlieten!
Ook is mijn Chiljon afgeplukt,
In 't Land der Moäbieten!
Mijn Orpa geeft een liefdeblijk;
Maar wie is aan mijn Ruth gelijk?
Zij blijft mij vergezellen:
Ziet Stadgenooten! ziet mijn smart!
Hoe hijgt, hoe slaat dit Weduwhart!
Hoort Marah ramp vertellen.

Ik zal het donker Weduwkleed
Tot aan mijn sterfbed draagen;
Maak Heer! die Weeuw noch Wees vergeet,
Mij lijdzaam onder slagen.
Mijn groote Maaker is mijn man;
Die alles voor mij schikken kan!
Mijn Goël! Puik der vrinden,
Dien ik mijn Boäs noemen mag,
'k Zal in U, schoon 'k geen' Obed zag,
Een Elimelech vinden.

'k Mis, ja, den steun van 't huisgezin,
Den braafsten pligtbetragter,
Het voorwerp mijner reïne min,
Den liefsten smartverzagter,
Den vroomsten man, de beste hulp,
Wiens godvrucht mij, in onze stulp,
Zoo heilzaam onderrichte,
In wiens gebed, gesprek, gedrag,
Ik 't minlijk trekkend voorbeeld zag,
Dat mij in alles stichtte.

Ik schrei mijn bangen boezem leêg!
ô Jesus! schenk mij kragten!
Och of bedaarde droefheid zweeg!
En op uw hulp bleef wagten!
ô Echtvriend! die gezaligd zijt,
Uw Weduw snakt ook naar dien tijd,
Dat ze eens met u moog' weeten,
Wat blijchap in den Hemel woont;
Gij, die naast Jesus zit getroond,
Zult mij daar nooit vergeeten.

De bedroefde ouders.

STEM: *Schreit niet meer: enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 58.

Vrienden! helpt ons traanen plengen!
En uit hart en oog gestort!
Helpt cipressenbladers brengen!
Traanen schieten ons te kort!

Smeekten wij, met pleitgebeden,
't Leeven van den Hemel af,
Vruchtloos!... 't spruitje is afgesneeden!
't Moet nu naar het donker graf.

Ouderliefde!... welk een woelen!...
Schreit haar traanen kinderloos!
Zou de stam geen pijn gevoelen?
Bij het sterven van de roos?

Mogt de tong den Hemel zwijgen!
Zwijgen schoon men 't Al verloor!
Of wij onzen wensch niet krijgen,
Echter straalt 'er goedheid door.

Moest ons plantje 't leeven derven,
't Groeit in Edens Lustpriëel,
't Groeit daar, zonder ooit te sterven,
ongeknakt op zijnen steel.

Mogt het een Jedidjah heeten,
Was 't een lieve Benjamin,
't Werd slegts als geleend, bezeten;
Zwijg voor God, ô eigen zin!

Was ons oilam zoet en teder,
's Vaders wil moet toch geschiën,
Wij, al keert het nimmer weder,
Zullen 't echter wederzien.

Hij, die gaf, heeft ook genomen,
God, schoon onze wonde bloed,
Blijft de Trooster van de vroomen;
't Godlijk doen is wijs en goed.

De vaderlooze wees.

STEM: *ô Heldre lucht, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I. blz. 78.

Wat onweêr slaat dit hart? 'er word gemompeld!
 Ligt dan de zuil van 't huis geveld?
 Is Vader dood! ô slag! die 't ingewand ontstelt!
 En kroost en Moeder overrompelt!
 Ach! Ja! hij blies den adem uit!
 Gij zijt het, bleeke dood, door beê noch magt gestuit,
 Die mij in eene traanzee dompelt!...
 Wat onweêr slaat dit hart? 'er word gemompelt!
 Ligt dan de Zuil van 't huis geveld?
 Ach! Ja! die Zuil is neêrgesmeeten!
 Mijn Vader! Ach! wat gaat mij aan!..
 Uw weesje kermt zijn snerpande onmagtkreeten!...
 'k Zugt bij uw kist in diepsten rouw gezeten.
 Ik kan, bij 't pijnlijk boezemslaan,
 Die wond, zoo lang ik leef, onmoogelijk vergeeten.

Ach! uitvaart! die mijn kinderhart doet ijzen!
 Hij, die mij teêrds heeft opgevoed,
 Aan 's Hoogsten dienst gewijd in Goëls godlijk bloed,
 Mij 't heilpad minzaamst aan bleef prijzen,
 Veel zorg voor ziel en lichaam droeg,
 En 't oog voor mijn behoud zelfs stervende opwaart sloeg,
 Hij zwijgt in mij den weg te wijzen...
 Ach Uitvaart! die mijn kinderhart doet ijzen!
 Hij, die mij teêrds heeft opgevoed,
 Word naar de Grafspelonk gedraagen!...
 Helaas! ik heb geen' Vader meer!...
 'k Voel door dit hart den killen grafschrik jaagen!...
 Zijn sterfles zal ik eeuwig bij mij draagen.
 Vond ik in God mijn' Vader weêr!
 Ontfermer help! een Wees mag U zijn nooden klaagen.

De moederlooze wees.

STEM: *Bewaar mij, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 105.

ô Zesplank! gij bedekt het overschot
 Van Moeder, mij zoo naauw aan 't hart gebonden!
 Vrijmagtig is uw handel, groote God!
 Die mij, een' slag, zoo zwaar heeft toegezonden!
 Maar ach! dit bonzend hart moet nu eens klaagen!
 Vervuld met stil ontzag voor uwe slagen.

Die borsten, die ik, als een zuigling, zoog,
 Die armen, die mij zoo vol liefde droegen,
 Dat hart, die handen en dat moederoog,
 Mij minnend' kledende met teêrdsst genoeg,
 Die tong, die zugtend heeft voor mij gebeden,
 Die derf ik!.. Ach! mijn hoop is afgesneed!

Waar ik mij keer in mijn beängste tent,
Ik mis mijn voedster, mij, haar kind, ontnoemen!
Help Heer! die mijn' bedroefden toestand kent!
'k Zal anders nooit mijn' ramp te boven koomen.
Mijn Vaderlief! gij blijft mijn trouwe hoeder,
Gij weent!... en ik beweene een vroomer moeder.

Ontzachelijke God! dien 'k stil aanbid,
Bewaar mijn tong voor zondig tegenspreken;
Gun mij, die eenzaam als een dakmusch zit,
Eerbiedig, in uw' Zoon, dit af te smeeken,
Dat ik, geneigd aan 't moederhart te kleeven,
Nu moederloos - niet moederloos moog' leeven.

De ouderlooze wees.

STEM: *ô Hemelliefde, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. II. blz. 152.

Mijn Vader, Moeder beide in 't graf!
Waar is een smart die aan mijn smart kan evenaaren?
Hoe wagt op mij een heir van duizende gevaaren!
Ik derf die moederzorg - dien vaderlijken staf,
Die mij bewaakte en zagt regeerde,
Ik derf dat oudrenhart, dat mijne rampen weerde.

Betreed ik dien ontblooten grond,
Op welken ik voor heen voor hunne reekning leefde,
En waar dit kinderhart aan hunne boezems kleefde,
Nu zoek ik vruchteloos naar die ik eertijds vond.
ô Sombre vloer! vang mijne klagten!
Slurp deeze traanen op in moedeloze nachten.

Vaar wel, ô Ouderlijke vloer!
Waar ik naast de Ouders - zij aan mijne zijde zaten,
Ik moet met tegenzin mijn bakermat verlaten!
Vaar wel! en zie, hoe ik bij dit vertrek ontroer!
Dit hart verzinkt in honderd zorgen!
Vaar wel! waar word mijn ziel in haaren angst geborgen?

Kwelt mij die moedeloze vraag?
Het bijbelsch antwoord kan die zwaarigheid verdrijven;
Geen Wees zal van zijn' God ooit ongeholpen blijven:
't Is onbedagt, wen ik te Godvergetend klaag:
Ik hoop op 't Goddelijk ontfermen
Is Almagt niet in staat om Weezen te beschermen?

Uw Liefde, Liefderijke God!
Zal mij, in mijnen weg, met haaren vleugel dekken;
Uw trouw zal haare hand nooit aan mijn hulp onttrekken;
Ik onderwerp mij door genade aan 't heilig lot,
Waar door me uw vrijmagt wil beproeven,
Verkwikt mij uwe vreugd; wat zal mij dan bedroeven?

Mijn lieve Vader! Moederlief!
'k Mag u, hoe zeer ik ween, den Hemel niet misgunnen;
Geen aarde zoude u ooit die rust bezorgen kunnen;
Uw lessen zijn mij nog een dagelijksche brief,
Dien ik met dankbaarheid zal leezen.
Vaart wel! uw kind zal ook eens eeuwig bij u weezen.

Eerste lentezang.

ô Lentestondje!
Ons klaverland
Ontsluit zijn mondje,
En ingewand.
Een Lenteregen
Strooit malschen zegen
Op beemd en wegen,
Op hart en hand.

ô Tuinsalaadje!
 Beur 't kruintje in top;
ô Lindenblaadje!
 Zwel uit uw' knop;
ô Boerenboontje!
Draag 't poeslig kroontje.
Kruip, kievits zoontje!
 Kruip uit den dop.

't Veldmuziekantje
 Neurt Lentetoon,
't Groen klaverplantje
 Strekt tot zijn' toon:
De Meesjes springen.
De Hofceringen,
De vroegelingen
 Staan frisch en schoon.

Klept ojevaaren!
Klept keer op keer!
Elk kiest het paaren
In 't vrolijk weêr.
De stormen wijken.
De bloempjes kijken
Langs veld en dijken,
Zoo malsch als teêr.

Ja, schaatrend vinkje,
Uw zangtijd kwam,
Nu huismans pinkje
De landspijs nam;
Gij schraagt mijn snaartje,
Bij 't kwisplend staartje,
En 't melkvol baardje
Van 't zuigend lam.

Het werkzaam miertje
Vergeet zijn' nacht;
Schud pluimrijk diertje
Uw bedje zagt.
Geen ongemakje
Kwelt u op 't takje,
Daar u, op 't dakje,
De zon verwagt.

Bij 't murmlend beekje
Waar 't geitje smult
Bij 't dommlend kreekje,
Dat mondjes vult;
In jonge haagjes,
Doen minnevlaagjes
Verliefde vraagjes,
Vol ongeduld.

Veldparadijzen,
Vol bloeissem kleur!
Uw kruinen rijzen,
Met voorjaarsgeur;
Voor 't boternapje,
't Boerinnenkapje,
En 't klavertrapje,
Ontsluit ge een deur.

De mugjes houden
Hunn' hobbeldans,
In beemd en wouden,
Bij beek en schans.
'k Breng huismans kindje,
Dat klavervrindje,
Bij 't zuidenwindje
Een krokuskrans.

Ziet kleinen, grooten!
Dit Kabinet!
Treedt Landgenooten
In 't Boterbed.
De veldpriëelen
Zijn loftooneelen
En gunstafreelen
In kunst gezet.

ô God der wolken!
'k Zie Majesteit,
In duizend tolken
Van 't wijs beleid:
'k Wil, God der tijden!
Mijn' zang U wijden
Uw zorg belijden
Voorzienigheid.

Gij schenkt weêr leeven,
Na 't bar seizoen,
Aan land en dreeven;
Hoe licht het groen!
Wie zou bij 't rietje,
Langs 't zilvren vlietje,
In 't Lenteliedje,
Zijn' pligt niet doen?

Trekt mij naar boven
Vee, veld en boom!
Help mij in 't looven
ô Akkerzoom!
Ik wagt beneden,
Met veldgebeden,
Op heil uit Eden,
Daal Hemelstroom!

Tweede lentezang.

Welkom Lente!
Die de rente
Aan den Tuinman gul belooft;
Lammers springen,
Pluimen zingen,
Daar de zon de kropsla stooft:
Volle Lindenknopjes zwellen.
't Vinkje gaat zijn vreugd vertellen;
Hofheers tulpje,
Veldmans stulpje
Lagchen naast mijn Oosterhoofd.

Puik der stroomen,
'k Zag de boomen
Van het overmaassche land,
Met mijn linden,
Uwe vrinden,
Jongst nog treuren langs het strand;
'k Zag, in een der winterweeken,
't Kort begrip van IJslands streeken;
Barre dagen
Noordsche vlaagen
Teisterden uw' killen kant.

'k Stond te kijken
Op de dijken
Van den zaamgekruiden last,
Norsche buiën
Kraakend kruiën
Hielden oog en aandacht vast;
Grijze meeuwen - schorre kraaiën,
Hoorde ik krassen - zag ik zwaaiën,
Witte vlokken,
Winterschokken
Plaagden visscher - zeil - en mast.

All' de Buizen
 All' de Huizen
 Hadden eene witte huid,
 Schepen konden
 Stijf gebonden
 Onze Haven in noch uit:
 'k Dagt: de baarsjes zullen smooren,
 Met den spiering - snoek - en voren,
 Golfjes gaven,
 Diep begraaven
 Onder 't ijs, geen stroomgeluid.

't Lief geklater
 Van dit water,
 Bleef door stollend ijs gestaakt;
 De ijsfiguren
 Zijn door 't schuuren
 Kunstig tot een grot gemaakt;
 'k Zag geen kiel op de Ebbe glijden,
 Of, bij vloed de baaren snijden;
 't Onweêr schreeuwen
 Van de Meeuwen
 Gilde, daar de Maasrug kraakt.

't Alvermoogen
 Straalde in de oogen,
 Nevel hing gelijk een doek;
 Donkre dagen,
 Winterplaagen
 Dreeven mij ten warmen hoek;
 Maar, na al het lijdzaam hoopen,
 Zet de Lente een troostdeur open
 Brengt aan landen
 Aan waranden
 Maas en schans een blij bezoek.

't Lentedagje
 Geeft een lachje,
 Nu de vloed zijn vrijheid vind;
 Waterrotzen,
 Steile schotzen
 Wijken met den dollen wind;
 Maasluchts klein, maar zoet Prieltje,
 't Oosterhoofd, mijn schouwtooneeltje,
 Brengen wenken
 Om te denken,
 Dat vernieuwde vreugd begint.

Hoentje en haantje,
 Eendje en zwaantje
 Roepen Lente! welkom!
 Ojevaartje,
 Koddenaartje
 Zoeken Bruid en Bruidegom:
 Vrouw Natuur viert, wel te vreden,
 Bót aan zachte vrolijkheden;
 Onder 't stoeiën,
 Zien de koeiën
 Naar het wagtend grasland om.

Wilgen tronkjes
 Laage stronkjes
 Huppelen met Hofheers laan;
 't Klimmend kruintje
 Blijft in 't tuintje
 Vergenoegd op 't steeltje staan;
 Rijke persikboompjes bloeiën,
 Zwangre peerenknopjes groeiën;
 Violetjes,
 Zuuringbedjes,
 Zien mij geurend vriendlijk aan.

Anemoontjes,
 Rozenkroontjes,
 Maagdeliefjes kijken uit;
 't Lindenblaadje,
 't Kropsalaadje,
 Pronken naast het boonenkruid:
 Aardrijk krijgt een ander leeven,
 Velden - hoven - wandeldreeven,
 Beemd en weide,
 Struik en heide,
 Leeven onder 't pluimgeluid.

Welk een goedheid,
 Welk een zoetheid,
 Ademt zulk een voorsaizoen!
 Stedelingen,
 Zegeningen,
 Wagten u in 't malsche groen:
 Goedheid wil de ijskoude winden
 In hunn' binnenkamers binden;
 't Zomerkoeltje
 Wiegt het stoeltje
 Werwaart zich de bijtjes spoên.

Schilderijën,
 Melodijën,
 Houden oog en - ooren vast;
 Wijze schikking
 Schenkt verkwikking
 Daar het tuinbanketje wast.
 Lente, deur der zomereuren!
 Hartvriendin der veldgebuuren!
 Snaarenwekster!
 Aandachttrekster
 Hier, hier gaat de geest te gast.

'k Wij mijn klanken,
 In mijn danken,
 Aan die Oppermajesteit,
 Die haar stralen
 Af laat daalen
 Op het vee, dat zingt en weid;
 Die zich minzaam wil ontfermen,
 Al 't Geschapendom beschermen.
 'k Zing haar daaden,
 'k Eer haar paden,
 Paden vol meêdoogenheid.

God van zegen!
 Wijze wegen
 Blinken in 't seizoenbestuur;
 Donkre dagen,
 Die ons plaagen,
 Wijken voor het zomeruur;
 Laat uw geest, in dorre tijden,
 Door zijn gunst mijn hart verblijden!
 Levenskrachten
 Blijf ik wagten,
 Bij het Lentezonnevuur.

Zon van 't leeven!
 Die de dreeven
 Van uw Siën juichen doet;
 Zon der hoven!
 't Koestrend stooven
 Maakt onvruchtbre harten goed:
 Goël! Zielzon! doe mij bloeiën!
 Door uw' invloed zal ik groeiën;
 Salems zegen
 Zij mijn regen!
 Pluk dan vrucht in overvloed.

Gedagten vóór het h. avondmaal.

STEM: *Je ne suis, enz.*

God van Hemel, Zee, en Aarde!
Tot wiens lof mijn blijde mond
Meermaal met dit hart zich paarde;
God van 't eeuwig Zoutverbond!
Gun mij mijne smeekgedagten
Uit te storten aan uw' voet;
'k Zal op uwen zegen wagten,
Tot vertroosting van 't gemoed.

Hoorde ik uwen knecht gewaagen
Naar en met uw eigen taal,
Hoe mijn ziel zich moest gedraagen,
Vóór en bij uw Avondmaal;
Hartenkenner! 'k roep Genade!
Gij moet Nierenproever zijn;
Denk aan mij, een zondemade,
Bij 't gebruik van brood en wijn.

Ahasveros vriendlijkheden
Zijn Hadassa ruim bedeed,
Hamans list stremt geene treden;
Schoon hij zijne hofrol speelt:
Dorst zij nederig begeeren,
Trad ze in Susans aardsch paleis,
Wou de Vorst zich tot haar keeren,
En vervullen beede en eisch.

Zoudt gij dan, ô Hemelkoning!
Met veel grooter zegening,
Niet uit uw Genadewoening,
Zien op uwen smeekeling?
Ik durf vraagen, pleiten, wagten,
Eisschen zelfs - doch op wat grond?
Niet op eigen werk of kragten;
Maar op bloed en op verbond.

Jesus bloed roept voor mijn leeven;
Abels bloed eischt Kaïns dood.
Jesus bloed verwierf vergeeven,
'k Ducht in 't Land van Nod geen' nood;
Heb ik schandlijk overtreden,
Uw Verbond houd eeuwig stand;
Jesus offer en gebeden
Wijst gij nimmer van de hand.

Uwe Liefde kent geen perken.
Uwe Goedheid geeft den wensch.
Uwe Magt kan heil bewerken.
Uw Genade helpt den mensch.
Uwe Trouw red Siöns zaaken.
Uwe Waarheid houd haar kragt.
Uwe Wijsheid zal het maaken.
Uwe Alweetenheid houd wacht.

Zie dan uit uw hemelboogen,
Vriendlijk op den zoekling neêr!
Gij toch zijt met elk bewoogen,
Die u kiest tot God en Heer;
Gij wilt op dat roepen letten,
Dat, in 't godlijk offerbloed,
Zonder u ooit perk te zetten
Voor uw' troon een voetval doet.

Laat, bij 't Heilig Brood uitdeelen
Met den toegereikten Wijn,
Uwe hand mijn wonden heelen!
Uw genade is medicijn.
Troost ook die vermoeide zielen,
Die, in 't staatig Heiligdom,
Pleitende, om een' zegen knielen,
Maak den dollen vijand stom!

Oeffent Beliäl zijn laagen,
Is die Sanherib te vreë,
Wen hij 't zwak gemoed kan plaagen
Met de taal van Rabsaké;
Vreest de ziel in druk te smooren,
Die - zoo 't schijnt - geen' Redder heeft;
Mogt zij naar geen dreigtaal hooren,
Wijl haar groote Redder leeft.

Laat zij wagten, uitzien, hoopen,
Hoopen; schoon het donker is,
Gij zet hulp - en heil deur open,
Gij verdrijft de duisternis:
Gij zult redden - hoe verlegen,
't Zigtend hart zich ooit bevind,
Gij gaat zelf den vijand tegen,
Bondgod, Koning, Vader, Vrind.

'k Ga om weêr 't Verbond te maaken,
Door geen logentaal verschrikt,
Doe me uw Goedheid zien en smaaken!
't Is uw gunst, die mij verkwikt:
Laaten alle uw Bondelingen,
Naast hunn' troost - en vredetolk,
Over uw verlossing zingen
Met Hiskia en zijn volk.

Dan zal elk uw Goedheid eeren,
Dan klinkt overal uw Roem,
Wijl ik U, als Heer der Heeren,
Ook mijn' Heer en Vader noem:
Vreeslijk God! Beminlijk Vader!
Alle dingen zijn gereed;
Zie! hier ben ik! en ik nader'.
'k Staar op heilrantzoen en Eed.

Gedagten bij het h. avondmaal.

STEM: *ô Hemelliefde, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. II, blz. 152.

Heilvolle Jesus! - Godlijk Lam!
 't Was liefde, die U drong om zondaars vrij te maaken;
 In uwen Naam alleen mag ik tot God genaaken:
 Elk arme ziel, die nu of immer tot U kwam,
 Vond, in borgtogtelijke wonden,
 Geneezing voor de kwaal, in demping van de zonden.

ô Liefde zonder wedergaê!
 Geen tong is ooit bekwaam om U naar eisch te roemen;
 Uw invloed kan de kragt der zondenliefde, doemen:
 Ik klim in 't morgenuur op 't bleek Kalvariä;
 Daar zie ik Jesus liefde blinken,
 En 's Vaders gramschapkelk met volle teugen drinken.

ô Nooitvergeeten Nisansdag!
 ô Middernachtig uur! de Zon is weggedooen!
 Hier zie ik 't Richters toorn met dikke wolken rooken.
 Een Sinaï - een berg die 't vreeslijkst onweêr zag,
 Brengt mij Gods Majesteit te binnen;
 Maar Golgotha!... gij tuijt van 't wonderlijk beminnen.

Mijn God! Hier proefde uw Zoon, uw Knecht,
 Uwe Eenige - al de bragt van eeuwge grimmigheden!
 Wat heeft mijn Jesus hier geworstelt en geleeden!
 Gij Bekkeneelberg ziet het zonden straffend Recht;
 Mijn Borg, van zijnen God verlaaten,
 Lijd zielesmartten bij de doorn - en nagelgaten.

Hier stormt de woede van de hel!
 Hier brult de bende van des afgronds schrik gedrochten.
 Van allen kanten word mijn Goël aangevochten!
 De zaalge troost van God begeeft Immannê!
 Gedrukt door die vervaarenissen
 Wil hij, om mijnen wil, dien troost des Vaders missen.

Het Recht gaat met Betaamlijkheid
 Hier hand aan hand verëend - zij schieten achtbre stralen,
 En doen de pijlen in de ziel des Lossers daalen:
 ô Hooge gangen van geduchte Majesteit!
 ô Liefde in zulk gewigtigst lijden!
 Denkwaardige Abib! Gij aanschouwt die wondertijden!

't Was noodig, dat des Lossers ziel
 Die nijpende angsten droeg - zou ik gemoedigd leeven;
 Gij vaale doodberg kunt me uit heesters balzem geeven;
 Schoon ik ontroerd gedenk hoe bang 't mijn' Heiland viel,
 Die, zonder wanhoop, felst bestreeden,
 Voor mij een Achor - ja, een doodsdal in wil treden.

ô Lentemaand! uw morgenstond
 Schenkt mijn benaauwde ziel de kostelijkste panden,
 Gindsch staan de proeven van Gods rommlende ingewanden
 De zegeltekene van 't Hemelsch vreêverbond;
 Wat blinkend wonder van Genade!
 De volste Rijkdom slaat hier geldeloozen gade.

Wat liefde daalt uit de Eeuwigheid!
 Mijn ziel, hoe zuit gij best uw heilige aandacht reeglen?
 Die disch draagt brood en wijn en trouw en liefdezeeglen
 Maar: is die disch voor mij - nietswaardige, bereid?
 Ik.. neen.. ik mag - ik durf niet koomen!..
 Wat heb ik, Groote God! wat heb ik ondernoomen?..

Wat hoor ik?... Ja! Bedrukte kom!
 Voor u ben ik geplaagd, gegeesseld en gekorven,
 Kom! nader deezen disch! ik ben voor u gestorven:
 ô Taal! Ja! 't is de stem van mijn' Bloedbruidegom!
 Welaan! ik ga - schoon diep verlegen -
 Mijn Jesus help mijn' geest door flaauwte neêrgezeegen.

Wijk ongelooft! dat strikken spant.
 Ik kom, zoo als ik ben - Waarachtige Getuige!
 Daar ben ik - gun, dat ik mij voor uw liefde buige,
 'k Ben in uw Heiligdom - daar is mijn hart en hand.
 't Verbond word wederom bezwooren:
 Geloofd zij God! - God laat mij vrede en vrengde hooren.

ô Zoetigheid! ô Heilig Brood!
 ô Reine Wijn! ik zie hier meer dan bloote teeknen:
 't Zijn zegels van 't verbond - waar in ik mij mag reeknen:
 't Is Jesus - die voor mij, het paradijs ontsloot.
 Ik zie Hem aan den kruispaal hangen
 Voor mij? ô Ja! voor mij!.. 't Geloof mag Hem ontvangen.

Wat zaligheid! wat zielonthaal!
 Weg Waereldwijzen met gewaande lekkernijën!
 Mijn ziel smaakt eedle kragt van hemelspeserijën:
 Verblijdend Beedehuis! vertroostend Avondmaal!
 De Bruilostvreugd is mij geschonken!
 'k Heb tot verzadiging gegeten en gedronken.

Hier zinkt mijn zielneêrdrukkend pak.
 ô Kalmte! ô Ruimte! ô Rust! Juweel der Lentestonden!
 Mijn kostelijke Borg dempt alle mijne zonden:
 Mijn schouders blijven voor die Liefde veel te zwak:
 'k Heb vrede met den God der Goden!
 'k Vertrouw me aan Jesus toe met alle mijne nooden.

Daar staat een troep! 't Is wagtend volk:
Ik zie 't belast gemoed al beevend dischwaart koomen!
Och! wierd het treurgewaad den weenenden ontnoomen!
Wie roept de Ontfermer door zijn' noodigenden tolk?
ô Hongrigen! Hij roept u allen!
Gij zoekt de brokskens, die van zijne tafel vallen.

Daar hungerigen is het Brood!
Daar dorstigen is drank, die moeden kan verkwikken!
Eet vrienden! drinkt! hier zijn de zeegnende oogenblikken,
Hier vindt ge uw leeven in den wonderbaaren dood
Des zoons van 's Vaders welbehaagen.
Omhelst dit offerlam, dat uwe schuld wou draagen.

Wien zoekt? wat weent Gij? komt! ai! komt!
Gij zoekt Immanuël: Hier - hier is hij te vinden;
Gij zult u hartelijk aan zijnen dienst verbinden:
Uw vijand vlucht!.. hij vlucht geslagen en verstomd!
De blijdschap tintelt nu uit de oogen!
Wie Jesus waarlijk lieft word nooit met Hem bedroogen.

Dit Hemelmannna geeft op reis,
 In 't worstlend wandelen, vernieuwde en dubbele kragten;
 Ik zal in 't geestlijk Sin nooit van gebrek versmagten;
 Ik smaak de vettigheên van 't Goddelijk Paleis:
 De Rotsteen volgt in dorre streken:
 Ik trek gemoedigd voort - Gods trouw is mij gebleeken.

Hozanna! dierbre Levensvorst!
 Het eeuwig zoutverbond is wederzijdsch bezwooren;
 Oprechten! geeft den moed in geen geval verloren:
 Die eeuwige Almagt - die de gansche waereld torscht,
 Zal altoos voor uw welzijn waaken,
 Trekt op naar 't Vaderland - beveelt Hem ziel en zaaken.

't Is, Hemelzoekers! onze lust
 Om God te dienen en het leidend Lam te volgen;
 Houdt moed! al blijft de hel op al ons volk verolgen:
 Geen Kedareesch gordijn hangt hier in stille rust:
 Die Rust word in den dood verkreegen.
 Trekt op naar Kanaän! - Gods Engel baant de wegen.

Zoo gaan we, ô God van ons verbond!
Gedenkende aan dit uur van deezen blijden morgen,
Zoo gaan we in uwe kragt - zo zinken onze zorgen:
Zoo dienen we U vollust met wandel - hart en mond;
En zullen, als uwe ondertrouwen,
Eens eeuwig Avondmaal in uwe Troonzaal houden.

Gedagten na het h. avondmaal.

STEM: *ô Bron van mijn leeven, enz.*

SCHUTTE, Gez. D. I. p. 97.

ô God van genade!
Mijn Schepper en Heer!
Gij zaagt op een made
Zoo vriendelijk neêr;
Uw Liefde-ingewanden
Ontdekt ge in uw woord,
Bij Godlijke panden,
Werd Liefde gehoord.

ô Godlijk vermoogen!
 ô Blijvende Trouw!
ô Eeuwig Meêdoogen!
 Hier week mijne rouw.
Aanbidlijke wegen!
 Vol Goedheid en Recht;
Wie bragt hier den zegen?
 Gods Zoon en Gods knecht.

Gods Zoon is gestorven.
 't Was alles volbragt.
Het heil is verworven,
 De wonde verzagt:
Het oopen der wellen,
 Op Golgothaas grond,
Kon zwakken herstellen,
 Maakt zieken gezond.

De vrede is geschonken
In Goddelijk bloed,
De lasten ontzonken
Aan 't angstig gemoed;
Versterking van 't leeven,
Vertrouwing en licht,
Werd armen gegeven,
En blinden 't gezicht.

Hier kwam ik beladen,
Met nooden vervuld,
Met zondige daaden,
Met al mijne schuld,
Met all' mijne banden,
Behoeften en nood,
Ik zag in Gods panden
Mijn leeven - zijn dood.

Mijn Jesus wou helpen,
Op Jesus, mijn' Borg
Die traanen kan stelpen,
Rust al mijne zorg.
Die bijstand is magtig,
En staat steeds bij mij,
Zijn woord is waarachtig,
Zijn Trouw staat mij bij.

Ik vond, op mijn beede,
In Bethel geslaakt,
Verzoening en vrede.
Wat heb ik gesmaakt!..
Wat liefde voor laauwheid
Ontmoette mij daar!
Hier week mijne flauwheid,
Ik tartte gevaar.

'k Ben ruim begenadigd,
Gespijzigt - gedrenkt,
In 't boudhuis verzadigd,
Naar Pniël gewenkt.
Wat stille verkwikking
Genoot ik in God!
Geen valsche verschrikking
Verbrak dit genot.

't Verbond was geschonden,
De schuld lag in mij;
'k Heb toegang gevonden,
Want Goël maakt vrij.
De Heer aller heeren
Bewaart en verschoont;
Elk hart moet hem eeren,
Waar dankbaarheid woont.

Hem wil ik verhoogen
Met woorden en daên,
Op Hem ook mijne oogten
Afhankelijk slaan:
Hem smeeken om kragten,
Zijn kragt is mijn kragt,
'k Zal bijstand verwagten:
Zoo word het volbragt.

Gerechtigheid - zegen,
Vertroosting in druk,
Bestuuring op wegen,
Bestendig geluk,
Verruiming - versterking,
Gejuich na gewezen;
Beweeving - Bewerking
Zijn van Hem alleen.

Gij, God der Hebreuwen!
Die Israëls zaad,
In 't einde der eeuwen, -
Hoe lang ook versmaad, -
Zult gunstig aanschouwen,
In 't eeuwig Rantzoen;
Op U zal ik bouwen,
Die wondren kunt doen.

Gij, God hunner vaadren!
Hun geestelijk kroost,
Mag dankende u naadren,
Door Liefde getroost:
'k Breng - wat me ook bejegt,
In God wel te moê,
Gezaligd - gezegend -
U Lofgezag toe.

U Psalmen te wijden
Op hemelschen toon,
Zich vroom te verblijden
In 't heil van Gods Zoon,
't Verbond dus te maaken,
Daar 't hart zich meê paart,
Doet Siôn reeds smaaken
Een Hemel op aard.

Uw' Roem te verbreiden
Met dankbaar ontzag,
Een' geur te verspreiden
Door heilig gedrag;
U lieven en looven,
Als schepper en Heer,
Gaat alles te boven
Van 't geen ik begeer.

'k Acht all' uw beveelen
Een' edeler schat,
Dan all' de juweelen
In stofgoud gevat.
Schenk kragten en lusten,
Dan doe ik uw wet,
't Geen 't hart kan ontrusten,
Word paalen gezet.

Uw Hand zal mij dekken,
Uw Trouw mij behoên,
Uw Almagt mij trekken,
Uw Liefde mij voên:
Al wagglen de vrinden,
Ik wandel en zing,
Als ik maar mag vinden
't Geen Asaf ontving.

Zoo trek ik al verder,
Zoo rolt vast de tijd,
Zoo leid mij mijn Herder,
Zoo eindigt de strijd:
Zoo wagt mij de krooning,
Ik juich in den dood!
Zoo maak ik mijn' Koning
In Eeuwigheid groot.

Godelief. *Alleenzang*. Voorzang.

De stille Godelief
Gesterkt door Goëls Liefdebrief,
De Leer der beide Testamenten,
Zag, met een tederst hartgevoel,
Hoe 't ongelooft, door slingsch gewoel,
Zich gelden deed in Salems tenten;
Hij dagt aan 't wijs bevel
Van Jesus, zijn' Gamaliël,
Hij koos zijne eenzaamheid - zijn bidplaats werd gesloten,
Hij bleef zijn oog ten hemel slaan,
En bij het stil gedrag,
(In hoop, dat, zoo dit Lied het zonnelicht eens zag,
Zijn inhoud strekken mogt tot nut der strijdgenooten)
Hief hy dus zijn ALLEENZANG aan.

STEM: *Je ne suis, enz.*

Talloos zijn de zwaarigheden
Van het volgepropt gemoed,
Daar de nood - en schietgebeden
Worstelen met Ebbe en vloed:
Kleine heuvels worden bergen,
Rietjes zijn een weversboom,
Kommer durft de blijdschap tergen,
't Hart schrikt in den bangen droom.

Knellende Engte voert de zugten
Langs de steenrotsklooven om,
't Veldhoen en de tortel vlugten,
Droefheid maakt een schor gebrom;
Troostbeloften - hulp in paden,
Uitkomst door een hooger magt,
Hemel invloed - groote daaden,
Worden niet meer ingedagt.

Alles blijft rondom gesloten;
Gansch de weg is toegemuurd!
Sombre Traan - en togtgenooten
Mijmren - en de proeftijd duurt.
De Echo baauwt de doffe klanken
In het dorrend smartwoud na;
Klaagen klimt voor 't wagtend danken,
In 't bedwelmd Samariä.

Maar - mijn ziel! hoe! buigt ge u neder?
Weegt dan God niet op het hart?
Zal dan niet het lieflijk weder
Volgen op den storm van smart?
Wilt gij dan naar boven wandlen
Zonder donkerheên en strijd?
Mag dan Vrijmagt zoo niet handlen?
Zijt gij meesteres van tijd?

Legt gij de Almagt stout aan banden?
Gispt gij Wijsheid in haar doen?
Daar gij Goedheid aan durft randen,
Met vertwijffeling te voên?
Zult gij Waarheid niet vertrouwen?
Regelt gij het heilig Recht?
Moogt ge op woord en trouw niet bouwen?
Wie moet zwichten? Heer? of knecht?

Moest ge uw eigen zaaken schikken,
Ach! hoe zou het met u gaan!
Zoudt gij niet alle oogenblikken
Zuffen? diep verlegen staan?
Moest gij zelf uw' nood verzorgen;
Redden door uw eigen hand,
De armoe volgde u ieder morgen,
Nimmer kreeg gij onderstand.

't Snorrend vliegje, in 't net gevloogen,
Werkt, hoe meer het werkt, zich af,
Vind door domheid zich bedroogen,
Spartelt angstig tegen 't graf:
't Gaf den strijd gewis gewonnen,
Wierd het niet in tijds gered.
't Leeven schijnt op nieuw begonnen,
Wen 't in Vrijheid word gezet.

Dwaaze ziel, uw tegenspartlen
Brenge u in het grootst verdriet;
Tegenspartlen zal u martlen,
Woelend werken baat u niet:
Zou 't u baaten? neen: 't zal schaaden;
Dikwerf werdt gij dit gewaar;
Laat u leeren - leiden - raaden -
Redden - rukken uit gevaar.

Ja! mijn Bondgod! uwe goedheid
Maakte en maakt het altoos wel;
Nu eens zuurheid - dan eens zoetheid -
Boodschaft uw volmaakt bestél:
Ai! vergeef mijn zondig woelen!
Fnuik dien wil - die zwelt en twist,
Ik versoei dat dwaas gevoelen,
Dat in plaats van U beslist.

Leer me in onbezaaide landen,
Zwijgen - volgen - waar gij leidt,
Alles geeven in uw handen,
Knielen voor uw Majesteit:
Gij zult forsche stormeen stillen,
Nimmer liet gij mij alleen;
Gij zult over bergen tillen,
Ongeloof maakt zwaarigheên.

Ongeloof! laat af van kwellen!
Uwe doemkragt is geknot:
Gij moest nooit mijn hart ontstellen;
'k Heb genoeg aan mijnen God.
'k Blijf door zulk een Magt geborgen,
Die mij nooit begeeven zal -
Die regeert van 's aardrijks morgen,
Tot den avond van 't Heeläl.

ô Mijn Toevlucht! - Leidsman! - Sterkte! -
Hoorder van den zoekeling! -
Die altoos mijn redding werkte, -
Kenner van mijn worstelkring! -
Gun mij kragt - en licht - en klaarheid -
Hoope op 't welgeschikt verbond -
Inzien in uw' weg en waarheid -
Vrede en vreugde in hart en mond.

Dan ontwaar ik zaligheden
Van het opgeruimd gemoed;
Dat bij Moses schietgebeden
Hallelujahs hooren doet:
Dan zijn hoogten - heuvels - bergen
Vlak gemaakt bij bloem en boom;
'k Zie dan - wie mijn hoop durft tergen -
Jakobs Ladder in den droom.

Mijne keus

STEM: *Vous amans que je interesse.*

Waereld! - uw vermaaklijkheden
 Wijken voor den schat van Eden,
 'k Zal uw stof met voeten treden,
 Ik bemin een Eeuwig Goed;
 'k Hoor niet naar uw vleigebeden,
 'k Zie, ô draaikolk voor 't gemoed
 Dat gij duizend zinken doet.
 Gij - die door uw listig streelen,
 Door uw hartbetoovrend speelen,
 Arme zielen weet te steelen,
 Gij - die schaamteloos bedriegt,
 Gij blijft mij verveelen;
 Schoon gij andren slaapend wiegt.
 Die u mint zal 't zich beklaagen;
 Als ge een vrees door 't hart zult jaagen,
 Voortgeschokt door naare vlaagen!..
 Wat schenkt ge aan uw' gunstgenoot?
 DEN DOOD!...

Goël! - oorzaak van het leeven,
Siöns zegenvolle dreeven
Kunnen waare blijfchap geeven;
Gij schenkt mij de zaligheid!
't Heilwoord heeft den weg beschreeven,
Die ter regte Rustplaats leid;
Rust is mij door U bereid.
Doolhof! zou ik in u dwaalen?
Neen! daar is geen heil te haalen;
Schijngoed doet ten afgrond daalen;
Nimmer weege een blinkend Niet
In de Christenschaalen,
Schoon het Osirs stofgoud bied.
'k Mag in 't woord mijn zieldeel leezen,
Eindloos zij die gunst gepreezen;
Dit zal mijne zinspreuk weezen:
GOD MIJN GOUD - GEEN GOUD MIJN GOD.
WELK LOT!...

Niets gaat zulk een deel te boven.
Waereld! - 'k zal u nooit gelooven.
Jesus zal uw vonken dooven.
't Heilgoed dat mij Jesus schenkt,
Kan uw list mij nooit ontrooven;
Schoon gij stofbeminnaars wenkt,
Die gij met uw' doodwijn drenkt.
'k Heb welêer, en zonder schroomen,
Van uw' zwijmeldrank genoomen;
Maar; uit mijnen slaap bekoomen,
Zogt ik naar de Levensbron,
Vond de frissche stroomen,
Bij het licht van Siöns Zon.
Wijk dan Waereld! met uw zwermen!
Toon me, ô Jesus! uw ontfermen!
God des aanzien! hoor mijn kermen!
Slaat uw liefde mij niet gaê?
ô JA!

Mijn krijgstogt.

Hier blaast de zilvren Krijgstrompet,
Om, naar der Siönieten wet,
In naam der Hoogste Majesteit,
 Vol christen dapperheid,
 Bestuurd door 't hoofd van Efrata,
 Geen huilend Meriba
 Te ontzien - noch voor tempeest,
 Of list en magt bevreesd,
Den woestenijsrijd af te doen,
En naar het land van Rust te spoên,
 Om in des Lams gebied,
 Te zingen Moses lied,
 Na 't bang verdriet.

Hoe meenig dolle filistijn
Moet hier nog overwonnen zijn?
Hoe meenig Moäbiet gedood,
Met Ammons bondgenoot?
Wie stuit een' helschen Amalek?
Daar ik naar Kanan trek?
Mijn Godlijk Legerhoofd
Heeft hem van magt berooft!
Hij maakt het mij op reis wel bang;
Maar 'k zing toch eens den zegezang;
De helveröveraar
Is God - mijn Beukelaar!
Wijk doodsch gevaar!

Gesterkt aan Elims waterval,
Volgt mij de heilbron overäl,
Het Manna sterkt mij in den strijd,
Zelfs in den bangsten tijd:
Geen Sëir zal mij Kanaän
Betwisten - niemand kan

Mijn' Legervorst verslaan,
 Al grimt de hel mij aan:
 'k Ben magteloos; maar Goël leeft,
 Hij trekt voor uit schoon alles beest:
 Daar Memfis bende smoort,
 Word Isrels juichend woord
 In 't Lied gehoord.

Geen Arabiersche wildernis,
 Die moedig door te trekken is,
 Schrikt mij van 't hemelsch Erfland af,
 Ik leun op Goëls staf:
 De Jordaan komt reeds in' gezicht;
 Zwig tegenstanders! zwigt!
 Daar nadert mij de dood!
 'k Leef in den laatsten nood!
 Op Goël - mijn bedekkend schild,
 Word 's vijands felste pijl verspilt.
 Ik vrees geen zwart verderf;
 't Belostland is mijn ers.
 Triumf!... ik sterf...

De stervende christen.

STEM: *Waar berg ik mij? enz.*

SCHUTTE, Gez. D. III. blz. 170.

I. Zang.

Mijn God! ik sterf... maar 't is mijn leven.
 Nu word ik hoog - dan laag gedreeven.
 Dit stervend oog staart op uw zorg.
 De vrees voor angstige oogenblikken
 Verdwijnt bij deeze laatste snikken,
 Gij zijt mijn Zon, en Schild, en Borg.
 Ai mij!... Wat treffende afgronds schichten!
 Blijf moed!... Voor God moet alles zwigten...
 Help God!.. ik ben gewond!... ik val...

I. Tegenzang.

Houd wat gij hebt! gij leeft in 't sterven!
 Die overwint zal alles erven:
 Geen doodwond geeft u Beliäl.

II. Zang.

'k Schuil bij mijn' Held.
 Door Goëls handen
 Word ik hersteld,
 En vrij van banden.

II Tegenzang.

Houd vast aan God! schep moed! en kniel!
 Hij doet u blij ten hemel vaaren,
 Verwelkomd door volmaakte schaaren;
 Daar zegepraalt de vrijè ziel.

Slotzang.

'k Ga mij in God
 Volmaakt verblijden:
 Zie daar het slot
 Van strijd en lijden.

Traanrijk en Troosthart.
Tweezang.

OP DEN GEWELDIGEN STORM EN BUITEN GEWOONEN VLOED.

Den 14den van Slagtmaand, 1775.

IN DRIE AFDEELINGEN GEZONGEN,

TE

DELFSHAVEN.

Traanrijk en Troosthart.***Tweezang.*****Voorzang.**

De moede *Traanrijk* was door droefheid neêrgeslaagen,
 Hij had, na 't wandlen met een volgepropt gemoed,
 Verward, gebukt, bedeesd, de zilvren Maas begroet,
 En 't beevend hart herdagt Noordwestelijke vlaagen;

Hij zocht zijn Oosterhoofd om daar eens uit te klaagen,
 Wijl zijn Delfshaven zugtte, en 't Land, voltegenspoed,
 De naare naweên droeg van Storm en Watervloed,
 Hier zat hij moedeloos op een' der slagmaanddagen:

Zijn kommervolle Geest, gedrukt door zwaaren last,
 Werd in dit oogenblik door *Troosthart* juist verrast,
 Door *Troosthart*, meer dan eens de hulp der zugtelingen;

Hij, die naast zijnen vriend op 't bruine bankje zat,
 Drong op een' *Tweezang* aan; de harp werd opgevat,
 En *Traanrijks* keus begon dus 't Noodweêr te bezingen.

Eerste afdeeling.**TRAANRIJK.**

Ontzagchelijke God! hoe trillen all' mijn leden!
 Hoe lilt mijn ingewand, geschokt door tegenheden!
 Delfshaven! Schoonerloo! geteisterd Vaderland!
 Nu leest mijn oog in u Gods vreesselijke hand:
 Gij felle geessel, doet de maatschappij nu beeven!
 Gij kunt aan Treurgezang een dubbele traanstof geeven;
 Ach! *Troosthart!* Liergenoot! gewenschte Jonathan!
 Gun, dat ik mijne harp met doffe snaaren span;
 ô Traanenperssend Nieuws!... Ai mij!...

TROOSTHART.

Hoe dus aan 't kermen?
 Mijn *Traanrijk!* denkt Gij niet om 't Goddelijk ontsermen?

TRAANRIJK.

Ja lieve *Troosthart!* Ja! maar ach! ik ben beroerd!
 Mijn ziel word door een zee van rampen weggevoert!
 'k Denk aan den bangsten nood, die 't schreiënd land doet zugten,
 'k Denk aan het jammrend nieuws vervuld van treurgeruchten!

ô Donderende storm! ô Nooit vergeeten vloed!
 ô Afgefolterd hart! ô Neêrgedrukt gemoed!
 ô Rampen! die...

TROOSTHART.

Mijn harp, gereed U op te beuren,
 Zou op uw' schorren toon bijna door midden scheuren,
 Zij houd het echter uit, zij, die uw raadvrouw is,
 Bewaart ook 't aaklig Nieuws in zanggedagtenis:
 Haar oogmerk is met U den Ramptijd te gedenken;
 Maar ook door haar geluid een Troostwoord U te schenken.
 Hef teedre *Traanrijk!* Hef uw klaaggezangen aan!
 Vertel met diep ontzag Gods hoogst geduchte daên.

TRAANRIJK.

In Slagtmaand had de zon pas veertienmaal gescheenen,
 Toen agter 'tgrijzend zwerk heur stralen straks verdweenen,
 't Was of zij 's morgens reeds gestremd werd in haar' tred,
 Het blijchapkweekend licht ging 's Ochtends als te bed;
 Een donkergrauwe lucht met strakke hagelwolken
 Bragt schier den avond aan; het sidderen der kolken
 Van Hollands Pronkrivier, 't geraas der Noorderzee
 Bragt door 't vooruitzicht reeds niet dan verschrikking meê.
 De God van Ararath, die groote Waereldkoning,
 Sprak door een' Westerstorm uit zijn bewolkte woning.

Een ijsselijk geloei, vol donderend geluid,
Brak, op dat hoog bevel, ter binnenkamer uit.
Geen balderend geschut, geen vuurige mortieren,
Geen kogels, die, vol vaart, langs bange wallen gieren,
Zijn zoo vol donderkracht en knetterend gerucht,
Als 't stormen uit den buik der huilende onweêrslucht.
De losgebrooken Wind vloog woedend langs de baaren,
Die ook, op 't oogenblik, in schriklijk oproer waaren.
De steigerende Zee, ten Hemel opgetild,
Was temmelees en werd door harp noch beê gestild,
De blanke Maasgolf moest voor de Oçeänkragt wijken,
De baartjes, die zoo zagt hier kabblen langs de dijken,
Ontsteld door storm en zee, zijn schuimend opgezet
En holden maateloos met een' vergramden tred.
Dra hoorde men op 't land, waar anders koeiën graazen,
Het bruischend nat, de zee, met eenen stormtoon raazen:
Dra werden dijk en dam doorweekt en uitgekaauwd,
De laage polder was met vee en volk benaauwd.
De hoven, bleek van kleur, de naaktgeschudde boomen
Verschrikten bij 't gezicht der opgezwollen stroomen.
De droeve landman dagt aan 't overrompeld vee,
Dat diep in 't water zwom door de opgewekte zee;

Hij redde in lijfsgevaar de gladde en bange koeiën.
Het stormgehuil bleef vast langs all' de velden loeiën;
De lucht stond akelig - de buiën rukten aan,
En dreigden dak en muur, en huis om ver te slaan.
Jagthagel stoof, en stuitte, en kletterde op de glazen,
De rustelooze wind verhief zijn buldrend blaazen,
Hij wiegde boom en bosch, en boog de toppen krom,
Wijl de aangevoerde vloed met dubbele snelheid klom.
Hoe trilden dijk en dam op 't zien der zwaare golven!
Hunn' kruinen kroopen weg door Zee en Maas bedolven;
De baaren stooven dol langs breede wegen heen,
En stortten van den dijk in 't weiland naar beneën.
De schans, en steeg, en straat, en gracht van mijne Haven
Ontdooien 't scheemrend oog in 't hobblend nat begraven.
De huizen liepen vol - de wind bleef brullend staan,
De vloed trad boven peil te vroeg, al zwellende, aan.
Daar klom onze ondergang!...ik schrikte op 't enkel denken!
't Hartknellend onweêr gaf, al gierende, de wenken
Tot berging van het goed, bij 't wassen van den nood,
Terwijl vast bui aan bui naar onze Haven schoot,
En de ooren vulde met het hol gebruisch der baaren,
In 't naar vooruitgezicht op 't heir van Landgevaaren.

Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de hooge God regeert,
 Wiens Almagt op haar' tijd de woeste golven keert.
 Gewis het hart krimpt in op 't roeren uwer snaaren.
 De God van Noäch leeft, in storm - en stroomgevaaren.
 't Beeft alles op zijn' wenk. - Vaar voort met uw verhaal.

TRAANRIJK.

Mijn Haven was voor 't oog gelijk een Waterzaal,
 Elk, daar de golven nu met kragt al hooger schooten,
 Zat, in zijn huis of stulp, door 't water opgesloten.

TROOSTHART.

Hoe is het met uw huis in deezen storm gegaan?

TRAANRIJK.

Dat heeft des morgens reeds met water vol gestaan.
 'k Was naauwlijks in den hoek van mijnen haard gezeeten,
 Om 't voedend Ochtendbrood met smaak erkenlijk te eeten,
 Of een der buuren kwam met tijding, dat de vloed
 Te wagten was: ik vloog, ja met een' dubblen spoed,
 Ter plaatsdeur uit, en zag het schommlend water koomen,
 Ik greep een vloedplank bij 't geraas der wilde stroomen,

En maakte in allen haast het keldervenster dicht,
Dan:... eer ik alles had, zoo 't weezen moest, verrigt,
Kwam 't vliegend water mij op 't onverwagst beletten,
De snelle vloed begon geweldigst op te zetten,
Ik stond al in den plas, eer ik aan 't water dagt,
'k Moest vlugten voor de Maas en haar ontombre kragt.
Ik zag in weinig tijds mijn tuintje weggezonden,
Mijn Viöletje, Roosje en Kapsikum verdronken,
De schulpjes dooken weg, 't rabatje ontweek mijn oog,
Terwijl de vloed een zee door 't witte hekje spoog;
Mijn needrig beddeke vol groene pieterselie,
Aurikelplantjes, gras, en blanke en bonte lelie;
Het nette Persikboompje, - een laaggestamde Althee
Ontweeken 't weenend oog in deezen schoot der zee.
Eer iemand denken kon om planken in te schuiven,
Begon het water reeds de deuren in te stuiven;
't Liep all' de trappen op - 't drong in mijn Zomerzaal,
De sterke stroomdrift stond voor heining, plank noch paal;
't Geroerde water vloog met meer dan dubbele schreden,
't Kwam door den marmren gang met honderd golven treden,
De Alkoove, met Salet en stookplaats, in een rij,
Bleef, bij den morgenvloed, nog op één pinkbreed vrij.

Dan: op het ongedagtst begon mijn hart te beeven!..
 Toen golven, met geweld des rukwinds opgedreeven,
 Dra door het kelderraam, met klaterend gedruis
 Afstroomden in den buik van 't breed benedenhuis...
 Geweldig was 't geraas van 't oorvervullend klatren,
 Geweldig de eerste schok der zaamgepakte waatren!..
 't Was of geheel de Maas door deezen Vierhoek drong,
 En 't laager huisgedeelte uit zijn gewrichten sprong!...
 Nu stampten beurteling de golven op de balken,
 Vlak voor ons scheen de zee haar kaaken op te spalken;
 Door sterke deiningen van 't stadigwoelend nat,
 Zijn grendels losgebonsd die onze plaatsdeur had:
 Het slot borst open - 'k zag de henzelsforsch gewrongen,
 En straks de zwaare deur door 't water weggedrongen;
 De hekdeur, die op zij van onze slootbrug stond,
 Viel, kragtig losgewroet, den holstroom in den mond.
 Nu zagen we in de zee, en alles hobblend wiegen,
 De baaren - op en neêr langs schans en tuinhuis vliegen!
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de groote God regeert.
 Hier blinkt een majesteit, die stervelingen leert

Aanbidden de achtbre kragt van 't eindloos Alvermoogen,
 De God van Jakob helpt; schoon alles word bewoogen;
 't Heelälbeeft, als hij spreekt - zelfs op zijn' enklen wenk!
 'k Voel erbieed voor die Magt, wier daaden ik gedenk.

TRAANRIJK.

Mijn *Moedrijk* weet ge, is zwak; maar was me een trouwe gade;
 Zij smeekte God in stilte om hoedende genade.
 Zij nam in kragten toe, daar 't onweêr hooger klom,
 Zij werkte moedig meê; schoon 't goed in 't water zwom.
 Zij wenkte mij, en riep: die schoorsteen stort van boven!
 De kap werd afgerukt - de losse steenen stooven,
 En boorden, neêrgegooid, veel gaten in ons dak,
 Wijl, na die storting gindsch de hooge schutting hrak.
 De lattenheining, lang door 't windgeweld geboogen,
 Sloeg, voor het grootste deel, aan brokken voor onze oogen,
 En scheurde een dubbele kroon der Peerenboomen af;
 Een slag, die billijk vrees voor grooter rampen gaf.
 Wat aaklig vloedtooneel! Waar we ons gezicht nusloegen;
 't Zag alles schrikkelijk!.. de zwarte buiën droegen,
 De golven boven 't punt der kruin van onzen muur,
 Geen mensch verbeeld zich recht het hart bedwelmend uur!
Hier zag ik ton naast ton - ginds zwaare planken zwemmen,
 En hoorde niet dan wind-en vloed-en hagelstemmen!

Het water door den storm met schuim om hoog gedraaid,
 Was, snorrende in zijn drift, al tuimlend rond-gewaaid;
 Nog zuist en ruischt mijn oor van't gangdoor huilend fluiten,
 't Was rondom in alarm van binnen en van buiten!
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de wijze God regeert.
 Hier word zijn rein bevel door wind en golf vereërt.
 Hoe glansrijk spreekt die wil in altoos heilge wegen!
 De God van Moses dekt, en laat U nooit verlegen.
 Schep moed! vertrouw en hoop! wie is een God, als Hij?

TRAANRIJK.

Mijn wensch vereënit zich met uwe Melodij;
 Maar 't godlijk tuchtigen doet mijne ziel tans weenen!
 En wilt ge aan sombren toon dan nog uwe ooren leenen?

TROOSTHART.

Ja droeve harpenaar, 't verhaal van deezen dag
 Doortrekt ook mijne ziel met redelijk ontzag.
 Haar luistrende aandacht buigt zich voor den God der goden

TRAANRIJK.

Zijn Goedheid schonk ons nog verädeming in nooden.

De storm hield brullende aan uit een stikdonkre lucht,
En liep door gansch ons land met donderend gerucht.
Dan: deeze morgenvloed raakte eenigzints aan 't zakken;
Maar alles wenkte ons dra om 't huisraad weg te pakken;
Wij vreesden - en die vrees was allezints gegrond -
Voor hooger vloeigetijde in deezen avondstond.
Al wat maar schouders had hielp werken, bergen, draagen,
Bij 't aangesnord gedrang der wisselende vlaagen;
Wij ruimden alles op, en *Moedriek* was zoo sterk
Als iemand wenschen kon, in 't ongewoone werk.
De dag zeide ons vaarwel! - 't scheen alles te verzinken!..
Devloed hernam den togt - 'k zag hoeve en hof verdrinken! -
Bij 't rommlen van den wind - en 't wijken van de zon...
De stroom deide ijslijk uit - de naaste nacht begon.
Gelijk de zeematroos, in 't hobblend schip gezeeten,
Dan golvend hoog getild - dan naar den grond gesmeeten;
Maar door de Godheid nog op 't dubbel noodgebed,
Van felle branding - en de strandbank word gered,
En deerlijk afgesloofd, op stiller lucht blijft hoopen;
Doch - in zijn zeehuis, door een' tweeden storm beloopden,
Den eedlen moed verliest - en, in het stampend slaan,
Bij 't kookken van de zee, bedenkt: *Het is gedaan!*..

Terwijl hij zon, en maan, en starrenlicht moet derven,
 En, rondgeslingerd, denkt in 't grondloos diep te sterven,
 En schreeuwt!... ô Scheepgenoot! zooGod ons niet verhoort,
 Dan raaken schip en wij in 't natte graf vermoord...
 Zoo was het hier gesteld... de storm met open kaaken
 Bewoog de vastigheên - ontmetzelde onze daken,
 Die plosten op den grond - het hart werd omgeroert
 De vaale nachtvrees door den avond aangevoert:
 De steenen zweetten - daar de boomen zuizebouden,
 En golven, toemeloos, als wilde paarden, holden.
 De stroom ontbreideld - en door dijk noch dam gestuit,
 Rolde over alles heen met schroomelijk geluid.
 'k Zag 't al in oproer staan - de stem der Elementen
 Doordrong de harten - Plaats - en waggelende tenten...
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de heilge God regeert.
 Wie schrijft de wet aan Hem, die 't gansch Heeläl beheert?
 Laat ons aanbiddend hart voor zijne Hoogheid beeven.
 De God van Josua zal hulp en uitkomst geeven.
 Zijns is de zee zoo wel als de engste waterkom.

TRAANRIJK.

Een nooitgeziene vloed verhief zich wederom.

De keldergolven, die nu vol beweging raakten,
En onder onzen voet een sterke botzing maakten,
Doorknaagden meer en meer den houten kamergrond,
Die, in één oogenblik, bedekt met water stond.
Salet - Alkoove - en huis, van agteren tot vooren,
Zijn volgespoeld - men gaf den moed geheel verloren!
Men greep den laatsten stoel - ik doosde ons brandend vuur,
De vlucht werd algemeen - de vloed drong door den muur,
En bleef in huis en haard al wemelende spoelen,
Hij dreigde kist en kas en planken om te woelen.
De vlucht bleef algemeen naar mijn studeervertrek;
Wij hadden noch aan vuur, noch spijs, noch drank gebrek.
Zoo wel ons beste goed bij tijds was weggeborgen,
Zoo dagten we ook voor brood en kaas te moeten zorgen;
Men had zich ras voorzien, zoo ver men zorgen kon.
Maar nu... na 't ondergaan der staâgbedekte zon,
Bij 't klimmen van den nacht - den bangsten aller nachten,
Bleef 't duchtend hart gepropt met duizend schrikgedagten.
Delfshaven was gelijk aan 't overstroomde land.
De huizen daverden, door 't waaiën aangerand!
De zwarte lucht spoog vuur door bleeke blikzemschichten.
De buiën beukten sterk op steevigste gewrichten.

De schommelende zee drong digtste hoeken door,
 De rateldonder klonk, bij 't storm gebrul, in 't oor.
 Ons hooger vluchtvertrek werd kraakende bewoogen,
 Daar zwangre wolken niet dan hagelbuiën spoogen.
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de Trouwe God regeert.
 Wijl op zijn' hemelwenk de wind ter rustplaats keert.
 De God van Hanna gunt, in 't holst der slingeren,
 Nog dankstof om zijn' Naam een wijrooklied te zingen.
 Gods Trouw is onze steun in allen tegenspoed.

TRAANRIJK.

Ach! dagt ik: zet die God geen paal aan wind en vloed,
 Dan stort de bergplaats in!..dan scheuren dijk en muuren,
 Ik dagt, geklemd van hart, aan Plaats - en Landgebuuren.
Hier hoorden wij 't gekraak - *daar* kreeg 't gebint een' krak
 Schoorsteenen tuimelden - en schooten door het dak.
 Hoe werd dit dobbrend hart al op-en neêrgedreeven!
 Mij dagt - ik voel de zelfs 't verzwolgen aardrijk beeven!
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de Almagtige regeert.
 Die hand, die Lissabon geheel heeft omgekeert,
 Is zichtbaar in den storm en 't golvend zout te leezen.
 De God van Heman zal zijns volks Beschermer weezen.
 Waar stormis - daar is God. Natuur spreekt wondertaal.

TRAANRIJK.

Gelijk een hijgend volk slegts door een' enklen straal,
 Van 't Licht - of door één star, na drukkende onweêrswolken,
 Verkwikt word in 't geschok der gaapende afgrondskolken;
 Zoo greep ik nieuwen moed op 't zien van 's Hemels star;
 Ik keek ten venster uit - 't zag rondom wild en bar;
 Maar nu - nu klom de moed, de norsche wind bedaarde.
 Mijn hart riep: Groote God! wiens vleugel ons bewaarde,
 Hoe blinkt uw Moogenheid, vol glanssen, in den nacht!
 De vloed is vóór zijn' tijd ten Noordpoel ingebracht!..
 De middennacht klaarde op - 'k heb nog eens uitgekeeken,
 En zag de waatren reeds van mijne straat geweeken.
 'k Sprak lieve buuren aan - toen werd ik eerst gewaar,
 Hoe God ons heeft gered uit algemeen gevaar!..
 Hier trilden, eeuwge Vriend! hier trilden hart en ooren!
 Toen ik een deerlijk Nieuws uit hunnen mond moest hooren.

Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de goede God regeert.
Zijn Goedheid heeft den ramp van deeze plaats geweert.
De groote zeevoogd doet de orkaanstem zelfs bedaaren.
De God van Jona red uit knellende gevaaren.
Zijn Goedheid heeft ons vaak ten afgrond uitgetilt.

TRAANRIJK.

De witte maan daagde op - het zwerk, door God gestild,
Vertoonde een heldre kleur met blaauwgeverfde wangen:
't Gezicht alleen ontstak den lust tot Nachtgezangen:
Ja, 'k greep de dankharp reeds in 't lachend oogenblik;
Maar straks ontviel ze mij door een' vernieuwden schrik!
Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Zing! Wat bragt beletzel in dit speelen?

TRAANHART.

Dit geestöntzettend Nieuws, na honderd treurtooneelen,
Dat baaren opgezet door dringend stroomgedruis,
De dubbele binnendeur der wijdberoemde sluis,
Des avonds onverwagt en bruisschend overvloogen!
't Benedendijksche volk zag uit verwilderde oogen!

Gansch Delfland werd bedreigt door een ontzachtlijk lot.
 Dan: 't stortend water kreeg uit de agterdeuren schot,
 Men trok haarschooten op - wijl de andren hegt in 't keeren,
 Den algemeenen slag, naast God, nog bleeven weeren.
 De Schiebewooner, voor geen' vloed noch ramp beducht,
 Nam op den noodkreet hier en gindsch de rasse vlucht.
 Veele ouders bang voor 't kroost, - en 't kind voor vader, moeder,
 De man voor zijne vrouw - die voor haar' huisbehoeder,
 De veeman voor zijn vee, verëenden hun geweën;
 De voorboð van 't gevaar scheurde ieders hart van een!
 't Geloei der runderen ten hoogen dijk gedreeven,
 Deed niet dan aakligheid door beevende ooren zweeven!
 't Gezugt werd algemeen!...Maar God heeft ons beschut,
 Zijn wenschelijke hulp bleef Delf- en Hollands stut.

TROOSTHART.

Hoe kwam dit ongeval?

TRAANRIJK.

'Er was een breuk geslaagen
 In kolk-en watermuur, die 't wijt niet meer kon draagen
 Van 't water, dat vol kragt, al gonzend gierde om hoog,
 En uit de volle kolk de schutdeur overvloog.

't Behoud van alles is der Almagt toe te schrijven;
 Maar *Koeberg* zal naast *Hoos* in eeuwgen dankroem blijven,
 Dit waardig Tweemanschap zoo trouw, zoo braaf van aart,
 Heeft door zijn kunde en hulp naast God ons volk bewaart.

TROOSTHART.

Zoo staart het Christenöog bij 't bidden, waaken, werken,
 Op dat vermoogen, dat de nooden kan beperken;
 Het staart op God - dien God die wonderlijk regeert,
 Die zijne trouw en hulp aan 't hoopend volk bezeert.
 De God van Amos blijft aan 't klaagend Land gedenken.
 Zou zijne ontferming dan in angst geen' bijstand schenken?
 Geen nood - wen zijne liefde een wijze schutsvrouw is.
 Zing voort mijn vriend! vervolg uw treurgeschiedenis.

TRAANRIJK.

De lang begeerde dag drong door de morgenkimmen.
 Ik zag met dankbaarheid de lieve slagzou klimmen
 ô Troostend ochtend-uur! ô!... maar: wat treur gezicht!
 Wat ramptoneel vertoont dit vrolijk rijzend licht!
 't Scheen voor en agter ons een wildernis te wezen!
 Wie zal, wie kan de wond van 't dubbel zwaard geneezen?
 Ik trilde op 't bloot gezicht der jammer woestenij.
 Het Huis - en - Tempelwerk intusschen wenkten mij.

De tijd brak aan - ik moest op Rustdag tweemaal preëken.
 Op 't denken aan dien post begon mijn hart te breeken.
 De Godsdienst in die week was door dit weêr geschort.
 Veel graven waaren ook door 't water ingestort.
 De Bidplaats werd bezorgt. 'k Zal 't preëkuur nooit vergeeten.
 'k Heb schier mijne oogenblind: mijn traanklier leêg gekreeten:
 Ik weende - ik preekte - ik riep - *de groote God regeert!*
 Beeft volken! beeft voor Hem, die door gerichten leert.
 'k Zag aangedaan en blij mijn dierbre Havenaaren,
 Getuchtigd - en gerukt uit duizende gevaaren.
 Wij weenden onderling, bedaard, verstomd, verblijd,
 't Gebrooken hart werd Gode in 't Beedehuis gewijd.
 'k Riep mijn gemeente toe - vooral den waaren vroomen,
 Om dankende in 't gebed met mij tot God te koomen.
 De groote Bondgod hielp - 't was goed in 't heiligdom,
 Daar Christenöffertaal voor 't Land ten Hemel klom.
 Mijn lief Delfshaven; schoon 't veel schade had geleden,
 Deed waare proeven zien van zijn mildaadigheden.
 De Dankbaarheid ontsloot heur rommlend ingewand;
 Een ongewoone gift daalde in der armen hand.
 Barmhartigheid kan dus de natte wangen droogen.
 Die liefde trof mijn ziel op 't zien van meededoogen.
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de Onëindige regeert.
 Zijn wil, die volken draagt, en zegent, of verteert,
 Schenkt ons een' straal van licht na de ijsselijkste nachten.
 De God van Jo 1 zal de tegenheên verzagten.
 Hij zorgt voor volk en veld, hoe 't ook aamechtig hijgt.

TRAANRIJK.

Uw harp verkwikt mijn ziel, de stem der winden zwijgt.
 Hoe stil is onze Maas - de zon blijft lachend schijnen.
 Maar *Troosthart...* *Traanrijks* moed begint op nieuw te kwijnen,
 Wanneer hij denkt aan 't geen hij wandlend heeft gezien!..

TROOSTHART.

Kom! zing! wijl stormen tans voor zachte stilte vliên.

Tweede afdeling.**TRAANRIJK.**

ô Wanden van mijn hart! 'k Heb eens mijn stulp verlaaten;
 Maar naauwlijks trad ik uit, of zag de wijde gaten,
 Door 't kolkend water diep gegraven in den dijk,
 Wjl 't gindsche binnenland, eene enkle zee gelijk,
 Zijn togedekte kruin niet uit den stroom kon beuren.
 Mijn pas bedaarde ziel begon op nieuw te treuren.

't Is niet dan water, wat en waar men heden ziet!
 Zie, wat verwoesting is op onze Plaats geschied!...
Hier staan de tuinen als in rouwgewaad te klaagen.
 De vreugd van 't schoon geboomte is in de zee gedraagen.
Daar ligt het zomerhuis ontheupt en neêrgesmaakt.
Gindsch zijn de schuttingen aan slarden ingezakt.
Hier zijn de heiningen en paalen gansch verlooren.
Daar moet een enkele balk het hellend Lusthuis schooren.
Gindsch liggen plank en steen op stapels hooggegooid.
Hier is het dorrend riet langs weide en vloer gestrooid.
Daar ziet ge al 't Linnengoed ter slijksloot ingedreeven.
Gindsch bruggen van den nek der balken weggewreeven.
Hier zit een Visscherschuit in 't blaadloos bosch gekneld.
 Een Tweede, voortgeduud door schuivend stroomgeweld,
 Heeft *daar* en boom en struik gedrukt, gekraakt, gespleeten.
Gindsch ligt de stalpink dood op 't vochtig land gesmeeten.
Hier toont zich de opening der sterkgeschokte schuur.
Daar draagt mijn tuinhuis nog de tekens van dit uur.
Gindsch is die breede breuk, die onzen krans doet gaapen.
Hier ziet ge een zakking, - *daar* is 't jammerlijkgeschaapen.
Gindsch is de Langebrug schier midden door geschokt.
Hier ligt een schoorsteen om - tot enkel gruis gebrokt.

*Daar dreigt een ander nog elk oogenblik te vallen.
Gindsch is het dak gevild - naast uitgekauwde wallen.
De schoonerloofsche dijk, door 't wakker volk bewaakt,
Spreekt door de kisting, hoe zijn lenden heeft gekraakt,
Bij 't botzend persgedrang der kronkelende baaren...
ô Noodnacht! Lucht en Zee scheen zich om strijd te paaren,
Elk brak ontembaar los, met schroomlijk brulgeweld,
Op huis en hoeve, en schuur, en muur, en duin, en veld,
Om grendel-venster-deur, met dijken, wegen, dammen
Uit houvast-en gewricht op eenmaal weg te rammen.
De grasdijk, glad van rug, de fraaigelijnde tuin
Gelijken, uitgehold naar doodsch en homplig duin.
Het bleekbestorven gras ligt, platgeplakt, ter neder,
Door slib en zand gedrukt, en schreit nog om dat weder.
De ranke waterwilg moet zonder kroontje staan;
Hoe droevig kwijnt de rij van Maasluchts Lindenlaan!
't Gehavend Zomerhuis blijft zinkende vertellen
't Gevolg van deezen vloed aan zijne lotgezellen.
't Is alles in den rouw - vooral op gindsche werf.
Verwoesting zetelt zich op 't maasbekijkend erf.
Die schutting is geheel tot spaanderen gewrongen.
De grofste balken zijn, als rieten, weggedrongen.*

Zie deeze houtloots, zwaar gebeukt, geledenbraakt,
Daar ze op haar teereling een roerend schouwspel maakt.
Zie 't houten Westerhoofd, gebonsd van zijne schraagen,
En op de raderen der golven weg gedraagen.
De geele klinkers zijn door baaren kromgekruid.
De dikke schoorpaal steekt zijn beenen 't water uit;
Ook dit mijn Oosterhoofd is jammerlijk geschonden!
Zie naast ons vak aan vak - de planken draagen wonden;
Maar 't Bruine Bankje, ô Ja! is, in 't geweldig slaan,
Tot mijn genoeg en onwrikbaar blijven staan.
En, zong ik nog al meer van 's Hemels vrijē daaden,
Hoe hoog klom dan de lijst van deerelijke schaaden,
Die ieder Havenaar in deezen slagttijd leed...!
Maar gun mij, zanggezel, die onze rampen weet,
Tot die bijzonderbeën niet dieper af te treden:
Genoeg. Ik roep, mijn volk! wat hebt gij tans geleeden!
Uw Koren-branderij, uw winkel, stal, en goed
Verkondigen alöm den weedom van dien vloed!
Een' vloed, zoo hoog, als ooit 's Lands grijzen ons vertelden;
Een' vloed, zoo schrikkelijk voor huizen, straaten, velden,
Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! die Eeuwige regeert,
 Wiens maai-zeis 't groenend loof van Eik en Elzen scheert.
 Het voegt ons hart aan hart zijn Moogenheên te zingen.
 Obadjaas Bondgod schenkt na smart - verademingen.
 De stroom gehoorzaamt Hem, die voor het menschdom waakt.

TRAANRIJK.

Wat zien de beemden dor!.. Wat zijn de velden naakt!..
 De Leeuwrik is met zoodje en Wijfje en kroost verdronken.
 De Kievit weigert met zijn vedertjes te pronken.
 Het Winterkoningje zuft op den natten tak.
 De Maasbaars schrikt en vlucht voor 't afgereeten wrak.
 De zilvren Zalm ontsteld - is ook van honk gezwommen.
 De Maas heft klaagtaal aan voor huis en heiligdommen.
 De Visscher ziet bedeesd - het buisgewoel staat stil.
 De nieuwe en oude Maas - de alömbekende kil,
 Met IJssel, Merwe en Waal - en all' de Landrivieren
 Zijn droevig, dat die storm langs haaren rug moest gieren!
 De rietendakjes slaan, in 't overmaassche land,
 Hunne oogen moedeloos op 't meedezugtend strand!
 De neêrgeslagen boer, met koeiën, pinken, schaapen,
 De kwijnende boerin met half verkleumde knaapen,

De korenkeukens, stulp en leeggespoelde schuur
 Bekermen 't ongeval van beemd-en akkerbuur!
 ô Storm! ô Vloed! gij brengt een heir van ongelukken,
 Die 't hollandsch kanaän in bloei en zenuw drukken.
 Wat schrik verspreid zijn stem in gansch ons Nederland!
 't Herdenken jaagt een koorts door 't huidrig ingewand.
 Hoe moedverliezend staan 's Lands klaverparadijzen!
 Wijl ons en stad en dorp op geesselingen wijzen!...
 Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de sterke God regeert,
 Schoon 't vogeltje, in het bosch beängst, niet kwinkeleert,
 Noch tortelstemmetjes langs vruchtbre takjes glijden.
 De God van Habakuk bestuurt de wintertijden.
 De velden leeven nog - al zijn zij nat en vaal.

TRAANRIJK.

De jammertijding stroomt door 't breede nieuwskanaal.
 Het magtig Amsteldam vermeld ons zwarte nooden.
 Het hoflijk 's Graavenhaage ontrust ons: - naare booden
 Verkordigen de schae van 't bloeiënd Rotterdam.
 Ik schrikte als 't Nieuwspapier in onze waereld kwam!
 Wat stroom van rampen woelt in 't pinkrijk Scheveningen!
 Het lustig Haarlem klaagt met dor-en veldelingen.

Het zindelijk Zaandam bekermt zijn lotgeval.
 Het dijkrijk Heusden beeft in zijn' bedamden wal.
 De Landklagt kan alöm van 's Hemels roede spreken.
 Het noodbericht vliegt voort uit Kenmerlandsche streeken.
 Daar 't Visschend Egmond bij het lóótsrijk Petten treurt,
 En 't Beverwijksch bericht de trommelvliezen scheurt.
 't Laagliggend Amersfoort - en 't IJbeminnend Muiden
 Doen zien - hoe golven 't Schip zelfs over dijken kruiden.
 't Geen 't zeeziend Noordwijk zegt, en 't zandig Zandvoort meld
 Maakt Holland moedeloos - en mijn gemoed ontsteld.
 Het Visschersvol Maassluis, dat stof heeft God te roemen;
 Moet echter Roozenburg een' loutren stroompoel noemen.
 Mijn Delssche Haven kermt ook in de treurkourant.
 't Aloude Dordrecht is doorstroomd aan allen kant.
 't Noordhollandsch Texel toont rampzaalge zeetoneelen.
 Wijn 't duindorp Kalansöog stormslagen meê moet deelen
 't Vierhoekig Elburg roept den nood der masten uit.
 Daar Meeuwens schorre toon op matte velden stuit.
 't Armoedig Dussen schreit - en volgepompte dorpen
 Zijn zugtende in een kolk van jammeren geworpen,
 Het handeldrijvend Zwol boekt Overijssels wee,
 Door 't woeden van den storm - en 't steigren van de zee

't Bekende Mastenbroek, - dat pakhuis van de boter,
Gesteld ten pekelpas, maakt daar den slag nog grooter.
't Grijs Genemuiden zuft - het Land van Holtenbroek
Vertoont een doodsch gelaat in deezen bangen hoek.
't Vlijtkweekend Harderwijk - en 't ijsselgroetend Campen
Ontwaaren onderling 't gevolg der waterrampen.
Het digt gebouwd Blokzijl - de laage Blankenham,
Die met het frisch Zwartsluis 't geweld der zee vernam,
De smalle Kuinder - en het aadlijk Vollenhoven,
Aanschouwden 't Zuidernat, onzinnig opgestooven.
Wat hartdoorsnijdend Nieuws rolt uit de Goederee,
Met schipbreuktijdingen van 't zoute Zierikzee,
Verzeld door 't klaagbericht van 't waterscheppend Thoolen.
Hoe moet nu de arme hóóp langs naakte velden doolen!
Mijn vriendlijk Wieringen verdronk in 't Noordernat,
't Eenvouwig Eiland derft een' digtgewolden schat.
Het ziltige Flacque - de doorgeboorde polders,
De blanke Zwaluwe, de daverende zolders,
De grijze Helder - en het kielömarmend Vlie
Beroeren mijnen geest, als ik den postbrief zie.
't Heiminnend Eemenes beweent zijn ganzenkooiën.
Bunschooten zal 't geklag langs zijne Rosmarkt strooiën.

De Veluw ziet benaauwd - de Steenkamer vreest,
 Daar 't dekkend Spaakenburg bedremmeld is geweest.
 Het veerijk Friesland wringt de traanen uit mijne oogen.
 Elk stort zijn noodgebeên, met hoeve en volk bewoogen.
 ô Hartenteistrend uur! Wie trilt niet bij de lijst?
 Daar zelfs de sterkste ziel op 't zwart register ijst!..
 Zie 't Noordergrondzand nu door boomen heengesmeeten,
 De buik der dijken gaapt door 't kookend zout gespleeten.
 Ach! schrikrol! geen bericht is uw bericht gelijk!
 'k Zal u verëeuwigen in Neêrlands Rampkronijk.
 ô Wanden van mijn hart! gedrukte Landgenooten!
 De Godssiool heeft dus een oordeel uitgegooten.
 De Harp beeft in mijn hand - mijn kragten zijn te teêr!
 De schootnier zugt... 'k bezwijk ... ai mij!.. Ik kan niet meer.

Derde afdeeling.

TROOSTHART.

Gewaarschouwd Vaderland! uw Heerlijkheden kwijnen!
 De veldzon weigert schier haar gunstig te overschijnen.
 De treurzang van een' vriend raakt u - en treft mijn ziel.
 Hij schreit - ik ween met hem, die hier in onmagt viel.

Herstel u *Traanrijk!* kom! beproef nog eens uw snaaren.
 Uwe Eerbied liefst en looft den God der Legerschaaren,
 Zoo word na de onweêrsvlaag door needrig Beurtgedicht,
 Een Denk-en Dankpilaar voor 't Nakroost opgericht.
 Gods hand zal balzem op de diepe wonden strijken.
 De God van Micha kent zijn volk in schaamle wijken,
 De Christen is een held bij 't storten zijner beê.

TRAANRIJK.

Wel aan! mijne aandacht zeilt naar de opgeruide zee.
 Schipbreukeling! gij kunt den stoutsten geest ontrusten.
 De zeeman wanhoopt *gindsch* voor 't oog der spitsche kusten:
Hier ziet men een Fregat met man en muis vergaan,
Daar 't Kofschip op een bank aan duizend stukken slaan.
Gindsch word de Driemast door het zwalpend zout verslonden.
Hier weêr een Hoeker naar den afgrond weggezonden.
Daar dwarrelt een Galjoot, beroofd van roer en mast,
Gindsch kraakt een Barkentijn door 't onweêr aangetast.
Hier dobbren treil en zeil bij 't barsten van de balken.
 De Schipper ziet een zee, die kaaken op blijft spalken.
Daar slaan matroozen neêr - de stuurliên buiten boord!
Gindsch broemt de needschoot - en de wanhoop word gehoord.

*Hier staat men mast aan mast met allen man te kappen.
Daar scheurt de wind het zeil, gelijk verteerde lappen
Gindsch rukt de scherpe golf het ankertouw van een.
Hier gaat ze als of ze vliegt, met all' de kabels heen.
Daar valt men in den boot, en wenscht naar land te zakken.
Gindsch sterst de bleeke hand aan rondgedraaide wrakken,
't Geraas van wind en zee verdooft het Hulpgeroep.
De doodskleur is gezet op dien benaauwden troep.
Hier drijft de Ellendeling op doodelijke golven.
Daar word zijn reisgenoot in 't smoorend diep bedolven.
Gindsch vloeit de laatste traan, die de afgesloofde drinkt,
Tot dat zoo wrak als mensch ter put geslingerd - zinkt.
Hier blijft men op de Jol, of boot, en bijstand hoopen.
Men klautert vruchteloos, naar bakboords zij gekroopen,
Of zwaait van bakboordskant, en grijpt den Fokkemast,
Of sjort aan stuurboords zij zich met de touwen vast.
De kustbewooner wil; maar kan geen hulp verleenen,
Daar komt een Lóts - hij hoort, ja ziet de menschen weenen.
Hij waagt een' gang - helaas.. hij wend weêr van hun af!
Daar 't handuitsteekend volk reeds worstelt met zijn graf!
De hooge zee belet om dieper in te dringen...
Hij wend, al wil hij niet... zie nu dat handenwringen!..*

Daar drijft de lossen weg ... hij schreit, terwijl hij wijkt!
En 't hoopontbeerend volk door koude en zee bezwijkt...
De woënde branding schuimt, dat hooge duinen dreunen.
De storm wil aan 't gehuil der zielen zich niet kreunen.
Nu splijt de buik van 't Schip - de kiel word doorgesneën...
't Aëmegtig volk verzinkt in zee en eeuwigheên ...
Een menschen lichaam komt aan gindschen oever drijven,
Met wolbaal, kist, en wijn, citroenen en olijven.
Wat rijkdom zakt in zee - of spoelt op 't schuddend strand;
Hoe word de Rederij in kragten aangerand!
Wie kan het nokgeschrei der droeve Weduw hooren?
Geen onheil is voor haar ooit wigtiger gebooren,
Dan dat zij haaren Helft, - haar' teërbeminden man
Nooit wederziet - noch zelfs zijn stof begraaven kan.
Een ander kuscht het lijk, ontzield haar toegezonden.
De tong, verstomd door 't wee, blijft in den mond gebonden.
Vergeefs breektze eindlijk los - 'Och of hij leeven had!'
Zij werpt zich op haar vleesch - door zugten afgemat.
Daar loost de Moeder met haar zuigling duizend gillen.
Hier is de wanhoop van eene andre niet te stillen.
Heur weesjes roepen! och! komt vaderlief nooit weer?...
Ze is roereloos door smart... Zij zijgt in flauwte neêr...

Elk moet dat wondend woord - die doodsche tijding hooren,
Uw Man, bedrukte vrouw, moest in de golven smooren!...
De onnoosle kindertjes vermurwen 't stugst gemoed.
Geen slagmaanddag bragt hier ooit wranger' tegenspoed.
De ontroerde Vader troost een half ontzinde Moeder.
De moede Zuster schraagt een' schier ontzielden Broeder:
Die schreeuwt mijn Zoon! mijn kind! die hikt...mijn Broeder! Ach!
's Lands Echo golft op zee met nagebAAuwd geklag.
Gindsch ligt een Moeder bleek, van blijdschap neêrgezegen,
Dat zij uit honderden haar' kind heeft weêrgekreegen.
Zie! hoe aan 's broeders hals die zuster kleeft en hangt,
Nu ze uit het golvend graf hem leevend 't huis ontvangt.
Zie hier een vrouw' haar man op teedre borsten drukken.
Ze omhelst hem... wie kan haar van zijnen hals afrukken?
Ze omhelst hem... Ja! hij leeft... zij kuscht haar tweede ziel,
Die blij; schoon stom van vreugd, op haaren boezem viel.
Is vader, na die schok, weêr tot zich zelf gekoomen,
Dra worden vrouw en kroost in ieder' arm genoomen,
Het kindermondje kuscht zijn' Vader wellekom!
Men dankt des Hemels gunst in 't wagtend heiligdom;
Maar de andren kunnen nooit hun duldloos lot vergeeten.
Het pooplend hart doet niet dan brakke traanen zweeten.

De zugt-tent waggelt staag met vloer en balk en steen,
En luistert naar 't geluid van weeuw-en weesgeween.
Geen Eurokljdon kon de golven hooger jaagen,
Noch 't Adriätisch vocht op norscher vlerken draagen,
En 't Alexandrisch schip met volk en angst gelaên,
Ooit bij Melites kust zoo schriklijk doen vergaân;
Dan deeze Noodstorm, die de baaren om bleef roeren,
En menschen, vee en goed ter kolken in wou voeren.
Een rijkgelaaden vloot op 't oogenblik vernield,
Der schepelingen heir in 't vreeslijk uur ontzield,
't Verdronken kostlijk vee, verzwolgen schaapenkudden
Doen vrouw, en kind, en vriend, en Koop- en Landman schudden.
Geduchte geesselslag voor 't kwijnend Vaderland!
Daar 't dubbel Element ter neêrslag zaamen spant.
De Winter noodzaak lig de noodklok weêr te luiden,
Zoo de Almagt optogt blaast met stormen uit het zuiden,
Of 't Noorden opöntbied - of 't Westen wakker maakt,
Of snerpende Oos tervorst dit drijvend land genaakt.
De dijken zijn gefnuikt - de watervastigheden,
Door 't heevig windgeweld, en 't kragtverzwakkend kneeden
Der golven, lam gebeukt, of grondloos weggezakt.
't Ziet donker van rondom! 't Land is in 't hart geknakt.

De barre Wintermaand is elken dag op handen.
De koude Louwmaand doet straks de armoë klappertanden,
Die uitgehongerd schreeuwt - op maagre bonken bijt,
En beevend naadren ziet den schraalen sprokkeltijd.
Hoe meenig plaats heeft grond om 't grootst gebrek te duchten!
De voorboð brengt ons reeds de inëengevlochten zugten
Der dorpelingen, die beroofd van goed en graan,
De handen, gansch ontleêgd, ten donkren hemel slaan.
Mij dunkt: ik zie nu reeds de kinderöogjes weenen;
De voedster moet, ondanks haar zorg, het wichtje speenen.
De ranke zuigeling, door moederzog gevoed,
Zoekt zuigend naar de melk; maar trekt den mond vol bloed.
De koude en honger slaan de bleeke huisgenooten.
De klagten worden hier als stroomen uitgegooten,
Wijl 't uitgemergeld volk, als zwart van magerheid,
De traanen gretig drinkt, die 't in ellenden schreit.
't Beschimmeld brokje brood - een stukje vleesch, vol maaden,
Zijn happig ingeslokt - de maag, niet half gelaaden,
Gaapt onöphoudenlijk, en waggelt van gebrek.
De tanden knaauwen op de zwoorden van het spek;
Wijl scherpe nagels gindsch in eenen mestberg wroeten,
Op hoop, de honger mogt daar nog één' bonk ontmoeten.

Ach! *Troosthart!*...

TROOSTHART.

Boezemvriend! de Vrijë God regeert.
 Zijn hand heeft, meer dan eens, de slagen afgekeert;
 Maar tans, ô Ja! deed hij door 't Landbezoekend woelen
 Van storm en stroom, den slag ons zondig volk gevoelen.
 Gij hebt mijn ziel geraakt door kermend dagverhaal.
 Mijn hart roept biddend uit: Daal hooge Bondgod! daal!
 Daal met uw' geest in 't hart! en heilig uwe slagen
 Aan ons, aan al het volk! Laat uwe Heilzon daagen!
 Mijn *Traanrijk*, deeze ramp zij bij al 't nageslacht,
 Zoo wel, als nu bij ons, eerbiedig ingedagt!
 Hoe vol van Majesteit spreekt God, door zijn vermoogen,
 De stervelingen aan uit 's hemels bruine boogen!
 Wie is dien God gelijk, die Wind en Zee gebied,
 En 't slingrend blikzemuur langs land en kusten schiet?
 Zijn Zeevoogdijschap moet op onze harten weegen;
 Één Godlijk stormbevél maakt stad en dorp verlegen.
 Zijn Tuchtroë zij gekuscht! wie is dien God gelijk?
 De Aardschgoedheid schonk ons nog een vriendlijk Liefdeblijk.
 Haar Meededoogen bleek in't schriklijkste aller uren.
 Had God zijn' stormtoon toen nog langer laten duuren,

En paal noch perk gezet aan 't loopend stroomgeweld,
Ons Palestina was ter waterkom gesteld;
Maar zijne ontferming heeft dit fel tempeest bedwongen.
Een dubbel Loslied zij Hem needrig toegezongen!
Vooräl van ons, die meer dan anderen vervaard,
Toch boven duizenden genadig zijn gespaard.
Delfshaven! merk nu hier de duidelijkste blijken
Van goedheid: mogt ge u tans met andren vergelijken!
Herdenk - wat *Traanrijks* taal in vloedbeschouwing zong;
Speur dubbele dankstof op voor huis, en hart, en tong.
Hebt ge in uw huizen - goed - bezittingen geleeden?
Hoe klein is uw verlies bij andrer tegenheden.
Wat hing u boven 't hoofd! nog zijt gij die ge zijt.
Nog vindt ge uw winterbrood in slagdmaand op zijn' tijd.
Gij stookt u warm, en moogt u nog met dekzel kleeden.
Och! waaren hart en tong vervuld met dankgebeden!
Druk dien Gedenkdag, - prent dien Treurnacht diep in't hart!
Vergeet die nooit - geloof - wie de Almagt langer tart,
Wie spoorloos loopt, ja holt op 't pad van snoode zonden,
Die heeft eerlang in God - een' God der wraak gevonden.
Breek door gerechtigheid uw zwaare misdaên af!
De misdaên dringen hem ter lang verdiende straf.

Bekeer u tot dien God in 't vliegen uwer dagen!
Den Hemel kunt ge alleen in 't bloed des Lams behaagen.
ô Zondaars in ons Land beproeft uw' dierbren tijd!
't Is een genade dag, die, snellende, u ontglijd.
De Noächs wenken u, daar ze aan de Godsärk werken.
De kostelijke dag roept u om op te merken.
Gods oordeel - zegen - wet - en Euängeliwoord,
Zijn stemmen, die ge als nog van 's Hoogsten heiltron hoort.
Die de eerste waereld sloeg met aarde- en hemelplassen,
Kan, in den zondenloop, u door den dood verrassen.
Waakt op gerusten! hoort! eer ge op uw' weg vergaat!
't Is heden Reddingtijd, en binnen kort te laat.
Gij, steunzels van ons heil - ô Zout van Neêrlands aarde!
Ziet! hoe uw God- en wolk- en wind- en water paarde.
Uw Bondgod slaat en heelt - hij kent en perkt uw leed.
Hij zorgt - hij schraagt - hij red - hij denkt aan zijnen eed.
Gij, duurgekogten, moet voor 's Hoogsten Tuchtweg beeven;
Maar ook uw zwaarigheên in 's vaders handen geeven,
Toont redelijk ontzag voor zijne Moogenheid.
Leeft heilig onder 't oog der Oppermajesteit.
Mijn *Traanrijk!* 't waar geluk van echte bondelingen
Blijft onbeweegelijk in zwaarste folteringen;

Schoon hemel-aarde- en zee verzinken en vergaan;
Toch blijft het vroom getal in 't boek des levens staan.
Al hoort men overäl den zwarten Hemel dondren -
Al braakt die louter vuur - al brult de hel van ondren -
Al sterft de waereld uit - daar 't aangetast Heeläl
Gedreigt word of gedrukt met zijn' geheelen val -
Al hoort het kraakend rond de loeistem aller winden -
Al kan geen vogeltje een nestje of takje vinden -
Al klimt voor al wat leeft de jongste morgenstond -
Toch blijft Apelles God- de God van 't zoutverbond.
Welaan mijn vriënd! schep moed! zie 't eeuwig meededoogen!
In stormen is uw God met hulp vooruit getoogen.
Een louterende weg geeft Hemelzoetigheid,
En ademt overäl den geur van Majesteit.
Wij zingen zoet verëend - wat ons mooge overkoomen -
Een zeelied bij 't geschok der wemelende stroomen,
Tot eens ons zee-gezang-de tijd is mooglijk kort -
In eenen zegezang volmaakt verändert word.
TRAANRIJK.
Wij beeven voor dien God, die alles heeft geschaapen.
Die winden wakker klopt - en wederom doet slaapen.
Die wolk en golf regeert - en rust na ramp bereid.
We aanbidden Hem, die leeft, in zijn voorzienigheid.

TROOSTHART.

Zijn gunst is ons genoeg - zijn wijsheid schikt de tijden.
 Zijn liefde zal, na leed, het zoekend hart verblijden.
 Wij tarten, in zijn kragt, den zaamgepakten nood.
 De Losser helpt ons zelfs bij 't naadren van den dood.
 Almoogende! uwe weg blinkt van Gerechtigheden.
 Uw onbetwistbaar Doen worde eindloos aangebeeden!
 Och! wierd uit deezen storm gerechtigheid geleert!
 Een zondig menschenheir tot uwen dienst bekeert!
 Mogt al uw volk getroost op uw belosten steunen,
 En hoe gefolterd - blij op uw verbondstrouw leunen!
 Geen storm - geen Landörkaan - geen hoogstgeklommen vloed
 Berooven ooit dit volk van 't Eeuwig blijvend Goed.
 Het dobbrend scheepje word door U bewaart voor't stranden,
 't Zal op - en - neêrgewiegd aan Edens Rustreê landen.
 ô Zaalge Rust! waar nooit een plettrend onweêr broeit.
 ô Hemelrust! waar nooit een Euroklijdon loeit.
 ô Hemelvaderland! Wij zullen u bezeilen.
 De Beste Lóótsman zal voor ons de gronden peilen.
 Steun lieve *Traanrijk!* steun op 't hulpbeloovend woord!
 Na onzen zeetogt word het Hemellied gehoord.

Wij stappen straks aan land - daar zwijgen all' de vlaagen.
ô Hemelrust!

TRAANRIJK.

'k Herleef - en zie het Troonlicht daagen.
ô Hemelrust! wij gaan de diepste golven door.

TROOSTHART.

ô Ja! in God gesterkt. - Hef 't slotlied aan!

TRAANRIJK.

Ga voor!

Slotlied.

STEM: *Hoe lieflijk rijst gij uit de kimmen.*

TROOSTHART.

ô God! gij hebt de zee bewoogen.
 Uw stem brulde uit de hemelboogen.
 De wind, met donderend geraas,
 Liep langs de golven van de Maas;
 Elk schrikte op 't norsch geblaas...
 Hoe siddrend was Delfshaven!
 Hoe trilde Nederland!
 Daar 't dijken uit zag graaven,
 Terwijl de buiën hagel gaven,
 En 't menschdom in benaauwdheid zat,
 Bevreesd voor leeven, huis en schat.
 Hoe kermde een daavrend strand.

TRAANRIJK.

ô God! gij hebt de zee bewoogen.
 Gij gaaft uw stem - de waatren vloogen...

't Was uwe stem, die 't land doordrong,
 Die, daar de zee ontembaar sprong,
 Den mensch tot eerbied dwong:
 Uw hand trof de aarden wallen.
 De kusten zijn ontsteld...
 Hoe klaagen onze stallen!
 Wier dak en ringmuur zijn gevallen!
 Aandoenlijk is het zeegerucht...
 Wijl 't Land met wederantwoord zugt...
 Uw weg word ons vertelt.

TROOSTHART.

Uw Magt kan gansch het Land vernielen.
 Gun, dat we ootmoedig voor U knielen.
 Gij hebt ons vriendelijk gespaart.
 De Donkerheid is opgeklaard.
 Ons Land zij lang bewaard!
 Gij zult uw gunstvolk dekken,
 ô Schutsheer uwer kerk!
 Laat uwe stem ons wekken,
 Uw hulp uit alle nooden trekken!
 Immanuel! uw zeegebied
 Geeft stof voor ons verëenigd Lied.
 Dek ons door uwe vlerk!

TRAANRIJK.

Immanuël! ô Ja! wij smeeken
 Uw hulp in brommende onweêrsweeken,
 En blijft gij, met uw zeevoogdij,
 Het scheepje in 't hobblen staadig bij,
 Dan is de Zeeman blij.
 Denk aan twee Reizelingen,
 Beducht voor bank en klip,
 Twee, die, in slingeren
 Door U beveiligd, biddend zingen.
 Trek hun en Moedrijks hart om hoog!
 Dit Drietal slaat op U zijn oog.
 Gij blijft in 't steevnend schip.

TROOSTHART.

Immanuël! uw Godlijk spreken
 Kan dra de steilste baaren breeken.
 Gij helpt - en word 'er eens geweent,
 Gij blijft die God, die troost verleent,
 Wij zijn in U verëend.
 Wij juichen langs de baaren,

En zien de Hemelkust.
 ô Leidsman door gevaaren!
 Uw hand zal eeuwig ons bewaaren.
 Al blaast dan Ruk-of-tegenwind,
 Immanuël blijft onze vrind.
 Gindsch wagt de zaalge Rust.

TRAANRIJK.

Laat alles kraaken - zich beweegen,
 Het ga dan met ons voor-of-tegen,
 De trouwe Goël blijft ons bij,
 In stil en stormend Jaargetij.
 Hij denkt aan u en mij.
 Zoo zingen we op de baaren
 In 't holste van de zee,
 Zoo spannen we onze snaaren.
 't Is God, die 't onweêr doet bedaaren.
 Wij zeilen, lieve Reisgenoot!
 Wij zeilen dus in Jesus schoot.
 Zie gindsch onze eeuwge Reê.

TROOSTHART.

Mijn *Traanrijk!* welk een Rust zal in dien hemel weezen!

TRAANRIJK.

Daar word Immanuël met lied op lied gepreezen.

TROOSTHART.

'k Verlang...

TRAANRIJK.

Ik ook...

TROOSTHART.

Leef blij! groet *Moedrijk*. Vriend vaarwel!

TRAANRIJK.

Blijf.

TROOSTHART.

Neen: ik moet naar huis.

TRAANRIJK.

Denk aan uw' weggezel.

Nazang.

Dus werden storm en vloed in Beurtgesprek bezongen,
 Wijl *Troostharts* lieve taal, die meermaal 't hart genas,
 Voor *Traanrijk* in dit uur meer dan een balzem was,
 Wiens kragt veröorzaakt heeft, dat bange nieren sprongen:

ô! Riep hij, waaren all' mijn leden enkle tongen!
 Mijn Husaï kwam mij, in 't klaaguur juist van pas,
 Daar hij al zingend, nut uit zwaare wegen las.
 De Moedeloosheid is door zijn gezang bedwongen:

Gij, bruine Zangbank, die mijn Maasvermaakje zijt,
 Getuig van 't Beurtgezang in deezen drokken tijd,
 Verwagt me eens weêr om hier mijn harplust blij te boeten.

't Werd avond. *Troosthart* is vooraf naar huis gegaan,
 En *Traanrijk* volgde, en zag zijn *Moedrijk* wagtend staan.
 Ze omarmt hem. 't Slotwoord was: mijn *Troosthart* laat u groeten.

Zieveel en Merkhart

Tweezang.

TER GEDAGTENIS EENER MIDDAGWANDELING OP DE RIVIER DE MAAS,
IN DEN FELLEN WINTER.

Den 31sten van Louwmaand, 1776.

IN DRIE AFDEELINGEN GEZONGEN

TE

DELFSHAVEN.

Zieveel en Merkhart.***Tweezang.*****Voorzang.**

De strenge Louwmaand zou dit schrikkeljaar verlaten.

De heldre zonnestraal blonk op haar' laatsten dag,

Toen Merkhart uit zijn stulp eens naar de velden zag,

Hij koos een wandeling; schoon andren huivrig zaten.

Hij ging door Schoonerloo-geen schaapje dagt aan 't blaaten.

't Was rondöm doodsch op'tland, geen kraai zelfs sloeg gewag,

Wijl 't glinstrend sneeuwtapijt op 't Leeuwrikzoodje lag.

't Was alles bleek-verkleumd langs dijk en dam en straaften.

Hij moest de middaggast bij heussche vrienden zijn.

De Rotte bood hem vuur - tabak - en spijs en wijn.

Hij voelde zich verkwikt door gulle stedelingen.

Na 't afscheid koos hij op den rug der Maas te gaan,

En stapte aan 't oude hoofd der stroomstad op de baan.

Hier vond hij ZIEVEEL juist - die dus begon te zingen.

Eerste afdeeling.**ZIEVEEL.**

Mijn Merkhart, ik verneem, hoe vrienden vrolijk treden.
 Elk zoekt dien hij bemint: Wat al vermaaklijkheden
 Verschaft het vriessaizoen den kouden wandelaar!
 'k Zie u ook hier, mijn vriend, in dit denkwaardig Jaar.
 Gelijk zoekt toch gelijk: Wij, eens in trant van denken,
 Gaan zaamen: Laat ik u mijn' arm ten steunzel schenken;
 't Is glad op 't ijs.

MERKHART.

Ja wel - en wijl ik ligtlijk glij,
 Zoo bond ik spooren aan - vertrouw uw' arm aan mij,
 Te meer - ik merk gij hebt uw spooren 't huis gelaaten:
 'Er past voorzigtigheid op zorgelijke straaften;
 Men glipt zoo ras.

ZIEVEEL.

't Is waar: ik heb niet wel gedaan;
 Maar zal omzigtig zijn op glibberiger baan.

MERKHART.

Laat nooit uw sporen 't huis - denk telkens aan uw treden.
Wien vastigheid ontbreekt is spoedig uitgeleeden.
Daar is mijn arm. Houd vast, het ijs geeft hier de wet.

ZIEVEEL.

Welaan! ik steun op u.

MERKHART.

Denk echter aan uw' tred.
Gij moet hier onbeschroomd; maar ook oplettend wezen.

ZIEVEEL.

Ja! leerde ik overal voor gladde plaatsen vreezen!
En - om de waarheid maar eenvoudig toe te staan,
Ik meende, eer ik u zag, bij 't min oplettend gaan,
Reeds neêr te tuimelen...

MERKHART.

Mijn vriend, ons hart moet letten
Op hooger zaak - vooral, wen we onzen voet ooit zetten
Op wegen, min gewoon.

ZIEVEEL.

Ja Merkhart, 't is mij goed,
Dat ik een' vriend en hulp in u hier heb ontmoet.

'k Moet met bedagtzaamheid op 't glad der waereld wandlen.

MERKHART.

Leer uit mijne ijsles dan voortaan omzigtig handlen.

ZIEVEEL.

Dit wensch ik; maar wat heeft u op dit ijs gebragt?

MERKHART.

Daar word een zoort, als wij, veelal het minst verwagt;
 Dan: wie betwist ons 't recht op de algemeene wegen?
 Ik voelde mij nu weêr tot wandelen genegen.
 Gij weet, hoe 'k meer dan eens op 't Ooster hoofdje sta,
 Of zit op 't bruine bankje en 't golfje gadesla,
 Dat spartlend golfje van de Koningin der stroomen.
 'k Heb 's morgens mijnen weg door Schoonerloo genoomen,
 Met oogmerk om naar huis langs deezen plas te gaan.
 Tans tref ik u - gij tref mij ook van pas hier aan.
 'k Zie zomers met vermaak de woelge baartjes rollen,
 Nu doet de winter die tot wandelpaden stollen;
 Dit ijsveld heeft hen door een' fellen vorst bedekt.
 Den Maasrug, die ten pad voor duizend voeten strekt,
 Wilde ik, in dit seizoen, voor 't eerst van al mijn leeven,
 Misschien ook wel voor 't laatst, een kort bezoekje geeven.

Met doel, om onder 't werk der slingerende liên,
Te letten op het geen de minste menschen zien,
En wandlende op de Maas tot nut nog iets te leeren.

ZIEVEEL.

Zoo wil ik wandlende ook op 't draagend ijs verkeerren.
Nooit kreeg ik beter' vriend.

MERKHART.

Kom! gaan wij dan geärmd,
Terwijl de middagzon ons meer of min verwarmt.

ZIEVEEL.

Wat is 't hier vreeslijk vol! - de stad schijnt uitgelopen!
Ai kijk! een koussenkraam!.. Wat zie ik *hier* verkoopen?
Zie *daar* galanterij als in een' winkel staan.
Gindsch hoort men Broedertjes bij potten vol beslaan.
Men kruipt met hóóp bij hóóp in wonderlijke tenten.
Elk raast naar Broedertjes vol eiren zonder krenten.
Zie! hoe men troepsche wijs voor 't snerpend panhuis staat,
En van dit bruin gebak om strijd aan 't smullen gaat.
Hier zakt het volk op een en hompelt door malkander.
Die praat met buurman drok - die kalt weêr met een' ander,
De Broedertjes zijn klein, zegt een, die ze eetend nijpt,
't Komt dat de bakkerin die onbedenklijk knijpt.

Ik moet het volle geld 'er echter voor betalen;
Ja; maar men moet 'er ook een winterwinst uit haalen.
Dus rammelt deeze knaap - zijn schaatzenmakker eet.
De Bakman slooft zich af - en veegt zijn pofferzweet.
'k Zie de oude mannen, zelfs die slappe rimpels draagen,
Ook eene wandeling naar deeze kraamen waagen.
Al wat schier beenen heeft komt overal van daan,
En bied zijn dubbeltje den warmen bakker aan;
De Reden schijnt - dat elk, hoe fel door kou gebeeten,
Dus altoos zeggen kan. - 'k Heb Broedertjes gegeeten,
Gegeeten op den rug der toevroozen Maas!' ...
Wat maakt die kraamtroep hier een schroomelijk geraas.
Hoe grimmelt het van volk! van jongen, en van ouden,
Van vrijër, vrijster, vrij, en dienstbaar, en getrouwen,
't Kriëlt van groot en klein, zoo wel van arm als rijk,
Men holt als wild door een - en acht zich hier gelijk.
De Kleinzoon geeft de hand aan zijnen Grootvader,
En Neefje komt met Oom de lekkere bakplaats nader.
Zij koopen Broedertjes - de Jongen schurkt en eet.
Een stuk, waar van de Neef nog lang te praaten weet.
'Eet! roept men, Jongen eet! met all' uwe ijsgezellen;
Dit kunt ge uw kindren - ja kindskindren eens vertellen.'

De bakker klauwt den kop - de herssens loopen om.
 Hoe knorrend plaagt hem hier een onvernoegde drom,
 Die voor zijn geld niet kan naar wensch geholpen worden;
 Ofschoon de pannen fors en onöphoudend snorden.
 Men staat nu al te lang te wagten naar zijn' zin,
 Des loopt gramstoorigheid eene andre Maaskraam in,
 Of schreeuwt, terwijl men zich booshoofdig om gaat keeren,
 'Mijn stuiver is zoo goed, als 't geld van deeze Heeren!
 'k Wil Broedertjes! bak voort! geef op! daar is uw geld!
 Ik heb al lang vóór dien een bakzel u besteld.'
 Het bakkeröor word lam van 't knorren en de klagten.
 Hij roept! 'mijn Heer! 'k verzoek een weinigje te wagten:
 Dat pannetje is besteld - dit word voor u gevuld.
 'k Geef ieder zijne beurt - ik bid u, heb geduld!
 De man helpt eindelijk all' zijne Broedervrinden.
 Men laat nog een dozijn in zijnen neusdoek binden.
 Elk brengt wat meê voor man, of vrouw, ofkind, ofbaas.
 'Eet, roept men, Broedertjes! gebakken op de Maas.'
Gindsch staat een menschenheir elkander plat te dringen.
 De Rottestad loopt leêg - 't krielt ook van vreemdelingen.
 Men staart op gindsche kraam - hoe gaapt de nuchtre boer,
 Naar schijngalanterij, geveild op deezen vloer!

Onze oogen schemeren bij 't klinken onzer ooren.
Die koopt een blakertje met al zijn toebehooren,
 Of fraai verlakte doos - en geurgen Neustabak,
Een Tweede een schaar of mes, en steekt die in zijn' zak;
Een Derde vraagt op 't ijs naar koussen, winterwanten,
 Polsmofjes - wat niet al! - *Die* loopt te lanterfantent.
 Men drentelt heen- en weêr, als in den kermistijd.
 Bij deeze koopmanschap raakt elk zijn duiten kwijt.

MERKHART.

Gij kunt dit IJsgewoel vrij geestrijk mij verhaalen.
 Laat ons - schoon 'tgros niet denkt - onze aandacht recht bepaalen.
 Nieuwsgierigheid lokt ons en duizenden op 't ijs;
 Maar 't leerend letten staat bij weinigen op prijs.
 't Is, in zich zelf beschouwd, niet als iets kwaads te laaken,
 Zich met een wandeling op 't Maasveld te vermaaken.
 Er steekt geen misdaad in, een broedertje op de baar
 Dier Maas gebakken, of een blaker, doos, of schaar,
 Of ter gedagtenis wat snuisterij te koopen;
 Maâr... over alles los en windrig heen te loopen,
 En zonder hart en oog - of vol brooddronkenheên
 Te lachen, smaakt mij niet, zoo min, als vuile reên,

Of vloektaal langs den rug des breeden vloeds te strooiën,
 En zulk een laag gedrag nog als fatzoen te plooiën.
 Wat zijn de meesten los! Wat is het misbruik groot!
 Wat heerscht de dartelheid in Land-en-Stadgenoot!
 'k Ben in geen kraam geweest om dit of dat te koopen.
 Ik ging voorbij, benaauwd voor woestgezinde hóópen;
 Doch: zoo ik hier of daar ook iets had uitgezocht,
 En ter gedagtenis op 't kunstig ijs gekogt;
 Ik zou 'er voor mij zelf op deeze wijs meê werken;
 'k Zou spreken tot mijn ziel: 'Gij moet op de *Almagt* merken;
 Op de *Almagt*, die zoo grootsch haar hemelstraalen spreid,
 En door heur hand de Maas, als tot een markt bereid.
 Op de *Almagt*, die voor u en meedewandelaaren,
 Die golven gangbaar maakt, daar anders kielen vaaren.
 Op de *Almagt*, die den stroom, waar in het Vischje speelt,
 Dien stroom, die zomers 't oor met zagt geklater streelt,
 En 't dommlend golfje leert bekeiden zoompjes wrijven,
 Door goddelijk bevél - hoe breed ook - doet verstijven.
 Op *Goedheid*, die den mensch in 't klemmendst van 't seizoen,
 Niet nalaat dag aan dag meêdoogend wel te doen.
 Op *Wijsheid*, die hoe streng de koude ons ook moog' drukken,
 De vrucht van vorst en sneeuw op haaren tijd doet plukken.

*Op dat volmaakt bestuur, dat, in den barren tijd,
 In Louwmaand mensch en vee door zonneshijn verblijd,
 En ons dit dagje gunt in nijpende oogenblikken,
 Dat lichaam, geest en ziel door wandling kan verkwikken.
 Roep dan mijn ziel, daar ge u dus voor den hemel buigt,
 Dat Alvermoogen uit, daar 't ijspad van getuigt.'*

ZIEVEEL.

Ja, Braave Merkhart, ja, zoo voegt het ons te denken.
 Och! mogt genade mij een hart, als 't uwe schenken!
 Ik zie wel veel; maar neem toch alles niet in acht.
 Uw IJsles heeft mijn' geest bij 's Hemels hand gebragt.

MERKHART.

Kom:laat ons - wars van 't kwaad, dit volks gedrang vermijden,
 En wandelende ons hart aan 't Alvermoogen wijden.
 Het smaakt u, dat ge op 't ijs ook zielevoedzel vindt.
 Ik merk, gij tuurt vrij strak.

ZIEVEEL.

Ja wel, mijn beste vrind.
 Zie! welk een aantal gindsch van IJs- en Arresleeden!
 Wat word 'er op- en neêr, en door elkaër gereeden!
 Die Slee blinkt in de Zon - verguld met gloeiënd goud,
 Wijl 't bellendraagend ros zich grootsch in 't draaven houd.

Hoor 't rinklend klinken van vergulden - zijvren bellen!
Zie! hoe de voerman zich in stijf postuur moet stellen.
De Juffer zit geklemd in eenen naauwen bak,
En lijd, half naakt van borst, een pijnlijk ongemak.
ô Zonderling gezicht! wat raare Landmanieren!
Hoe plaagt men zenuwen, en aderen en spieren!
Met boezems half bewaard, geen dekzel op de kruin,
Giert menig door den wind, getrokken van den ruïn.
ô Naar vermaak! zich zelf dus ongezond te maaken!
Ja 't magtloos wormenhuis meêdoogenloos te kraaken.
Gindsch zweeft - zoo 't schijnt - een spook, dat in de renslee zit,
En overmatig zorgt voor ieder lichaamslid,
Dat, toegetakeld, draagt een bonte pels der grooten,
Met oogen, mond, en neus, en ooren digtgesloten,
Nu traag geschooven - dan weêr schielijk voortgesleept,
Wijl 't Rijgenoegen vaak door angst word weggezweept.
Daar ziet men pragt met pragt uit schrillen hoogmoed kampen.
Gindsch snelt men vogelvlug dat paardenhuiden dampen.
Men glijd en rijd door een met schreeuwen en getier.
Men waagt zich noodeloos, en plaagt het rennend dier.
't Schijnt, of de menschen ook veranderd zijn in paarden.
Ik zag en zie hen, die hun werk om strijd verzwaarden;

Men sleest zijn zuster, broêr, of vrijster, kind, of vrouw,
 De schuiver zweet zich ziek - 't gezelschap krimt van kou.
 ô Slaafsche bezigheên!

MERKHART.

'k Denk onder uw vertellen,
 Hoe ziet men dagelijksch de pragt bij veelen zwellen.
 't Loopt alles schier in 't bont-de pragt vergeet haar' staat:
 Men denkt zomts dat 'er een van 's Lands voornaamsten gaat.
 Hoe kleurig, keurig, kiesch, hoogmoedig zijn de kleêren!
 'k Groet bij verzinning wel de knechten voor de Heeren.
 De kleinste burger loopt, mal opgetooid, vol zwier.
 Mevrouw gaat zediger dan de arme kamenier.
 Het zeil moet in den top, en kan men niet betaalen,
 Dat komt 'er niet op aan - men laat op reekning haalen.
 De Koopman in het bont, in kanten en satijn,
 Moet wagten naar zijn geld, en nog te vreden zijn.
 De Kleêrenmaaker heeft een lijst vol rekeningen;
 Maar hoort den deun, *Ik zal*, bij 't lastig maanen zingen.
 Ik *zal* u *dan* voldoen: kom *dan* of *dan* eens weêr.
 Hij klopt; doch maant vereefs - men paait hem keer op keer,
 Het komt mij *heden* niet; maar *dan* of *dan* gelegen,
 En de arme baas heeft nog geen' koopren duit gekreegen

Bij onbetaalden loon blijft hij vast in verschot,
En 't pronkbeminnend hart heeft, van zijn zweet, genot.

ZIEVEEL.

Wat ben ik meenigwerf op deeze wijs bedroogen!
De klimmende opschik scheen zoo glinstrende in mijne oogen,
Dat ik een buiging diep met eerbied heb gemaakt;
Maar, die gegroet werd heeft zijn' hoed naauw aangeraakt.
Zomts meende ik daar - daar komt gewis een hóóp Mevrouwen,
Ik boog mij; doch men scheen mij naauwelijks te aanschouwen,
Terwijl ik, wel bezien, en dieper ingedagt,
Mij gansch niet vond gesticht, toen 'k mij te binnen bragt;
Hoe zij, die zwierende, de gansche straat vervulden,
Tot de ooren zaten in onnoemelijke schulden.
't Gaat heden zonderling in 't zinkend vaderland.
Het kleed maakt zelfs den man, die geld heeft noch verstand.

MERKHART.

'k Erinner mij van pas mijns Grootevaders zeggen.
Die vroomer man wist mij dit geestig uit te leggen.
Hij zeide: kleinzoon hoor, let, in vervolg van tijd
Dan raakt men Holland nog in Holland eindlijk kwijt.
Mijn kind, ik zal dit niet; maar gij zult het beleeven,
Ten minsten, laat ik u nu deeze lessen geeven.

Zwel door den hoogmoed toch nooit boven uwen staat,
 Die maakt u als een Schip, dat snel ten afgrond gaat.
 Vergeet den Oorsprong niet van uwe zegeningen.
 Laat geene ondankbaarheid in uwen boezem dringen.
 Wees nederig, als God verbeurde weldaën schenkt,
 Geduldig, wen hy u met bitterheden drenkt.
 Verban een dwaaze zorg - leer aan de waereld sterven.
 Laat geen uitheemsche smaak uw goeden smaak bederven.
 Toon, dat ge uw vaderland met al uw hart bemint,
 En roem op deezen Naam: *Ik ben een Hollandsch kind.*

ZIEVEEL.

Die Ouderwetsche raad word tans meestäl vergeeten.

MERKHART.

Daarom word Holland ook door vreemden afgesleeten.

ZIEVEEL.

De Jeugd is nu zoo los, en 't volk zoo raar van smaak.

MERKHART.

Van de Alpen rolt zomts goed - meest loos en boos vermaak.

ZIEVEEL.

De vreemdeling heeft reeds veel harten ingenoomen.

MERKHART.

En nog spoelt vracht bij vracht uit gondels langs de stroomen

Van 't Vaderland, en zwemt de steden hoblend door.
 Een volk, zoo staatig, geeft der lugtigheid gehoor,
 En word weldra verzot op zulke buiten-zeden,
 Die 't godsdienstminnend hart moest met de voeten treden;
 Manieren, kapzels, taal, gezelschap, houding, kleed,
 Zijn los, bij 't wulpsch gedrag, het zij men drinkt of eet;
 Het laag van Bijbel, God en heiligen Godsdienst spreken,
 De zonde als zoet vermaak aan 't weeldrig hart te preêken,
 't Geweeten met geweld - of laage spotternij
 Te dooden - laf vermaak in schriftverzakerij
 De naadrende Eeuwigheid - den oordeelsdag te ontkennen,
 Zijn kunsten, die men zoekt, om 't hart aan God te ontwennen.
 De drift zwelgt onbedagt het doodelijk venijn
 Uit gouden bekers in, gelijk een toverwijn,
 En is die zwijmeldrank bij tengen ingenoomen,
 Hoe kwalijk zal die 't volk ten laatsten eens bekoomen!...

ZIEVEEL.

Ja! 't gaat zoo!... kijk eens om, en zie dien gindschen man,
 't Schijnt, dat hij, als een pijl, op schaatzen vliegen kan.
 Zie ook die Visschertjes de snelste strecken maaken,
 Daar ze in één oogenblik uit aller oogen raaken.

Zie! hoe die boerentroep gelijk een kogel giert,
Wijl hier een Eerste Baas, als aller meester, zwiert.
Hoe zwaait hij gindsch en weêr met allerbande krullen!
En daar - daar krast een hóóp van krabbelende prullen.
Ai! kijk dien grijzen man! die leert zijn' kleinzoon staan,
En bied hem de oude hand om scharlend voort te gaan.
Daar nadert Een, die rijdt met handen en met voeten,
En waanwijs denkt hij hier zijn' Meester nooit te ontmoeten.
Hoe haspelt *gindsch* die snaak! die - zoo ik waarheid gis -
Vrij pijnlijk aan het been - of Winterhielen is:
Hij heeft de wanten aan zijn' hakband vastgebonden,
En, voor de drukking, dus een middel uitgevonden:
Daar tuimelt hij op 't ijs dat hem de lenden kraakt,
Wijl deeze met zijn val zich lachende vermaakt.
Zie nu dit vrouwsperzoon vrij goed en lugtig rijden.
Men giert en zwiert doorëen en zwenkt zich om te mijden.
Zie! daar komt *Krelis* aan met *Teunis*, *Jaap* en *Klaas*,
Met *Maartje*, *Jaapje* en *Trijntje* en *Guurtje*, uit Overmaas;
Die rijden agterëen met handen op de ruggen.
Zij danssen over 't ijs bij 't slaapen van de muggen.
Zij kijken om noch op - dat gaat van *Roon* naar *Dort*,
Terwijl 'er onder weg een poos gepleisterd word.

Men legt eens aan - elk neemt een' goeden klok Genever,
 Die geeft weêr nieuwe kragt, en warmt de koude lever.
 Nu kent men geen gebrek - elk heeft den broek vol geld;
 Schoon anders de armoê 't hart in 't sober stulpje kwelt.
 Zij gaan hun Snaar eens zien - of Petemoei bezoeken,
 En smullen zaakelijk van spek en pannekoeken.
 Men komt van *Vlaardingen*, *Maassluis*, en uit den *Briel*.
 Geen oude vrouw blijft tans aan 't snorrend spinnewiel.
 Hoe arm, hoe oud, hoe koud, hoe min voorzien van kleêren,
 Men moet toch eens op 't ijs, en ieder wat verteeren.
 't Is alles op de been - ja, Grootje kuiërt meê.
 Hoe hard men klappertand - elk schijnt toch wel te vreê.
 ô Snaaksche bezigheên!...

Tweede Afdeeling.

MERKHART.

Gij kunt al aartig praaten
 Van al wat tans gebeurt op deeze waterstraaten.
 'k Mag dit wel hooren; maar gun - wijl ik naast u ga,
 Dat ik het geen gij ziet nutzaamlend gadesla.

De Maas scheukt een tafreel voor mijn bespiegelingen.

ZIEVEEL.

Wel aan! sticht mijne ziel door uw nutplukkend zingen.

MERKHART.

'k Bewonder nette kunst, die fraaie slagen doet,
 Os vliegend loopt en glijd, en naakte boomen groet.
 'k Bewonder kunst en kragt in meesterlijke zwaaiën,
 Het hellend buigen, 't staan, de kronkelende draaiën,
 Het zeldzaam wandelen op ijzertjes, zoo glad
 Gesleept als een glas, en in het hout gevat.
 'k Zie op één ijzertje het zwenkend lichaam hangen,
 Daar 't kunst op kunst verricht met onnavolgbre gangen;
 Maar onder al dat fraai schuilt hovaardij te veel;
 Die speelt haar rol te lomp op dit vermaaktooneel.
 De Baazen laten zich door haare prikking plaagen,
 Om kittelende taal des prijzers weg te draagen.
 Hoe tuurt men op zich zelf, daar 't been zoo drillend maait,
 En beurtling regts en lings het deinzend lichaam draait.
 De Baanbaas, hoog getild door elks bewonderingen,
 Voelt zijnen lof op 't ijs door merg en beenen dringen.
 Hij gunt zich nimmer rust - hoe gustend rolt zijn zweet!
 Hoe klopt hem 't golvend hart, nu hij zijn kragt besteed!

Maar slegts één scheurtje in 't ijs - één strootje kan hem stremmen
Één vreesselijke val den stoutsten IJsheld temmen.
Hij denkt niet, hoe hij nu in veel gevaaren steekt,
Als aan den kunstschoen slegts een enkel riempje breekt.
Ook ziet ge en *hier* en *gindsch* een soort van losse snaaken,
Die smakken op het ijs, dat Lendehengzels kraaken,
Of, dat de herssenpan in 't nederplossen dreunt;
Hoewel geen van dat slag zich aan gevaaren kreunt,
Noch Gods bewaarend oog zoekt dankbaar op te merken,
Of met ontzag te zien op wondervolle werken.
't Gaat *hier* en *daar* te dwaas, te godloos en te wild,
Wijl schaamele armoë los haar penningsken verspilt.
Dat Krelis met een' troep van boeren en boerinnen,
De man met vrouw en kind - de vrienden met vriendinnen,
Een wintertogtje op Maas in 't vriezend jaarsaizoen,
Tot schuldeloos vermaak, of naar hun maagschap doen.
Dat Ouderdom en Jeugd op stroom zich eens vertreeden,
Of rijden op-en neêr in ijs- en arresleeden;
Noch 't een noch 't ander word door mijn gezang gegispt;
Maar 't ijdel misbruik vrij en redelijk berispt.

ZIEVEEL.

Staat beenen! staat! ik glij! daar had ik haast gelegen!

MERKHART.

Houd vast! pas op! gij gaat op spiegelgladde wegen.

ZIEVEEL.

Uw spooen doen mij goed - ik houde u verder vast.

MERKHART.

't Is wel: kom voort! hier dient op pad en tred gepast.

ZIEVEEL.

Wat zie ik? 't Is een koets - bespannen met twee paarden,
Die moedig trippelen met kegels aan de baarden!
Het zwaare Rijtuig is met menschen volgepakt;
'k Zie, hoe een gansche zwerm naar 't staatzie voertuig zakt,
En, luister... hoor ik wel? dan hoor ik de IJsgesellen,
Elkandren met veel smaak voor grooter Nieuws vertellen,
Dat jongst zes paarden zijn, op deezen zelfden vloed
Getoomd voor een Charet, door duizenden ontmoet.

MERKHART.

Ja wel: ik heb dit zelf in 't Nieuwspapier gelezen.

ZIEVEEL.

Voor mij: 'k zou voor dat soort van toeren nimmer weezen.

MERKHART.

't Geval is ongemeen: de Naneef kan, 't is waar,
 Dit nieuws verzegelen; doch 't ijs heeft veel gevaar.
 Die vracht was, in mijn oog, op eenmaal te gewichtig.
 Hoe ligt raakt ook een paard, vooral op de Ijsbaan, schichtig;
 Of die riviervloer in een oogenblik gescheurd!....

ZIEVEEL.

Gescheurd! Houd op...ik lil...wat waar' dan niet gebeurt!...

MERKHART.

't Propt bij die koets wat vol. - Laat ons ter zijde wijken,
 En andren, zoo 't hun lust, die van nabij bekijken;
 Ook maakt de ronde Zon zich voor het Westen klaar,
 De slotdag eindigt straks deeze eerste maand van 't Jaar;
 't Zal bij den avond zijn als we op de Haven koomen.

ZIEVEEL.

De tijd wenkt ons naar huis - 't Vermaak word weggenoomen,
 Als 't laat word op het ijs - 'k Gun andren deezen lust,
 De huisgenoot zit dan, met reden, ongerust.
 'k Ga met u - mag ik mij nog op uw' arm verlaaten?

MERKHART.

Zeer graag.

ZIEVEEL.

't Is wel. Laat ons al wandelende praatn;

Maar zie - alvorens wij uit deezen volksdrang gaan,
Die Schuitjes op het ijs in volle zeilen staan.

MERKHART.

Ijsschuiten is hun naam - die 't volk voor geld kan huuren.
De Winterwind doet die schier vliegen onder 't sluuren;
Zij maaken sterk geraas - ik kies dat Vaartuig niet.

ZIEVEEL.

Noch ik - 't moet, als dit tuig zoo schroomlijk snorrend schiet
In zulke Schuitjes koud, en zeer gevaarlijk weezen.

MERKHART.

't Is zoo. De minsten vliên het geen zij moesten vreezen.
Daar komt een vrachtsleede aan! de wimpel voert Schiedam.
De Moutwijn kuiërt nu, waar 't schip zijn gangen nam.
Wat schort dien blaauwen man? die, paarsch van kou, zijn handen
In zijne zakken houdt, en staat te klappertanden.
Zie! hoe hij keer op keer met zijne voeten trapt.
Zijn zeildoekstentje is schraal, en overal gelapt.
Daar ligt een vat twee-drie met brandewijn gelaaden,
Met bier - genever - zoo geliefd op deeze paden.
Het schijnt dien zoopjes man, niet naar den zin te gaan:
Hij roept! maar vruchteloos - 'legt mannen! legt eens aan!
'k Heb waar, zoo goed als ooit of ergens is te krijgen;
Wij naadren - en hij wil zijn' koekoeksang niet zwijgen.

Hij ziet ons en hij knikt: hoe? gaat dat zoo voorbij?
 Komt Heeren! schreeuwt hij, komt! legt ook eens aan bij mij!
 Daar zijn we 'er..

MERKHART.

Goeden dag. Wel - man! hoe gaan de zaaken?
 Kunt gij nog goede winst in deeze herberg maaken?
 Mij dunkt ik ken u.

PENNINGLIEF.

Best! - maar 't wil hier niet voor uit,
 Mijn naam is *Penninglief* - doch of ik roep en fluit,
 En bittre kou verduur, en neeringloos blijf klaagen,
 't Gaat slegt. Ja Heeren, 't kan geen' gulden nog bedraagen;
 't Geen ik van 's morgens vroeg tot heden avond won.
 Komt! neemt een borreltje bij 't daalen van de Zon.
 Mijn waar is kostelijk, gij moest eens helder klinken,
 En vrolijk op het IJs, als natte makkers drinken.
 Zegt! zal ik tappen?

MERKHART.

Neen: Wij zijn van 't drinkvolk niet.

PENNINGLIEF.

Dat dunkt mij ook, daar gij zoo uitgestreeken ziet.

Die bij mij drinken - maat - zijn mijne beste vrienden.

MERKHART.

Gij zult het beste goed op deeze wijs niet vinden.

PENNINGLIEF.

Loop heen met uwe les! die past wel in de kerk,
Maar op geen ijs: hier is plaizier ons winterwerk.

MERKHART.

ô Penninglief!

PENNINGLIEF.

Tut! Tut! Ha! mannen! gaat eens zitten!
Komt hier! komt! legt eens aan Hollanders! Mofsen! Britten!
ZIEVEEL.
Hij hoort u niet.

MERKHART.

Wij gaan. Zoo gaat het meenigmaal,
De minsten vinden smaak in wezenlijke taal.
't Is meest alleen te doen om lokkend geld te winnen;
Maar 't kleinst getal brengt zich den waaren pligt te binnen.

ZIEVEEL.

Hier is een bijt gehakt - rondom met riet gedekt,
Waar uit een ander ligt nog Winter voordeel trekt;
Zou dat zoo weezen?

MERKHART.

Ja: 'k las wel in winterzangen.
 Dat slimme Visschers dus den schoonsten spiering vangen.
 Ook heb ik wel gezien, dat hier en daar een net,
 Op voren dag en nacht bij 't schip werd uitgezet.
 Zoo word om spiering en een zoodje blanken voren
 Door *Vanggraag* de eedle tijd meest visschende verlooren.

ZIEVEEL.

Wat doet en wroet de mensch voor 't winnen van den kost!

MERKHART.

De Ontspanning is hem nut bij 't waaken op zijn' post.
 De logge luiäart is een ballast deezer aarde;
 Maar 't laag en blinkend Niet, hoe weinig ook van waarde,
 Word dikwijls dag en nacht door andren nagejaagt;
 't Is *Stoslief*, die geen zorg voor 't blijvend zieldeel draagt.
 Hij zal om 't geld- en koude en ongemak verächten;
 Maar 't denken aan de ziel blijft uit zijn goud - gedagten.

ZIEVEEL.

ô Dwaaze sterveling! gij keert den Godslast om,
 En nimmer hoort uw hart de stem van 't Heiligdom.
 Daar zijn we aan 't Oosterhoofd. De zon zakt naar de kimmen;
 Doch: eer we op gindsche plank het vaste Land beklimmen,

Laat ons een oogenblik die Maastent eens bezien.
Wat of men bij die vlag aan 't volk te koop zal biên?
De rook stijgt naar de lucht - men is 'er drok aan 't handlen
Konvoiren - ketels - vrouw - alarm zijn hier aan 't wandlen.
'k Zie aarden kommetjes op bank en tafel staan.
Hier klinkt ook 't heesch geroep: legt mannen! legt eens aan!
Daar komt een gansche zwerm van bruingekleurde boeren,
Die hunn' boerinnetjes op schaatzen met zich voeren.
't Rokdraagend Hollandsch volkje is ouderwetsch gekuifd,
Wijl 't zaagzel van het ijs door 't snerpend krassen stuift.
'k Zie 't floddrend schortekleed op 't Oostenwindje danssen,
En Landboerinnen met schaatslauweren bekranssen.
Houd stil. Nu zet men zich op all' de banken neêr,
Men veegt zijn zweet eens af, en elk herstelt zich weêr,
Na dat men in die tent, vol boersche victualie,
Een kom gedronken heeft met warme melk van Salie.
Hoe menig duit, of oortje, of stuiver word versnoept,
Wijl vast de Salievrouw bij 't pleisterplaatsje roept.
Zie zoo, zegt *Guurtje*, zoo, dat kan ons weêr verwarmen.
Dit doet mij goed, schreeuwt *Klaas*, dat smaakt, en smeert de darmen.
Geef mij, roept *Diewertje*, nog eens een volle kom.
De koopvrouw reikt, verheugd, haar' geurgen poespas om;

Maar *Teunis* kraait om melk, gekookt met nagelbollen.
De zinnen van dien troep zijn al te maal aan 't hollen.
De smalle Maastent schijnt met gekken volgepropt.
De blaauwe neus bevriest, wijl 't pijpje word gestopt.
Men rust op deeze plek het vierde van een uurtje,
En *Teunis* steekt eens op, bij 't schaaten van zijn *Guurtje*;
Nu voort op reis: men spant de schakel op één' rang,
Daar snort men ijling weg, met slagen, even lang.
Wat gaat 'er niet al om bij deeze tijdverdrijven!
De Maas gelijkt een markt. Gindsch hoor ik andren kijven,
En deeze jongen grimt - hij krijgt een bollebuis;
Maar, hoe zijn vader wenkt, hij wil nog niet naar huis.
Een andre Koopvrouw kan geen oogenblikje zwijgen;
Zij vent Rozijnen, Kaas, Amandlen, Koek en Vijgen;
Maar haalt verkleumd en traag, en daar zij wagt en hoopt,
De ranke schouders op, om dat zij 't minst verkoopt.
'k Verslijt die menschen meest in dit seizoen uitzinnig.
De lucht, bij fijne kou, staat nog al even vinnig.
't Is beter bij den haard.

Derde afdeeling.**MERKHART.**

'k Hoor, hoe gij koddig zingt;
 Maar met uw koddigheên in 's menschen zeden dringt.
 De wilde zondaar holt en dartelt op die baaren,
 Die in den slagmaandstorm zoo hoog gezwollen waaren.

ZIEVEEL.

Dat schrikverspreidend uur, dat door de harten drong,
 't Geen *Traanrijk* in de buurt met *Troosthart* jongst bezong,
 Toen deeze golven zijn langs hoeve en veld gesmeeten;
 En dijk en dam, en muur en schuur van een gespleeten,
 En 't al te schudden stond met kolk, paleis en kluis,
 Bij 't dondren van den wind - bij 't beuken van de sluis,
 Dat rampenbaarend uur - dat schriklijkst aller uren,
 Dat geesslend Noodgetij voor veege Landgebuuren,
 Die donkre stormtijd eischt ons redelijk ontzag.
 'k Vergeet noch nu, noch ooit, den avond van dien dag,
 Die 't fraai Delfshaven deed zoo vol benaauwdheid beeven.

MERKHART.

't Is deeze Landrivier, waar op nu menschen zweeven,

Die toen verbolgen was door uitgebrooken wind,
 En de aandacht - eer wij gaan - aan 's hemels wegen bind.
 Help mij, vóór 't afscheid - dan den Grooten God verhoogen.

ZIEVEEL.

Ga voor! mijn hart zingt meê.

MERKHART.

ô Eeuwig Alvermoogen!
 Hoe schittert hier de glans van uw Voorzienigheid!
 Hoe magtig is uw werk, vervuld met Majesteit!
 De donder doet uw' wil langs straaften, stroomen, landen,
 De blikzem volgt uw' wenk in hut- en Lustwaranden.
 De hagel maait het gras, wanneer uwe Almagt spreekt,
 Daar 't windgebrul en boom, en schoorsteennekken breekt.
 De Orkaan eerbiedigt u - de hoos volgt uw beveelen.
 Het scheepsvolk zit beroerd in vaste zeekasteelen.
 De hemelsluis springt los - de stortplas stroomt en raast,
 Een afgrond spert zich op - de bergen staan verbaasd.
 Het aardrijk word gewiegt - de fundamenten kraaken,
 Terwijl de Visschen zich in 't nat verlegen maaken,
 En 't vee met kiel en ziel bij 't rukken van den wind,
 Of stal of land of zee zich bang gekerkerd vind.
 Verheven Majesteit! wie zou uw' Naam niet vreezen?
 Uw Godheid staat op sneeuw, en rijm, en ijs te leezen.

Eerwaardige Almagt! die de stormen opöntbied,
Op wier gezag de zee uit haare perken schiet,
Ontzachlijke Almagt! die de zwellende rivieren,
Tot snelle geessels vormt voor wouden, dalen, dieren,
Voor volk en Vaderland - voor stad en dorp en veld,
Gij hebt in slagtaande ons uw Moogenheid gemeld,
Onmeetbaare Almagt! die en wind - en zee - en stroomen,
Door enkel willen in hun woede kunt betoomen;
Gij toont uw Albestuur bij 't purper avondrood,
Wat is 't Natuurtooneel op deezee Landstroom groot!
Gebiedende Almagt! die de golven slaat in boeiën,
En 't steevig ijsveld zoo verwonderlijk doet groeiën,
Uw kristallijnbrug is een magazijn van kunst,
Zij boodschaft naast uw kragt de proeven uwer gunst.
Klein Groenland laat zich zien in de opgekruide schotzen.
Gindsch zit de Maas gepakt met kronkelende rotzen.
Tuig kraakende IJsvloer! tuig met sneeuwöwärmend Land,
En bladeloos plantzoe, van 's Hoogsten wonderhand!
Sta stil, ô zwaaiënd volk! bij gadelooze daaden!
ô Onbezuïden! laat in tijds u vriendlijk raaden.
Staat stil! staat eenmaal stil die min bedagtzaam rijdt,
Staat stil op uwen weg! denkt aan uw' dierbren tijd!

Staatstil! denkt door, - hoe u de Menschenmin blijft draagen.
 't Gevaar schuilt onder u... ziet toe bij 't lugtig waagen
 Één windgat word welligt op 't ongedagtst uw graf...
 Och! dat de Hemel u die nagedagten gaf!
 Het IJs kost menig mensch het onbetaalbaar leeven.
 Uw naam staat op de rol der dooden ook geschreeven,
 En als en waar gij sterft, tot sterven onbereid,
 Dan zinkt ge onredbaar in de oneindige Eeuwigheid!...
 Verbaazende ondergang! - zal nog u hart niet breeken?
 Versmaadt genade niet in 't zondaarslokkend smeeken!
 Vaartwel! - Vergun me, ô God! dat ik met Christen - klank
 Uwe Almagt, Goedheid, Trouw, naast mijnen *Zieveel*, dank.
 Wij gingen, zoet verëend - wij vestigden, onze oogen,
 Nutzoekende, op uw ijs - wij zullen U verhoogen;
 Ook, als de winterkomst den vollen herfst verdringt,
 Of 't gorglend Leeuwrikje de Lente welkom zingt,
 Of, als de zomerzon ons koestert met haar stralen,
 Zal 't hart in elk saizoen de varren U betaalen.

ZIEVEEL.

Ja, scepterzwaaiër in het ongemeeten rond!
 't Harthallelujah rolt al hupplend uit den mond,
 Leer ons oplettend zien uw werk, en weg, en zegen!
 Laat gloeiënd outervuur ons galmend hart beweegen!

Doe harten smelten, gij, die alles buigen kunt,
Aan *Merkharts* beedezang zij 't antwoord ruim gegundt.
Denk aan 't armoedig volk, dat, in de felle dagen,
Al bibberend gevoelt de strenge winterslagen.
Roept U verlegenheid in haar behoeften aan,
Laat Neêrlands Liefdehand gulhartig open gaan.
Laat ruime Rijkdom tans de zugtelingen helpen,
De brakke traanen door zijn meededoogen stelpen!
Ai! maatig uwe kou! hoor 't piepend noodgebed!
Doch nooit zij uwen wil door ons een paal gezet!
Beheerscher van de zee! Gebieder van de winden!
Laat straks een zachte dooi den stijven stroom ontbinden!
Doe de opgehoopte vracht versmelten op de reê!
Of zich gemakkelijk ontlasten in de zee.
Zoo scheurt het kruiënd IJs geen jongstgeramde dijken,
Zoo zal uw zorg voor ons bij dooi en ijsgang blijken.
Zoo bruischt de volle kiel door 't golvend stroomkristal;
En *Dankhart* juicht zijn lied bij stillen waterval.
Denk aan uw Nederland! gedenk aan andre volken!
De Zeeman zij bedekt op de onâfzienbre kolken,
Zoo word hun hart niet slaauw door traanenpersend wee,
Zoo worden wij getroost op 't Land en uit de zee.

Uw oog sla *Merkhart* gaê - die Parel mijner vrienden!
 Mogt ik met hem bij u een schuil - en Rustplaats vinden!
 Wij zijn in U verëend, Gij zijt en blijft ons Goed.
 Denk Zeegnende aan ons huis, ons werk, en ons gemoed.

MERKHART.

't Word donker weggezél, mijn huisgezin zal wagten.

ZIEVEEL.

Geniet, mijn hartevrind, den besten aller nachten!
 Nu zijn we op 't land: heb dank voor uw' geleenden arm,
 Die heeft mij goed gedaan. 'k Ben koud.

MERKHART.

Ga! stook u warm.
 Erken wat gij geniet in deeze guure dagen.

ZIEVEEL.

ô Ja! mijn stulp dekt mij voor dolle wintervlaagen.

MERKHART.

Maar: voegt het ons nu niet bij Maasluchts ranke laan,
 En langs mijn Oosterhoofd, al zingende te gaan.

ZIEVEEL.

Dit voegt. Ik wagt uw' zang om Tegenzang te zingen.
 Hef aan! de Zaamenzang moet door de wolken dringen.

Zang.

STEM: *Hoe lieflijk rijst, enz.*

MERKHART.

'k Zag de Almagt in het IJsplein speelen,
 Hoe schoon zijn Gods Natuurtooneelen!
 Hoe slonkert zijn Voorzienigheid!
 Ik roem die Achtbre Majesteit,
 Wier glans zich hier verspreid:
 'k Zag duizend wandelaaten
 Den gladden stroom betreên,
 Men hoorde of zag geen baaren,
 Men reed, waar anders schepen vaaren.
 Ik zelf ging wandlen op den stroom,
 Die luistert naar den wintertoom.
 Ik zing Gods Moogenheên.

Tegenzang.**ZIEVEEL.**

'k Zag Majesteit op 't IJsveld speelen.
 Dit Plein kon lessen meededeelen.

Hoe glinstert hier Voorzienigheid!
't Heeläl is tot haar' lof bereid.
Haar vlerk blijft uitgebreid:
'k Zag duizend Wandelaaren
Den nek des strooms betreên;
'k Zal nooit mijn harpje spaaren,
Om 't uur al zingend te bewaaren;
Dit uur waar in ik op den stroom
Ging wandlen langs den bleeken boom.
Ik zing Gods wonderheên.

ZAAMEN.

ô Eerbiedwaardig Opperweezen!
Gij geeft ons wonderen te leezen,
Wijl 't oog op uwe werken staart,
En 't hart geen lofgezangen spaart,
Gij zijt die eeuwig waard!
Wij zien langs Winterwegen,
In 't schoonst Natuurpaleis,
Uw magt, uw roede, uw' zegen
Och! laat ons nu noch ooit verlegen!
Maak hart en tong en harp bekwaam,
Tot Hemelzangen in uw' Naam!
Behoed ons op de reis!

MERKHART.

ô *Zieveel!* welk seizoen zal 't in dien Hemel weezen!

ZIEVEEL.

Daar zal de ziel nooit meer de Wintervlaagen vreezen.

MERKHART.

'k Verlang...

ZIEVEEL.

Ik ook. Heb dank voor 't nuttig IJsgesprek!
Smaak zielekoestering in 't wagtend stookvertrek!
Daar, wensch ik, zult ge uw Gade, uw *Zwakhart*, beter vinden.

MERKHART.

Zij kout wat in de buurt bij onze ronde vrienden.
Vaar wel! ik haal Haar af. 't Word avond. Ik maak spoed.

ZIEVEEL.

Vaar wel! Breng uit mijn' naam uw vrouw een hartegroet.

Nazang.

Had Merkhart zijn begeerte op 't blinkend ijs genoeten,
 En was zijn wandeling genoegelijk volbragt,
 Dus wederver hem 't geen hij nimmer had gedagt,
 Om op zijn Plaatsrivier Gods Deugden te vergrooten.

De winter heeft een deur voor zijn gezang ontslooten;
 De volle vreugdbron stroomt, schoon 't al bevriest, met kragt;
 ô Nooit gedempte well' voor 't Dichterlijk geslacht!
 Gij sprongt voor Hem en Een', uit deezen stam gesprooten.

't Is avond, en de zon groet onze Zuiderstreek.
 Wat zien en hoeve, en beemd, en gragt, en boomen bleek!
 't Vriest sterk. Hij voelt de koude aan handen, neus en voeten.

Zijn Harpvriend kruipt bij 't vuur, en *Merkhart*, zeer voldaan,
 Zoekt *Zwakhart* in de buurt, om ook naar huis te gaan.
 Zij kuscht hem. 't Slotwoord is, mijn *Zieveel* laat u groeten.

